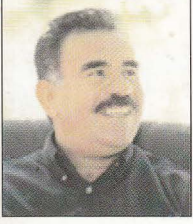

ÖZGÜR GENÇLİK

Aylık gençlik dergisi

sayı: 01

Subat -2006

**Demokratik Türkiye
Programında
Birleşelim...
(A.ÖCALAN)**

**Dr. Rolf Gössner im
Gespräch mit
"ÖZGÜR GENÇLİK"**

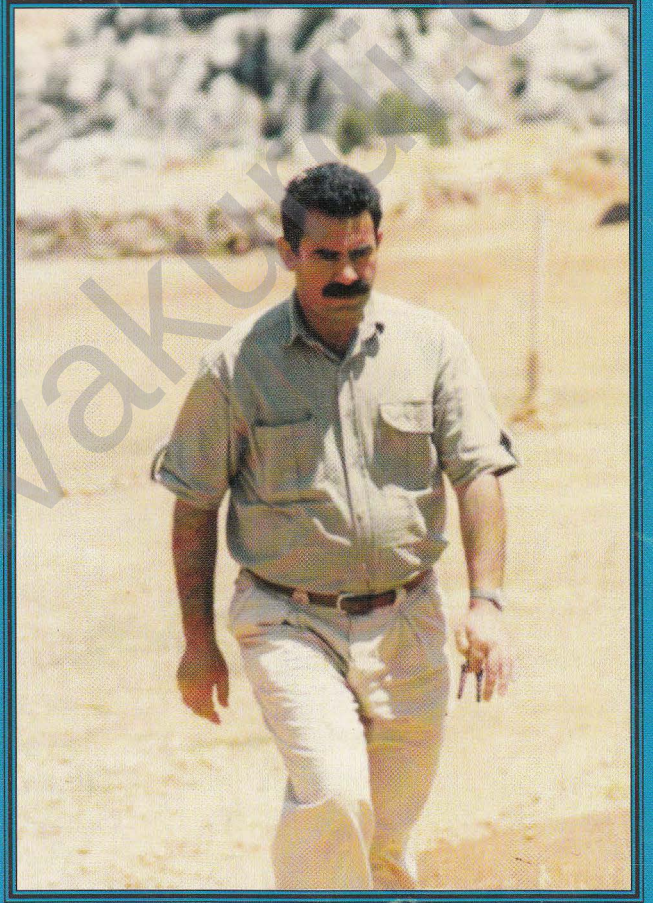
**Ortadoğuda
Demokratikleşme
Sorunu
(Mustafa KARASU)**

**Diyalektik Düşünce
Sisteminde
"Çelişki"**

Sinema Üzerine

Gençlikle Serhildana Serhildanla Zafere

MîR -organizasyon

“Di Hemû şev, konser û çalakıyan de navnîşana we ye!..”

“Konser, gece ve tüm etkinliklerde, tek adresiniz!..”

+ 49 211 1576400

MîR -pazarlama

“Bi belavkariya xwe ya ewle û bilez, li her derê ye!..”

“Hızlı ve güvenli dağıtım ağıyla, her yerde!..”

+ 49 211 99459391

MîR -tonstudio

“Bi sîstema pêsketî ya dîgîtal derfetên tomarkirinê!..”

“Dijital ve son sistem, kaliteli kayıt imkanı!..”

+ 49 211 1576402

MîR -design

“Bi grafik û reklamên xwe yê areste û estetik!..”

“Kaliteli, estetik, etkili grafik ve reklamcılık!..”

+ 49 211 99459393

MîR

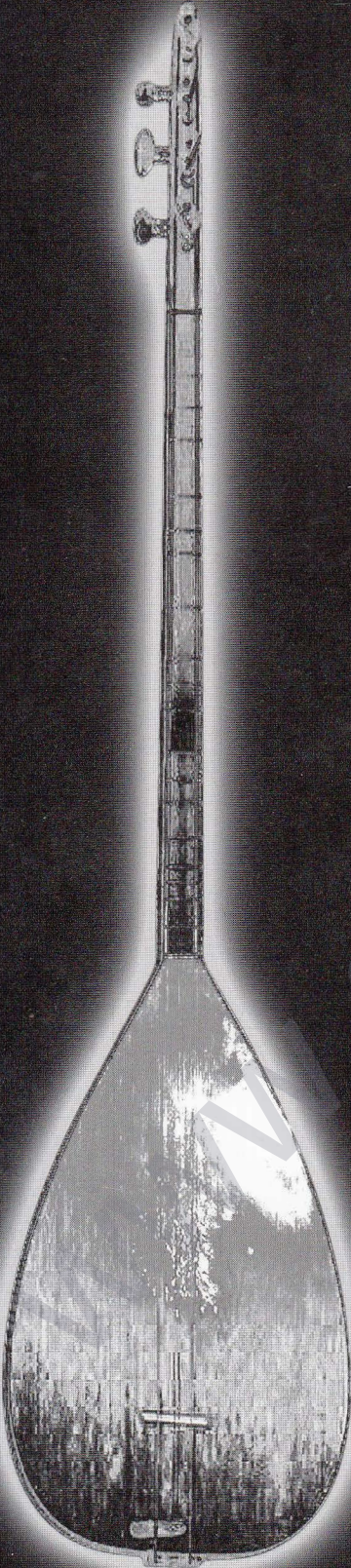
...strana we ye!

...şarkınızdır!

Tel.: 00 49 211 15 76 40 0
00 49 211 99 45 93 90

Fax: 00 49 211 99 45 93 94

Harkortstr. 19 • 40210 Düsseldorf

“ KOMPLO BEŞİNCİ YILINDA BAŞARISIZLIĞINI İTİRAF ETMEKTEDİR”

Uygarlığın gelişiminden beri Kürt halkına dayatılan komploların zirvesi olan 15 Şubat komplosunun 5. yılını geride bıraktık. Bize bu kadere uygun gören ve de kölelik dışında halkımıza hiçbir yaşama şansı bırakmamak için her anı çaba ile geçen tüm gerici güçler, son Hewler katliamı ile Kürtlerin inkarı noktasındaki ısrarlarını yansıtmışlardır. Başta 15 Şubat komplosu olmak üzere Hewler katliamını tekrardan kınıyoruz. Ve tüm bu güçleri gelişen halk hareketliliği ve her an daha da büyüyen özgürlük arayışı temelinde tekrar uyarıyoruz.

2000' li yıllarla beraber Kürtlerin inkarına dayalı olarak oluşturulan Ortadoğu' daki statüko, büyük darbeler almıştır. Statükonun yıkılmaya mecbur kalmasının birçok nedeni vardır. Ama bunlar içerisinde öncelikli olan neden, gelişen Kürt özgürlük mücadelesi ve buna vesile olan Önderlik gerçeğidir. Önderliğimiz şahsında gerçekleşen ve halklaşan özgürlük düzeyi, Kürt halkı için tekerrür edilemeyecek yeni bir tarihsel durumu açığa çıkarmış, tüm inkarcı güçleri beklemedikleri gerçekler ile yüz yüze getirmiştir. Amerika' nın bölgeye müdahalesi ile beraber mevcut statünün değişimi daha da hızlanmış, Kürt halkı için tarihi fırsatlar açığa çıkmıştır.

Kurumsal Önderimiz Başkan Apo' ya yapılan komplo ile Ortadoğu' ya müdahale başlamıştır. 11 Eylül olayları ile Başkan Apo' ya yapılan komplo eşdeğerdir. Başkan Apo komployu çözümleyip gereken tedbirleri alınca, Ortadoğu halkları için bir kaosun önü alınmıştır. Amerika' nın bölgeye müdahalesi ile değişim daha da hızlanmış, ancak ciddi belirsizlikler de açığa çıkmıştır.

Kürtlerin her gün özgürlüğe daha da yakınlaştıkları bu dönemde, Önderliğimiz üzerinde uygulanan tecridin daha da yoğunlaştırılması, cezaevindeki yoldaşlar üzerinde artan baskılar ve gelişen Hewler katliamı, komplonun hala devam ettiğini gözler önüne sermiştir. Ve halkımızın öfkesini daha da büyütmüş özgürlük mücadelesi ve ulusal birlik isteminde yeni bir karar düzeyi açığa çıkmıştır.

Önderliğimize uygulanan tecrit ve izolasyon, zindandaki arkadaşlarımıza yapılan baskılar, komplonun devam ettiğinin göstergeleridir. “Kürtlerin tarihi aynı zamanda komplolar tarihidir” gerçeğinden yola çıkarsak, 29 isyan, Kürtlerin bu tarihsel gerçeğe alışmamalarının bir göstergesidir. Halk ve gençlik olarak ne kölece bir düzene ne de Önderliğimizle aramıza giren komplonun duvarlarına alışmadık, alışmayacağız. Halk olarak bu ısrarımız sonucunda tüm komplocu güçler çaresiz kalmış ve yeniden Kürtleri sindirmek için baskıları arttırmıştır. Aslında bu durum komplocu güçlerin başarısızlıklarının zorbaca itirafıdır.

Başkan Apo gençliğin en büyük yaşam kaynağıdır. Gençlik de özgür bir yaşamın tutkusu, onurlu bir barışın arayışı, Önderlik gerçeğinin sevdasıdır. Tüm gerici güçler bilmelidir ki Kürt gençliği kendilerini yaratan elleri bilir ve yaratan elleri tutsak etmek isteyenleri de tanır. Hiçbir şey gençliği gelişmeler karşısında kayıtsız bırakamaz. Sürecin tüm hassasiyetleri ve görevleri temelinde gençlik üzerine düşen her şeyi yapacaktır. Ve 2005 yılı Başkan Apo' ya özgürlük, Kürt sorununa çözüm yılı olacaktır.

Önderliğimizi yalnızlaştırmaya ve aramıza sınırlar koymaya çalışanlar şunu bilmelidir ki, “bi can bi xwîn em bi terene ey Serok!” şiarıyla yaşayan gençlik, fiili tüm sınırları ortadan kaldırmış, Önderliğiyle bütünleşmiştir. Bu bütünleşmenin bir gereği olarak; komplocu güçleri, her gün pişman edecek eylemlilik ve örgütlülük düzeyine ulaşmak esas olmalıdır. Bu temelde tüm halkımızı ve gençlerimizi 15 Şubat vesilesi ile “güneşimizi karartmak” isteyen tüm komplocu güçlere karşı mücadeleyi daha da yükseltmeye ve Önderlik etrafında kenetlenmeye çağırıyoruz.

“JÎYAN BÊ SEROK NABE”

“BÎJÎ SEROK APO”

“BÎJÎ KONGRA-GEL”

“BÎJÎ TECAK”

TECAK

İçindekiler

Editörden

Ortadoğu'da Demokratikleşme sorunu.....	2
Siyaset, Vicdan ve Zihniyet.....	12
Demokratik lise gençliğini eylemde yaratacağız.....	16
Özgür Sanat için	

Genç belediyeler.....	18
Dönem Apocu Özgürlük	
Çizgisinde Israr.....	20
Özgür Gençlik Manifestosu.....	22
Üç Harfli Bir Şifredir Yaşamak.....	26
Yürüyüş Röportajları.....	28
Demokratik Türkiye	

Programında Birleşelim.....	32
Resimdeki Giz.....	35
Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.....	38
Kristal Kent Düşleri.....	40
İçimizdeki Küçük Kızı Büyütme Zamanı.....	42
Diyalektik Düşünce Sisteminde	

Çelişki.....	44
Ayn Sırrı.....	47
Ozan Dino ile Röportaj.....	49
Sinema Üzerine.....	52
Fliegen am Abgrund des Felsens und die Wahren Barbaren.....	56

Dr. Rolf Gössner im Gespräch mit "ÖZGÜR GENÇLİK".....	58
Engin Erdoğan'la Röportaj.....	60
Mizah.....	63
Bulmaca.....	64

Özgür Gençlik dergisi olarak okuyucularımızla ikinci sayıda buluşmamızın verdiği sevinçle gençlere ve genç kalanlara merhaba...

Ortadoğu'da kritik bir dönemden geçiyoruz. Belirsizlik hala devam ediyor. Kürt Özgürlük Mücadelesine yönelmeler de artmaya başlıyor. Özellikle Medya TV'nin 'ulusal çıkarlar' nedeniyle kapatılması, uluslararası güçler tarafından Kürtlerin feda edilmeye başlanacağını en kuvvetli bir göstergesi. Bütün bunlar neyi ifade ediyor sorusunun cevabını KONGRA-GEL Bilim Sanat Komitesi üyelerinden Mustafa Karasu'nun 'Ortadoğu'da Demokratikleşme Sorunu' değerlendirmesiyle bulmaya çalışacağız.

Tüm bu yönelimlerin zirvelediği ve Kürt Halk Önderliğinin esaretiyle sonuçlanan 15 Şubat komplosunu kınayan Kürtlerin eylemliliklerini, görüşlerini ve genç yazarların bu konudaki makalelerini okuyacaksınız.

Son dönemlerde özellikle de Türkiye'de toplumsal bir kanamanın fotoğrafı olan Popstar rezaletini acıyla izliyoruz. Şubat başlarında Ege Üniversitesi'nin yaptığı araştırma, günümüz gençliğini nasıl yitirdiğimizi gözler önüne sermenin özetini veriyor. 20 yıl önceki gençlik, mutluluğun olması için en başta özgürlüğünün olması gerektiğini düşünüyordu. Bugünün gençliği ise mutluluğu parada arıyor. Bu tükenişin temel nedenlerinden biri, gençliğin yaşadığı kimliksizlik ve kültürsüzlük sorunudur. Gençliğin kimlik ve kültür kazanma yönünde katkı sunacak yazılara genişçe yer verdik.

Önümüzdeki dönemde serhildan sürecinin sıcaklığını yaşayacağız. 8 Mart, 21 Mart Newroz günü ve 28 Mart Yerel Yönetimlerde Seçim dönemi, özellikle de özgürlüğe hasret Kürt halkı için eylemsellik sürecinin yüksek bir ivme kazanacağı bir nitelik kazanacak. KONGRA-GEL de kamuoyuna yaptığı değerlendirmede 2004 yılının Kürt Halk Önderliğinin özgürlük yılı olması için başta gençlik ve kadın olmak üzere tüm halka serhildan çağrısında bulundu. Kürt ve Ortadoğu gençliği, kendisi üzerinde kirli politikaların artık son bulacağı günler için çalışmalıdır.

Amed'de buluşmak dileğiyle...
Genç kalın!..

Ortadoğu'da Demokratikleşme Sorunu

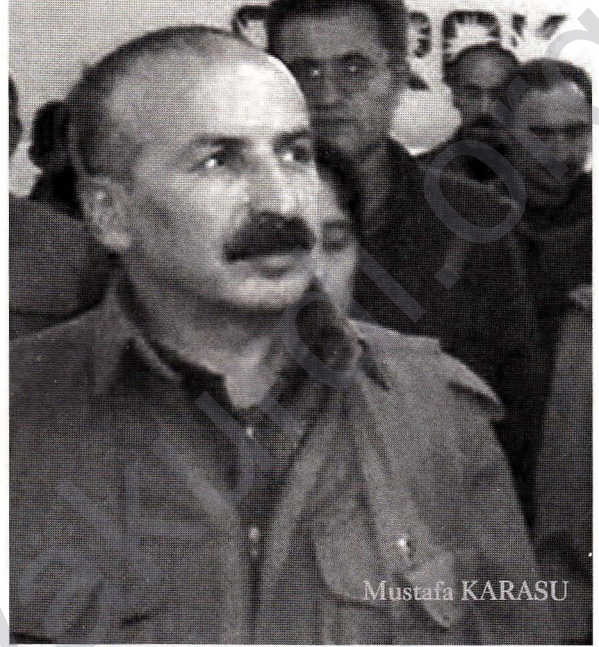
Mustafa KARASU

"Şu anda Ortadoğu'da herhangi bir denge, sistem ya da statüko kurulmuş değil. Çünkü kimin gücünün ne olduğu ortaya çıkmamıştır. Bu durumda herkesin gücünün ne olacağını ortaya çıkaracak bir çatışma sürecinden sonra kimin gücünün ne olduğu netleşecek ve ardından bir sistem kurularak dengeler oluşacaktır."

Ortadoğu halkları açısından gerçekten çok zor ve karmaşık bir süreçten geçiliyor. Dünya siyasal gerçekliği '90'lardan sonra önemli bir değişime uğradı. Eski dengeler yıkıldı. 10 yıldır büyük bir siyasal mücadele yürütülüyor. Mücadele her alanda devam ediyor. Kıyasıya bir mücadele dönemine girildi. Şu anda küçük büyük her güç, siyasal değeri olan bir konumda ve politika yapıyor.

20. yüzyılda kurulan dengeler geçmişte kalmıştır

Dünyada '90'lı yıllardaki gibi bazı alanlarda siyasal durum belli düzeyde yerli yerine oturmaya doğru gitti. Fakat esas olarak dünya dengelerinin oluştuğu son 200 yılda, büyük devletler arasında mücadeleye en fazla sahne olan Ortadoğu'da belirsizlik hala sürüyor. Yani Ortadoğu'da geçiş sürecine önceden girildi. Bu süreç Ortadoğu'da '90'larda başladı, ama en fazla da bu dönem yaşandığını söylemek mümkün. ABD müdahalesiyle Ortadoğu sisteminde önemli sarsıntılar ve değişiklikler yaşandı. Fakat durum daha da karmaşık hale geldi. Geçmişte kimin hangi cephede olduğu şu veya bu düzeyde belliydi ve biraz da sıcak mücadele vardı.

Mustafa KARASU

Fakat bu düzeyde cepheden ve açık bir mücadele dönemi başlamamıştı.

ABD müdahalesiyle Ortadoğu'da her şeyin yeniden dengelere kavuşacağı bir döneme girildi. Yani Ortadoğu'da şu anda herhangi bir denge, sistem ya da statüko kurulmuş değil. Çünkü kimin gücünün ne olduğu ortaya çıkmamıştır. Kimin ağırlığının ne kadar hakim olacağı netleşmemiştir.

Statükolar veya dengeler nasıl oluşur? Her gücün ağırlığı netleşir, netleşen ağırlık temelinde uzlaşmalar ve geri adım atmalar temelinde bir sistem kurulur. Mevcut durumda ise hiç kimse benim gücüm şu kadardır demiyor. Çünkü henüz çekişme ve didişme sürüyor; bu mücadele içinde herkes kendi gerçek ağırlığını oluşturmaya çalışıyor. Ya da hiçbir güç, başkalarının kendi ağırlığını belirlemesini kabul etmiyor. Bu durumda herkesin gücünün ne olacağını ortaya çıkaracak bir çatışma sürecinden sonra kimin gücünün ne olduğu netleşecek; bunun ardından bir sistem kurulacak ve dengeler oluşacak. Fakat durum şimdi öyle değil.

Kimse kendi gücünü veya ağırlığını kolay kolay ortada bırakmak istemez. Yani eskiler bırakmak istemez. Tabi eskiden zarar gören, güç olmak isteyenler de bu boşluktan, dengelerin yıkılmasından ve yeninin de henüz kurulmamasından yararlanarak kendilerini güç yapmaya çalışacaktır.

ABD müdahalesi, Saddam'ı devirmekle sınırlı bir olgu değil

ABD müdahalesi sadece Irak'ı değiştirmek ya da Saddam'ı devirmekle sınırlı bir olgu değil. Bunu herkes söylüyor. İslamcılar da, solcular da bunu söylüyor. ABD, Irak'a sadece Saddam'ı yıkmaya gelmemiştir. İlk başta İslamcı güçler, ABD'nin İslam üzerinde hakimiyet kurmak istediğini ve Yahudilerin Ortadoğu ile ilgili planları olduğunu ifade ettiler. Biz ise dünyadaki ekonomik, sosyal,

siyasal gelişmeleri gerçekçi bir biçimde değerlendirek, ABD'nin geldiği ekonomik düzey sonucunda ortaya çıkan ihtiyaçları nedeniyle Ortadoğu'ya müdahale ederek, buraya bir bütün olarak yeniden çeki düzen vermesi gerekeceğini söyledik. ABD'nin bunu yapmadan Ortadoğu ve çevre ülkelerde etkili olmayacağını dile getirdik.

Bilindiği gibi, amacı çok kapsamlı olduğu için ABD hemen hemen tüm dünya ile karşı karşıya geldi. Birleşmiş Milletler ile karşı karşıya geldi. Yi-

Müdahalenin amacı çok kapsamlı olduğu için ABD neredeyse tüm dünya ile karşı karşıya geldi. ABD'nin NATO, AB ve BM gibi örgütler içinde kurduğu dengeler geçmişte kalmıştır. Bunun için Ortadoğu'ya girdi ve Irak'taki rejimi devirdi.

ne NATO, ABD'nin öncülük ettiği ve soğuk savaş döneminin en önemli askeri, hatta siyasi örgütüydü. NATO bile kendi içinde parçalandı. AB ile ABD arasında bölünme yaşandı. Soğuk savaş döneminde ortak hareket eden güç içerisinde bölünme ortaya çıktı. ABD, 200 yıllık müttefiki, hiçbir zaman sorun yaşamadığı Fransa ile karşı karşıya geldi. Hiçbir gücü dinlemeyerek ve hiper denilebilecek askeri gücüne inanarak Irak'a müdahale etti. Tabi bu da şu anlama geliyordu:

ABD'nin NATO, Avrupa Birliği ve BM gibi örgütler içinde kurduğu dengeler artık geçmişte kalmıştır. Bu uluslararası kuruluşlar, artık günün ihtiyaçlarına cevap vermez durumdadır. Bunun için Ortadoğu'ya girdi ve Irak'taki rejimi devirdi. Saddam'ın askeri güç olarak ABD ile cepheden karşı karşıya gelmesi de söz konusu olamazdı. İster Rusya, ister Avrupa, isterse Çin olsun, dünyada hiçbir gücün klasik bir savaşta ABD'nin önünde duracak gücü yok. Yani bırakalım Saddam'ı, diğer güçler bile ayakta duramazdı. Nitekim Saddam bir ay gibi kısa bir sürede tasfiye oldu. Klasik savaş tarzıyla adım atamayacağını görerek savaşı bıraktı. Aslında bu da bilinen bir konuydu.

Saddam'ın ABD'ye karşı dayanamayacağını bilmeyen yoktu. Çok gerçekçi olmayan bazı değerlendirmelerin dışında hemen herkes böyle değerlendiriyordu. O zaman bizim değerlendirmemiz de *'en fazla bir buçuk ay dayanır'* şeklindeydi. Bu değerlendirmeyi defalarca yaptık. Fakat Saddam rejiminin yıkılması ardından ne olur sorusu, bizim açımızdan da soru işaretlerinden biriydi. Yani ABD'nin kolay kolay hakim olamayacağı düşüncesi vardı.

ABD müdahalesini salt Kürtler açısından ele alırsak, gerçekten tarihin en zor dönemlerinden birinin yaşandığını belirtmek gerekiyor. Bir kere şunu tespit etmekte yarar var: **Kürt gerçeğinde güç olmak gerçekten çok zordur.**

Kürt kapanını kıracak bir mücadeleye ne uluslararası sistem ne bölge güçleri ne de Kürt toplumsal yapısı müsaade ediyordu. Bunu ilk defa Başkan Apo öncülüğündeki hareketimiz gerçekleştirdi.

Ortadoğu'da Kürt halkının güç ve irade kazanması, eylem gücü haline gelmesi, siyasete müdahale eder duruma gelmesi kolay değil. Bu şimdiye kadar da olmamıştır. Yani Ortadoğu'da Kürtlerin ciddiye alınacağı ve siyasal dengeleri etkileyeceği bir durum söz konusu değildi. Çünkü Kürt kapanını kıracak bir mücadeleye ne uluslararası sistem, ne bölge güçleri, ne de Kürt toplumsal yapısı müsaade ediyordu. Bunu ilk defa Başkan Apo öncülüğündeki hareketimiz gerçekleştirdi. Değerini bilmek açısından bunu çok iyi anlamak lazım. Çok dile getiriyoruz ama değerini ne kadar biliyoruz?

Farslar, Türkler ve Araplar, Kürtlerin bölgede güç olmasına kesinlikle müsaade etmeyecek bir sistem kurmuşlardır. Bölge sistemi de zaten buna imkan vermiyordu. Herhangi bir Kürt gücünün, önderliğinin veya herhangi bir kişinin ortaya çıkıp sistemi değiştireceğim diyerek sonuç alması da, imkansız demiyoruz ama çok zordur. Nitekim çok zor olduğu için de bu işi kimse başlatamamış, geliştirememiştir. İşte bunu sadece Önderlik geliştirdi ve hareketimiz ortaya çıktı. Başkan Apo, ideolojisi, kadrosu ve çalışmasıyla bir güç ortaya çıkardı. Bu

hareketin nasıl ortaya çıktığını her zaman hatırlamak gerekiyor.

Hareketimiz, üzerine beton gibi çökmüş bölge düzenini, uluslararası sistemi kırarak, ona meydan okuyarak, Kürt'ün de güç olacağına inanarak ortaya çıktı. Sıradan bir çaba veya önderlikle olmadı. Önderlik buna "nefes nefese bir mücadele" diyordu. Ancak büyük bir tempo ve tarzla insana ve halka yüklenerek açığa çıkarabilecek bir gerçek vardı. Bunun farklı bir biçimde açığa çıkması ise mümkün değildi. İşte hareketimiz bunu ortaya çıkardı. Buna kesinlikle bir mucize demek gerekiyor.

Bu çemberi kırmak, Kürt'ü ayağa kaldırmak, savaştırmak ve ısrarla bu işi sürdürmek bir mucizedir. Güç olmuştuk; örgüt, ordu kurmuşuz ve bunlar bize kolay geliyor. Rahatlıkla üzerine konuşabiliyoruz, savurabiliyoruz. Bu düzeye zorla gelinmiştir. Yani öyle sizin, benim veya halkın gönüllü oluşuyla başarılmamıştır. Kürtlerin o şekilde bir sistem oluşturmaları mümkün değil. Kafalarını bile kaldıramaz, ezilirler. Kürt de bu gücü kendinde göremez. Bu nedenle karşımızdaki güçler "Kürt diye bir şey yoktur, Kürt gerçeğini Apo icat etti" iddiasında bulundular. Bu defalarca tekrarlanmıştır. "Böyle bir şey yok, bir hayaldir" diyorlardı.

Mücadele, olmayacak duaya amin demek olarak değerlendiriliyordu. Ve böyle bir gerillanın, militanların ve halkın ortaya çıkarılacağına kimse inanmıyordu. "Kimse bu çemberi kıramaz" diyorlardı, ama Başkan Apo kırdı. En fazla da Kürt gerçeğinde kırdı. Bunu en başta kendisinde kırarak başladı. Kendisinde kırmayı, kesinlikle Kürtler bu mücadeleyi geliştiremezdi.

Dünyanın her yerinde, örneğin Afrika ve Asya'da böyle mücadeleler var, bizde de ortaya çıkardı, demek gerekiyor. Bizde öyle imkan verecek, nefes aldıracak bir konum yoktu. KDP'nin durumu ayrıdır. KDP'nin bugün yaşıyor olması, bizimle bağlantılıdır. Komplo gerçeğinin de bununla bağlantılı olduğunu defalarca anlattık. Bölge güçleri, Avrupa ve

diğerleri, bir gücün devreye girerek herkesin işini bozacağını hesaplamamıştı. Önceden kimse Kürt'ü dikkate alarak politika yapmıyordu, Kürt devre dışıydı. Bu nedenle hesapların içinde yoktu. Hesapların içine girince de her şey karıştı. Matematikte öyledir, hesaplanmayan bir şey denklemin içine girdiği zaman bütün sistem karışır.

Bu nedenle sistemi karıştıran güce karşı komplo gerçekleştirildi ve Önderlik yakalandı. Ama Önderlik yakalanmış olsa da, mucize ortada duruyor. Olamayacak bir şeyi, başını kaldıramayacak bir Kürt gerçeğini tarih sahnesine çıkarması söz konusudur. Engellediler ama bir kere cin şişeden çıkmıştı, Önderlik öyle diyordu. 'Kadın hareketini, cinin şişeden çıkması' olarak değerlendiriyordu. ABD müdahalesi de, Kürt gerçeğinin bizim tarafımızdan ortaya çıkarıldığı bir dönemde gerçekleşti.

Bu iki açıdan önemli bir durum: Öncelikle müdahale döneminde böyle bir güce sahip olmak açısından önemli. Kürtler ve diğer Ortadoğu halkları açısından çok önemli bir değer. Çünkü sistemi buna dayanarak kurma, Kürt ve diğer Ortadoğu halklarının da kaderini değiştirecektir. O yönüyle gerek Kürtler, gerekse diğer Ortadoğu halkları açısından çok büyük bir şanstır.

Öte yandan böyle bir mucizeyi, siyasal denklemde yer alacak Kürt gerçeğini tekrar denklemden çıkarmak, etkisiz kılmak isteyenler de olacaktır. Böyle bir tehlike var. Yeni sistemde Kürtler ne kadar yer alacak? Bu durum hala net değildir.

Şöyle bir yaklaşım var: ABD geldi; Kürtler de, ABD'de de değişim istiyor. O zaman ABD Kürtlere yer veriyor. Bu da dünya siyasal gerçeğinden habersiz ve çok duygusal bir yaklaşımdır. Kendi niyetlerimize göre bir değerlendirmedir. Bu konuda çok hayalci olmamak lazım. Böyle bir mucizenin kendi

'Kürtler de, ABD'de değişim istiyor. O zaman ABD Kürtlere yer veriyor' yaklaşımı var. Bu, dünya siyasal gerçeğinden habersiz ve çok duygusal bir yaklaşımdır. Politika yapmadan bazı güçlere dayanarak sonuç almayı düşünmek çok tehlikelidir.

başına, politika yapmadan ve bazı güçlere dayanarak sonuç alacağını düşünmek çok tehlikelidir. Bu mucize şimdiye kadar olmuştur, bundan sonra da olur, hiç tehlike yoktur da dememek gerekiyor. Bunu ifade etmemizin nedeni, durumu kavramayan hafif yaklaşımlardır. Kürt diyalektiğini yeterince anlamama var. Kürtler, bölge ülkeleri ve dünya sistemi arasındaki diyalektik ilişkiyi kavramayan, çok hafif ve gerçekçi olmayan yaklaşımlar var.

ABD, Ortadoğu'yu değiştirmek için müdahale etti. Yani bölgeyi eskisi gibi kabul etmeyecek. Bu nedenle dünyayı karşısına aldı. Dünyayı karşısına alarak Irak'ı yıkma gücü vardı. Bunu her zaman yapabilirdi. Fakat sıra yapmaya gelince durum değişiyor. Eski bir sistemi yıkmak ile, yeni bir sistem kurma arasındaki farkı görmek lazım. Yıkma ayrı, yapmak ayrıdır. ABD'nin yıkmaya gücü yetiyor ama yapmada zorlandığı görülüyor. Yıkarken NATO'yu, Avrupa'yı, Rusya'yı karşısına aldı. Ama şimdi görüldüğü gibi Avrupa'yı, BM'yi ve NATO'yu da işin içine katmak istiyor.

Bunun birçok nedeni var. Bir; dünyada bir kapitalist sistem var ve bu sistem bir bütündür. ABD'

siyle, Japonya'sıyla, Almanya'sıyla, Fransa'sıyla bir bütündür. Yani artık geçmişteki gibi kapitalist güçlerin de dünyayı kendilerine göre ayırmaları mümkün değil. 1. Dünya Savaşı'nda ayırdılar. 1. Dünya Savaşı'nda iki sistem karşı karşıya geldi. Savaş o nedenle oldu. Dünyayı bölüşüyorlardı; Almanya bir kısmını, Fransa ve İngiltere bir kısmını, Rusya da başka bir kısmını alıyordu. 2. Dünya Savaşı'nda da Sovyetler emperyalist sistem oldu. Onlar da bölüştüler. Zaten Sovyetler Birliği de dünyanın böyle bölüşülemeyeceği gerçeğinden dolayı dağıldı. O biraz arizi bir durumdu. Dünyayı bölmek ve sistemleri ayırmak, dün zor olduğu gibi bugün de gerçekçi değil. Ters bir durumdu ve yıkıldı.

Günümüzde de sistem farklılaşmayı kabul etmiyor. Bu bakımdan kapitalist sistem bir yönüyle birdir. Bu nedenle cepheden çok şiddetli çatışmalara giremezler. Girmeleri mümkün değil. Artık bir 1. veya 2. Dünya Savaşı daha gerçekleşemez. Birbirlerine muhtaçtırlar. Sistemin korunması, ABD'nin de, Avrupa'nın da görevidir. O yönüyle ABD ve Avrupa yaklaşımı arasında çok büyük bir fark yok. Ya da ABD, Avrupa'yı dışlayarak tek başına bir dünya sistemi kuramaz. Aynı sistemde birlik içinde yaşamak durumundalar.

Herkes gücü ve siyasal değeri kadar yer alacaktır

Öte yandan Avrupa'nın gelişen ekonomik sistemi de bir güçtür. Avrupa devletleri, dünyanın hakimiyetini tümünden ABD'ye bırakmak istemezler. Bunu istemediklerini savaştan önce de açıkça ortaya koydular, bugün de bunu açıkça ifade ediyorlar. Yani çıkarlarımız ortaktır, uzlaşalım dediler, fakat olmadı. ABD de bu gerçeği görüyor. Yani dünyanın veya yeni sistemin parçalı duruşu kabul etmeyeceğini, onun kendisi içinde tehlike yarattığını görüyor. Belki savaş döneminde tek başına yıkabilir, ama yapma döneminde dünyada tek başına etkin olamayacağını görüyor. Yine en büyük güç olabilir ama diğer güçleri de yanına alma ihtiyacı duyuyor.

Ortadoğu gerçeği bütün dünya sistemini belirlediği için ABD tek başına hakim olamaz. Başka güçlerle ittifak yapmak durumundadır. Aksi halde çomak sokarlar. Yani Ortadoğu'da hiç kimse

tek bir gücün mutlak hakim olmasını kaldıramaz. Latin Amerika ABD'ye arka bahçe olabilir; Afrika Fransa'ya, Uzakdoğu da Japonya'ya ait olabilir. Ama Ortadoğu'da tek bir gücün hakimiyetini ilan etmesine çomak sokarlar. Ya da tutumlarıyla orada tek bir sistemin hakim olmasını istemezler. Ortadoğu coğrafyasının kendi zorlukları, sıkıntıları, farklı bir kültürü ve tarihi var. Bu zorluklar da eklenince, görüldüğü gibi ABD zorlanıyor. Sistemini istediği gibi kuramıyor.

Peki ABD bu çabasından vazgeçecek mi? Vazgeçmeyecek ama zorlandığı da açık. Bu nedenle buradaki siyasal gerçekleri dikkate almak lazım. Kürtlerin de, diğer güçlerin de bunu dikkate alması gerekiyor.

Dünyanın her tarafında ahlaki politika izlenebilir, ama Ortadoğu'ya sıra gelince ahlak bitiyor. Siyasetin soğuk yüzüyle karşılaşıyorsun. Soğuk yüzü dediğimiz, gerçekçi yüzüdür. Ortadoğu'nun böyle bir özelliği var.

Dünyayı karşısına alan bir ABD, "*Kürtler çok eziliyor, haksızlığa uğramış, onlara da bir yer vermek lazım*" biçiminde bir yaklaşıma girecek değil. Siyasal gerçekler, herkesin tutumunu ahlaki ölçülerden veya evrensel ilkelerden uzak değerlendirmelere götürür. Herkes gücü ve siyasal değeri kadar yer alacaktır. Kürtlerin bölgede ne kadar etkin olacağı da, kendi sorunlarını nasıl çözeceği de siyasal değerine bağlıdır. Yani gücüne ve sistem içindeki diplomatik değerine göre yer alacak. Bunun dışında artı bir değer ortaya çıkmaz. Herhangi bir güç, "*Kürtler ezilmiştir, savaşta sadece Kürtler bize destek verdi, bu nedenle her türlü hakkını verelim*" biçiminde pozitif ayrımcı bir yaklaşım içine girmez. Başka yerde böyle bir yaklaşımın sergilenmesi mümkündür. Evrensel değerler, insan hakları tabii önemli, ama Ortadoğu'da böyle bir gerçek yok. Bu açıdan Ortadoğu'da siyaset yaparken, özellikle bizim gibi mucize yaratan bir gücün çok dikkatli olması gerekir.

Bölgede gücün ve siyasal değerinin ne kadarsa, o kadar yer alırsın dedik. Kürtlerin siyasal değeri var mıydı? Kesinlikle yoktu. Bugün var mı? Bugün Kürtler Ortadoğu'da bir güçtür. Mücadelemizle büyük bir güç ortaya çıkmıştır. Bunu kimse inkar edemez ve bu gücü dikkate almadan politika üretmez. Bu gerçeklik dünya sistemini de

zorluyor. Kürt sorunu çözülmeden, Ortadoğu'da sorunlar kolaylıkla çözülemez. Bu nedenle başta Türkiye, Suriye, İran ve Irak olmak üzere, bölge ülkelerini de zorluyor.

Geçmişte kimse Kürtlerin siyasal bir değer ortaya çıkacağına inanmıyordu. Ama bir mucize oldu ve Başkan Apo bizi iteleyle iteleyle, halkı içine çeke çeke bunu ortaya çıkardı. Bu açıdan şimdi çok dikkatli ve hassas olunması gereken bir sürece girdik.

Örneğin Kürtler de, ABD'de de değişim istiyor. Yani mevcut sistemden memnun olmadığı ve bölgeyi değiştirmek istediği açık. Bu durumda Kürtlerle ABD yalnız sübjektif anlamda değil, objektif olarak da karşı karşıya gelecek durumda değiller. Karşı karşıya gelmeleri ikisinin de çıkarına değil.

Siyasal adım atmada, siyasal değer olmada, buraya gelen büyük güçle karşı karşıya olmamak önemli. Değerlendirilebilecek herkes karşı karşıya gelirken, *-Irak, Suriye ve Türkiye gibi-* senin karşı karşıya gelmemen, politika yapmana daha baştan bazı imkanlar veriyor. Bunu değerlendirebilirsen, kendini güç yapma imkanı ortaya çıkabilir. Ama burada siyasetin soğuk yüzü esastır. Onu dikkate almak esastır. Ondan kaçınmak mümkün değildir.

ABD küçümsenmeyecek bir direnişle karşı karşıya

ABD'ye karşı çeşitli biçimlerde bir direniş var. Direniş gerici bir niteliğe sahiptir. Milliyetçi ve islamiyetçi bir direniştir. Esası milliyetçiliktir ama kendisine islami kılıf geçiriyor. Zaten en tehlikeli durum da budur. 200 yıl önce Ortadoğu'ya giren milliyetçiliğin, bugün islamcılıkla alakası olmayan, hatta Ortadoğu'ya ondan bin kat daha fazla zarar veren çok tehlikeli bir şey olduğu görülüyor. Bundan en fazla da Kürtler zarar gördü. Arap, Fars ve Türk milliyetçiliğinin bölgeye girmesi, Kürtleri gerçekten yok oluşun eşiğine getirdi. Eskiden böyle bir durum yoktu. Kürtler, islamiyetten, şiiikten veya Türklerin cihat ile fetihi birleştirip kullanmasından çok fayda görmemişler, ama bu düzeyde bir yok oluş ya da dışlanmayla da karşılaşmamışlardır.

Son gerçekleşen ABD-Türkiye görüşmesi var. Bu görüşme, ABD'nin zorlandığı bir süreçte yapıldı. ABD küçümsenmeyecek bir direnişle karşı

karşıya. O da yıkıcı bir güç, yani çözüm üretebilecek bir politikası yok. Ortadoğu ile ABD'nin tarihten ve kültürden gelen kan uyuşmazlığı, bu direnişi ortaya çıkarıyor. Bu direnişin çok ciddi bir örgütlenme sonucu ortaya çıktığını düşünmemek gerekiyor. Saddam veya başkasıyla da alakası yok. Belirli güçler, objektif durumun yarattığı çatışmayı değerlendirerek çatışmayı sürdürüyor. Önderlik bunu açık söyledi, *"sosyalizm geldi bir şey yapmadı, kapitalizm geldi yine bir şey yapmadı, yapamazlar"* diyor. Fakat en sıradan bir islamcı bile Ortadoğu'da örgütlenebilir. Tarih ve coğrafya buna müsaade ediyor. Biz bu mücadeleyi 30 yıldır nefes nefese nasıl yürütüyoruz? İdeolojiyle yürütüyoruz. Önderlik diyordu, *"ben iki şeyi esas alırım, ideoloji ve örgüt"*. İdeoloji çok önemli.

Burada milliyetçiliğin hazır kılıfı islamiyet ideolojisidir. Hiç çabalamaya gerek yok. Bizim gibi bu kadar eğitim yapıp insanları ikna etmeye gerek yoktur. Hazır ve kökleşmiş bir ideoloji var. Bu ideolojiyi tahrik ederek, kışkırtarak bir hareketi ortaya çıkarabiliyorlar. Bizim kadar zorlanmalarına gerek yok. Biz ideoloji ve moral vererek ayakta tutuyoruz. Fakat onun bunu yapmasına gerek yok, çünkü islamiyeti kullanıyor. Tabi bu da ABD'yi zorluyor.

Erdoğan'ın ABD'de yaptığı görüşmeler ilginçtir. Türkiye ile ABD arasında yaşanan sorunların üzerinden tam bir yıl bile geçmedi. Yani Türkiye henüz dediğini kabul ettirecek durumda değil. *"Eskiği sil, devam etsin"* denilemez.

ABD; *"ilişkilerimiz eskisi gibi devam etmez. Şimdi ara verelim, yeni koşullarda ilişkilerimizi sürdürelim"* demişti. Yani artık senin dediğin gibi de olmaz, ama ilişkiyi sürdüreceğiz. Yani *"Türk-ABD ilişkileri önemlidir, ama eski biçimde değil yeni biçimde sürdürmek gerek"* denildi. Zaten Türkiye de buna yattı. Örneğin Kıbrıs sorununda tavizler verdi, vermeye devam ediyor. Türkiye'yi belli bir noktaya getirdi. Abdullah Gül, Tahran'da ABD'nin istediği biçimde konuştu. Yine Erdoğan, reformcu bir islamiyetin gelişmesi gerektiği mesajlarını vererek ABD'ye gitti. ABD'de de bunu sık sık tekrarladı. Tabi bunlar ABD için küçümsenecek şeyler değil, önemlidir.

Sonuçta ortaya şu çıktı: ABD siyasal gerçekler

karşısında politikasını netleştirmeye doğru gidiyor. Irak'ta Araplar, şiiiler ve sünniler var. Irak'ı düzenlerken bunları devre dışı bırakmak istemiyor. Yine bölgeyi düzenleyecekse, Türkiye'yi dikkate almazlık edemiyor. Bir bütün olarak Arapları ve Farsları da belli bir değişime uğratmak istiyor, ama gözden çıkararak veya onları karşısına alarak değil. Onları kendi çizgisine böyle getirmek istiyor. Bu konuda Suudi'yi de değiştirmek istiyor. Örneğin Clinton, Suudi Arabistan'a gitti ve orada konuştu. *"Muhammed yaşasaydı, otomobil fabrikalarının başına Hatice'yi geçirirdi. Hatice de en lüks otomobili sürerdi"* dedi. Yani ABD hepsini değiştirmek istiyor.

Şunu ifade etmek istiyoruz; ABD ilk başlarda sadece Kürtlerle ilişki içerisindeydi fakat müdahalenin geldiği düzeyde, bölgedeki diğer güçleri de dikkate alan bir yaklaşımı var. Dünyayı karşısına alarak buraya geldi. Şimdi burada belli bir düzen kurmak istiyor. Bunu kurarken de siyasal denkleme göre hareket ediyor. Kürtleri de gücü ölçüsünde, diğer güçlere göre dengeleyerek bir yere oturabilir. Şimdi politikası böyle bir düzeye oturmuşa benziyor. Ve artık Güneyli Kürtlerin bile beklentisini karşılayacak bir cevap veremeyeceği ortaya çıkıyor. Paul Bremer, Tayyip Erdoğan'ın ABD'ye gitmesinin ardından yaptığı açıklamada, *"Biz etnik ve dinsel bölünmeye karşıyız. Federasyon olabilir ama etnik değil"* şeklinde bir açıklama yaptı.

Öte yandan Kerkük konusu var. Kürtlerin, *"Kerkük'ün bizindir"* söylemlerine ABD'nin çok fazla destek vermediği ve Kerkük'ü daha önce de söylediğimiz gibi farklı ele almak istediği ortaya çıkıyor. Yani ABD, bu denkleme Kürtlerin yerini kendi sistemine hizmet eder çerçevede değerlendiriyor. Bu bakımdan belirtildiği gibi Türkiye'yi tümünden karşısına alacak durumda değildir. Değiştirmek ayrıdır. ABD, İran'ı da, Türkiye'yi de değiştirmeye ve kendi çizgisine getirmeye çalışıyor. Ki bunu önemli düzeyde yaptı. Şu anda Türkiye'de en Amerikancı hükümet olan AKP iktidardadır. Araplarla da bunu belirli bir noktaya getirmek istiyor. Tümünden Arapları karşısına alma değil, Suriye'yi belli bir değişikliğe zorlayarak götürmek istiyor. Ama bu, tümünden Arapların aleyhine ve Kürtlerin her dediğini yapacak düzeyde değildir.

Bu durum bizim açımızdan çok dikkatli bir politika izlemeyi gerektiriyor. Örneğin ABD, KONGRA-GEL'i terörist ilan etti. Bremer de bunu açıkça dile getirdi ve bu konuda üzerimizde hesapların yapıldığı açık. Bir şantaj aracı olarak kullanıldığımız açık. ABD şu anda bizi Türkiye'ye karşı pazarlık konusu yapmış durumda.

Geçmişte Önderliği teslim ederek Türkiye'yi kendine bağlama ve istediğini yaptırma; şimdi ise, kendi bölge politikalarına gelindiği takdirde *'biz KONGRA-GEL'i sizin için feda ederiz'* yaklaşımı var. *'Terörist ilan ederiz ve mücadelesini meşru görmeyiz'* diyorlar. Bunu açıkça ifade ettiler ve *"biz de karşıyız, KDP ve YNK de gerillanın orayı Türkiye'ye karşı kullanmasına karşıdır. Yeter ki sen bizim bazı dediklerimize uy."* Aslında Kürtler de Türkiye ile yaptıkları pazarlıkta, *"bizim varlığımızı kabul ederseniz, onlara karşı mücadele ederiz"* diyorlar. Hem ABD, hem de Kürt örgütleri tarafından Türkiye'ye karşı bir şantaj aracı olarak kullanıldığımız kesindir. Üzerimizde böyle hesaplar yapılıyor ve bu hesaplar kesinlikle iyi niyetli değildir. Bu durum son ABD-Türkiye görüşmesinde daha da netleşmiştir.

Türkiye'ye rol vermek isteniyor

Mevcut gelişmeler, Kürtlerin geçen yüzyılda neden Kürt kapanını kıramadığını, niye bu kadar baskı altında ezildiğini gösteriyor. 21. yüzyılın başında bile müdahale var. Dünyada demokrasi, haklar ve özgürlüklerin bu kadar gelişmesine rağmen, bizim hala siyasal, ekonomik çıkarlara kurban edilmemiz gibi bir gerçek var. Bu gerçek Kürtler için değişmemiştir. Bizim tasfiye edilmemiz hala gündemdedir. Türkiye bu yönde bize karşı hemen harekete geçilmesini istiyor. ABD ise, *"sabredin, biz şöyle ya da böyle entegre edeceğiz, etkisizleştireceğiz"* diyor. ABD'nin Türkiye'ye yaptığı teklif de, eve dönüş yasasını biraz genişletmektir. Dikkat edilirse görüşmelerde Kürt sorununun çözümü veya demokratikleşme gibi bir gündem yoktur.

ABD'nin Türkiye'den istediği, ekonomik olarak değişmesidir. Sistemi zaten tümünden kapitalist sisteme bağlı. İran, Suriye ve Irak öyle değil. Bu ülkelerin sistemleri hala küresel ekonomiye bağlanma-

miştir. Türkiye ekonomisi ise tamamen küresel ekonomiye bağlanmıştır. Tamamen IMF'nin kontrolindedir. AKP, siyasetini tümünden ABD güdümüne vermiştir. Fakat ABD ile Türkiye'nin Güney politikası tam örtüşmüyor. Biraz uyumlu hale getirilirse, ABD'nin Türkiye'yi kendi politikasına göre kullanacağı açıktır. Nitekim Türkiye'ye rol vermiştir. ABD'nin büyük Ortadoğu projesinde Türkiye'ye rol verilmek isteniyor. Türkiye'ye, "şunları yaparsan büyük Ortadoğu projesinde rolünü üstlenebilirsin" deniliyor. Türkiye böyle bir sürece sokulmuştur. Yani durum tezkere dönemindeki gibi değildir. Türkiye-ABD ilişkilerinde tümünden eskisi gibi olmasa da, önemli bir ilerleme var. Tabi bu durum, bizim açımızdan riskler taşıyor. Üzerimizde hesaplar var, açıkça tasfiye edilmek isteniyoruz.

İlkel milliyetçilik bir açmazdır

Önderlik görüşme notunda, "milliyetçilik çok kan döktürür" dedi. Kısa bir süre önce Hewler olayı gerçekleşti. Kerkük'te gerilim var. ABD'nin mevcut durumda düşük yoğunluklu, sınırlı bir çatışmayı çıkarına gördüğü söylenebilir. Kürt ve Türkiye taraflarının her ikisine de istediğini kabul ettirmek için böyle bir ortamı çıkarına ters görmüyor. Kürdistan'da da hep böyle olur; iki aşireti çatıştırırlar ve karakol gider o kavgadan yararlanır. İki taraf da o zaman arabulucunun dediklerini yapar. O yönüyle ABD, Arap, Kürt ve Türkler arasında düşük yoğunluklu bir gerginliğe ihtiyaç duyuyor. Hepsini kendi politikasına getirmek için böyle bir ortam gerekli. O yönüyle Kerkük politikasını tam netleştirmemiştir. Araplara da göz kırpyor, 'Kürtlere vermeyiz' diyor. Kürtlere de 'çıkarlarınızı koruruz, merak etmeyin' şeklinde güven veriyor. Türkiye'ye de, Kerkük petrollerini herkes kullanacak diyor. ABD şimdi böyle bir politika izliyor. ABD şiddetli bir çatışmaya müdahale eder, fırsat vermez, ama Kerkük'ü her kesimden duyarlılığın devam ettiği bir durumda tutuyor. O bakımdan Kerkük dikkate alınması ve üzerinde durulması gereken bir bölge. Bölge ülkeleri de Kerkük'e duyarlı. Bu anlamda bölge ülkeleri bile Kerkük vesilesiyle işin içine sokularak, onlar üzerinde şantajlar yapılabilir. Yani her güç böylece birbirine karşı kullanabilir. Ortado-

ğu böyle bir bölge. Bir zamanlar herkes Beyrut üzerinde politika yapıyordu. Beyrut, Fransa'nın, ABD'nin, Arapların, Türklerin ve Farsların üzerinde politika yaptığı bir yerdi. Kerkük'ün şu anki durumu, o düzeyde çatışmalı olmasa da, benzer bir nitelik arz ediyor.

Son Hewler olayını kim yaptı? İslamcıların yapmış olabileceği üzerinde düşünülüyor. Fakat KDP ve YNK politikasının tehlikeli olduğunu görmek gerekiyor. Halklar arası milliyetçiliği kışkırtan, kopukluğun ortaya çıkmasını sağlayan bir politika izliyorlar. Bu yaklaşım gerçekten tehlikeli. Bu açıdan bizim yaklaşımımızın değeri daha iyi anlaşılıyor. Bundan sonra daha da iyi anlaşılacak. Sen halkların kardeşliği ve demokratikleşme ile sorunu çözmek istemezsen ne yaparsın? Milliyetçilik yaparsın ve herhangi bir dış güce dayanırsın. Şimdi Türkiye ne yapıyor? Kürt sorununu bizimle çözmek istiyor mu? Bunu istemezse demokratikleşmeye gerek yok. O durumda sorunu ABD'ye veya başka bir güce dayanarak çözecek. Sorunu çözmek istemeyenlerin sonunda milliyetçi yaklaşım içine girecekleri ve dış güçlere dayanacakları açıktır.

Kürtler bugüne kadar niye bölgeyi demokratikleştiremediler? Çünkü kendileri demokratik değildi. Kürdistan'ı demokratikleştirmeden, Güney'de, Kuzey'de veya Doğu'da böyle bir projeyi ortaya koymadan, bölgede demokratikleşmeyi sağlayabilir misiniz? İlkel milliyetçi Kürt güçlerinin ne kendileri ne de Ortadoğu için böyle bir demokratikleşme projesi yoktur. Böyle olunca da halkların kardeşliği yok. Tek dayanacakları yer de dış güçlerdir. Bu açmaz bir politikadır. Bu politikayla Ortadoğu'da ne Kürt sorunu ne de bölge sorunları çözülebilir. Şimdi bunun sonuçları yaşanıyor.

Tamam karşı tarafta milliyetçilik ve geriliğin olduğu kesin ama, senin alternatif projen ne? Milliyetçi yaklaşım, bölgesel gericilik karşısında dış güçlere dayanmaktan başka bir alternatifin olmadığını söyledi ve bugüne kadar da bu politikayı izledi. Şimdi durum ortada, kritik bir sürece giriliyor. Şu bakımdan giriliyor:

Bir defa bu kadar dış güce dayanarak her gücün tepkisini çekiyor. Örneğin Hewler'i islamcılar vurmuş olabilir. Yapanlar büyük ihtimalle Kürtlerdir. Bu saldırının dışarıdan gelerek yapılması

çok zor. Biz 'Türkmenler yapmış olabilir' dedik.

İlkel milliyetçilerin izlediği tek politika, dış güçlerle ilişki oldu. Bu da halklarla ilişkiyi soğuttu. Ortadoğu'daki çeşitli kültürlerle, örneğin islami kültürün ılımlısı ve radikaliyle bir gerilim yarattı. Bu durum da Kürt sorununun çözümünde bir dezavantaj ortaya çıkardı, çıkarmaya devam ediyor. Kürtler açısından, Ortadoğu demokratikleşmeden Kürt sorununun güvenceye alınamayacağı bir gerçektir.

Özgürlüğümüz için yaratılacak en büyük güvence, Ortadoğu'nun demokratikleştirilmesidir

Ortadoğu'da Kürt kapanından bahsettik. Ortadoğu'da Kürtlerin güç olması bile zordur, biz olduk ve bir mucize ortaya çıkardık. Bu mucizeyi, ortaya çıkardığımız gücü nasıl kullanmalıyız? Özgürlüğümüz ve demokrasimiz için güvence yaratmak gerekiyor. Bu güvence de Ortadoğu'nun demokratikleşmesidir; Türkiye, Suriye ve İran'ın demokratikleşmesidir. Peki bu ülkeler demokrat mı? Değiller, ama sen bunun için çaba göstereceksin. Silahlı mücadeleyle silahlı mücadele, başka mücadele ise başka mücadele; ama esas çözüm Ortadoğu'nun demokratikleşmesidir. Bir defa demokratikleşirse bir daha geriye dönülemez. Öyle bir ortamda Kürtler haklarını elde edip bölgede demokrasi içinde özgürlüklerini geliştirirler ve birlikte yaşarlar. Ama halkların kardeşliği demezsen ve milliyetçi olursan, dış güçlere dayanmak zorunda kalırsın.

Milliyetçilik dış güçlere dayanmak zorundadır, başka çaresi yoktur. Bu, Ortadoğu siyasal dengelerinin ortaya çıkardığı bir gerçektir. Yarın politikalar nasıl değişecek, neyle yürünecek bilinemez. Bu bakımdan ABD, Avrupa ve diğer güçlerle de ilişki kurulabilir ama esas olarak halklarla ve demokrasi güçleriyle çözümü aramak gerekir. Zaten bizim çözümümüz, alternatifimiz budur. Kürtlerin şu anki duruşu bu projeye uygun mudur? Kesinlikle uygun değildir. Dar bir milliyetçi yaklaşımla, 'ABD gelmiştir ve bir düzen kuracaktır' yaklaşımı var. İran, Suriye ve Türkiye eski statükocu güçlerdir ama ABD onları bölgeden atmaz. Yarın gerekirse onlarla politika yapacaktır.

Köklü bir yaklaşımı olsa ayrı. ABD köklü demok-rasi ve özgürlük savunucusu bir ülke midir? Değil. Kendi sisteminin ihtiyacı kadar değişiklik yapmak ister. Sistemi kadar değişiklik yaptığı zaman da her güçle ilişki kuracaktır. Bu açıdan Hewler'deki olay tehlikelidir. Bu durum daha da yaygın bir hale gelebilir. Önderliğin bu konuda bir öngörüsü vardı, "Türkmenleri, Kürtleri hepsini birbirine düşürecek, çok tehlikeli bir noktaya gidebilir" dedi. Önderlik bu konuda sürekli duyarlılığını ortaya koydu. Çözüm getirmeyeceğini ve tehlikeli olduğunu defalarca vurguladı. Bölgenin doğası gereği bu böyledir. Ortadoğu'da milliyetçilik bir zehir işlevi görüyor. Bu zehir en fazla da Kürtlere zarar veriyor. Milliyetçiliği ortadan kaldıracak politikalar üretmemiz lazım. Sen milliyetçi olursan, başkaları da milliyetçidir. Milliyetçilik kendi başına olmaz. Kendi başına Farsların veya Kürtlerin milliyetçiliği olmaz. Milliyetçilik birbirini koşullandırır, birbirini ortaya çıkarır. Örneğin Arap milliyetçiliği, Fars milliyetçiliği ve Kürt milliyetçiliği birbirine karşıdır. Başka halklara karşı olmayan milliyetçilik yoktur. Ortadoğu'da özellikle gerici dönemimde bu ortaya çıkmıştır.

Bu açıdan siyasal olarak çok duyarlı olunması gereken bir süreç yaşanıyor. Tehlikeler ve üzerimizde hesaplar var. Biz şimdiye kadar hep örgüt gücünü ve mücadele mevzisini koruyarak komploları boşa çıkardık. Önümüzdeki dönem de bu kadar zor ve Ortadoğu bu kadar karışık ise, o zaman ancak gücümüzü korursak belli sonuçlara ulaşabiliriz. Yoksa ortaya çıkardığımız mucizeyi daraltan politikalar gündeme gelebilir. Kürtleri kullanma yaklaşımı ortaya çıkabilir. Hiçbir zaman tümünden yok etmezler, çünkü kullanım değeri vardır.

Bu nedenle tümünden yüz üstü de bırakmazlar. Özellikle Güney'de Kürtleri yüz üstü bırakmaları düşünülemez. Belli şeyler verirler ama Kürtlerin isteklerinin tümünü karşılamayacaklar. Fakat bu bizim açımızdan geçerli değil. Kürtlerin Güney'de bile güvencesi biziz. Bu gerçeğin önemle görülmesi lazım. Şu anda Kürtlerin Ortadoğu'da hala bir değeri varsa, İran, Suriye ve Türkiye bu kadar baskı yapmasına rağmen ABD'nin hala Kürtlerle belli bir ilişkisi varsa, bu bizimle ilgili bir olaydır. Onları biz güç yapmışız, bir değer haline getirmiştir.

uçurum çiçeği

ağaçlar meyve vere
 çocuklar gülün
 savaşlar olmasın diye
 yollara çıkar sevda kadını
 yollar dağlara
 dağlar uçurumlara çıkar
 uçurumlarda adı konmamış bir çiçek
 açar
 çiçek özgürlük
 çiçek aşk
 çiçek güzelleşmek ister
 sevmek için güzelleşmek
 güzelleşmek için de
 çiçeği olmalı uçurumların
 ağaçlar meyve vere
 çocuklar gülün
 savaşlar olmasın diye
 yollara çıkar sevda kadını
 yollar dağlara
 dağlar uçurumlara çıkar
 bulur sevda kadını
 bulunmaz denen çiçeği
 şimşekler yıldırımlar çakar
 özgürlük
 aşk
 ve güzellik adına
 toprak ana destek sunar
 ağaçlar meyve vere
 çocuklar gülün
 savaşlar olmasın diye
 yollara çıkar sevda kadını
 ismi bulunur çiçeğin
 çiçeğin adı beritan
 beritan uçurumlar çiçeği
 beritan;
 aşkın gerçeği
 beritan; bahar
 bahar ki
 savaşı
 özgürlüğü güzelliği sevgiyi
 bir uçurum çiçeği de
 bize getirir

botan çiyaderket

Gülnaz KARATAŞ (Beritan)

Siyaset, Vicdan ve Zihniyet-I

Siyaset, Türkiye ve Kürtler Açısından Siyaset Kurumu ve Parlamento

Mahmut ŞAKAR

"Türkiye'de siyaset kurumu, partiler ve parlamento, halkın değil bir avuç elit ve egemen zümrenin çıkarına oluşmuş kurumlardır. O nedenle halkın gözünde en itibarsız, uzak ve soğuk kurumlar olarak şekillenmiştir. MGK gibi siyaset üstü merkezi kurumların varlığı ve 80 yıldır bu zihniyetin gölgesinde büyüyen halka uzak, popülist siyaset gerçeği, Türkiye siyasetinin kimliğini oluşturmıştır."

Bir çözüm aracı olarak siyaset

Siyaset bilimi yazınında yer alan tanımlarda siyaset kısaca bir yönetme sanatı olarak ifade edilir. Siyaset, Arapça kökenli olup **'at eğitimi'** anlamına gelmektedir.

Aynı anlamda kullanılan **'politika'** kelimesi ise Yunanca olup, **'devlete ait işler anlamına'** gelir.

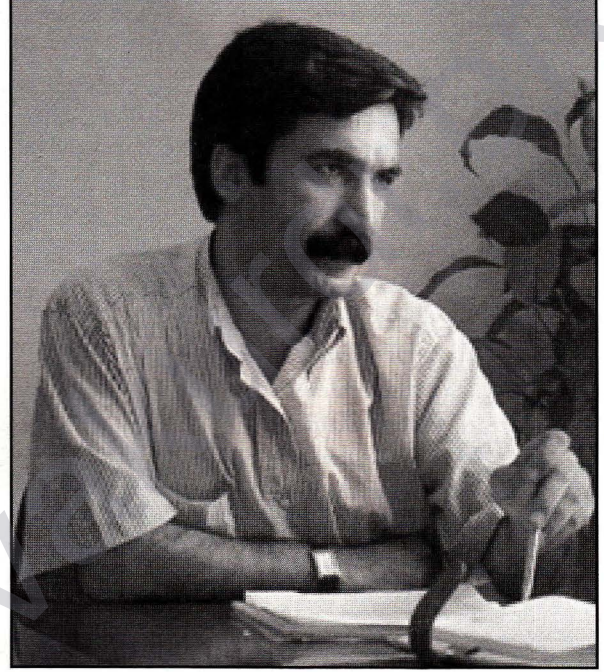
Yönetim olgusunun biri yönetilen diğeri de yönetenler açısından ele alınarak kavramsallaştırıldığı **'siyaset-politika'** kelimesi, klasik olarak bugün ülke, devlet ve insan yönetimi olarak ortalama bir tanımla anılmaktadır.

Siyaseti bir bilim olarak insanlık tarihinde ilk kez gündemleştiren, **Machiavelli'**dir.

Machiavelli, **'Hükümdar'** adlı eserinde ilk kez siyaseti dünyevileştirerek kurallarını ve temel ilkelerini koymaya çalışır.

Siyasetin laik düşünce sınırları içinde ele alınması, çoğu kez Machiavelli şahsında **'pragmatizm'** olarak algılanır.

Pragmatizm, burjuva siyasetinin ve zihniyetinin bir özelliği, sınıf kültürü olabilir. Ancak siyasetin bir bütün olarak pragmatizme indirgenmesi, siya-

setin düşünce ve duygu dünyasının dışına çıkarılması, insan yeteneklerinin, iradesinin ve inancının sınırlandırılması anlamına da gelir.

Farklı ideolojik yaklaşımların kendi eksenlerinde siyaset tanımı ve pratiği geliştirdikleri, bunun da bir kavram kargaşası ve muğlaklık yarattığı görülmektedir. Bu yüzden halk nezdinde siyasetin farklı çağrışımları vardır. Kimi siyaseti kutsayan bir tavra sahiptir, kimi de vebadan kaçarcasına uzak durur ondan. Oysa herkes durduğu noktadan dünyaya, doğaya, hayata ve siyasete bakar. Siyaseti ve siyasal kurumlaşmaları değerlendirirken kişinin durduğu nokta, o yüzden belirleyici bir etkiye sahiptir. Bu açıdan temel sorun, siyasete nereden bakıldığı, kimin için ve nasıl yapıldığıdır.

Siyasetlere rengini ve kimliğini veren olgu bu

soruya verilecek cevaplarda aranmalıdır.

Yakın tarihe bakarak 'verili siyaseti' Türk ve Kürt halkı açısından ele aldığımızda, yaklaşım farklılığı daha da belirginleşir.

Cumhuriyet tarihinden bugüne siyaset kurumlarına bakıldığında bugünkü inançsızlığın, itibarsızlığın, etkisizliğin ve kirliliğin nedenleri açıkça görülür. Çünkü Türkiye siyaseti, kurumsal açıdan özgün ve özgür bir kimliğe oturmamıştır.

Türkiye'de siyasetin ikili bir karakteri vardır

Bir taraftan görünen yüzüyle kurumsal siyaset, diğer taraftan da gerçek anlamda siyaseti belirleyen gücün ve otoritenin merkezileştiği, ancak hu-

Halkı bastıran, ezen ve sömüren kesimler, Türkiye siyaset yapısı içinde Kürtleri temsilen, Kürt kimliğinden uzak ve yalıtık bir şekilde yer almış, Kürt inkarının bir parçası olmuşlardır.

kuk karşısında sorumluluğu olmayan kesimlerin yürüttüğü derin siyasettir. Görünen siyaset, tıpkı aysbergin su üstündeki kısmı gibi, bütünü fotoğrafını vermemektedir.

Bu siyasetin kendisi oligarşik rejimin yan kurumları olarak şekillendirilmiştir.

Halkın temel sorunlarına kendini kapatan, sadece kendisinin, ailesinin ve çevresinin palazlanmasıyla uğraşan bir siyaset tarzıyla bugüne kadar gelinmiştir.

Siyaset çözüm değil çözümsüzlüğün merkezileştiği, dar iktidar ilişkilerinin ve iktidar nimetlerinin paylaşılması ekseninde kavganın döndüğü, her türlü gelişmenin önünde tıkatıcı bir misyon yüklenen bir kurum olmuştur.

Toplumsal yapı içinde egemen kesimin, asker ve sivil bürokrasinin kümeleştiği, toprak ağası ve işveren kesiminin iskan edildiği anti demokratik parlamento gerçeği, Türkiye'nin siyaset kurumlaşmasının doğal bir sonucudur.

Siyasal partiyi devletle özdeş oluşturan zihniyet, partiyi halkın değil yönetici zümrenin egemenlik alanı olarak geliştirmiş; çok partili sistemle birlikte partiler ve parlamento, egemen kimliklerin uğraşı ve uğrak yeri haline gelmiştir.

Özcesi siyaset kurumu, partiler ve parlamento, halkın değil bir avuç elit ve egemen zümrenin çıkarına oluşmuş kurumlardır. O nedenle halkın gözünde en itibarsız, uzak ve soğuk kurumlar olarak şekillenmiştir.

Bir yanıyla hala 21. yüzyılda da etkinliğini sürdüren MGK gibi siyaset üstü merkezi kurumların varlığı, diğer taraftan 80 yıldır bu zihniyetin gölgesinde büyüyen halka uzak, popülist siyaset gerçeği, Türkiye siyasetinin kimliğini oluşturmuştur.

Siyaset aleni ve açık değildir; kamuoyu önünde tartışılanlarla, derin güç dengelerinin etkisi altında yürütülen siyaset farklı olmaktadır.

Son 50 yılda devlete ve siyaset kurumlarına damgasını vuran bu gerçeklik, derin devlet siyaseti, devletin çeteleşmesini ve bir kanser gibi onu sarmasını doğurmuştur. Mevcut egemen siyasete alternatif olması gereken sol-sosyalist siyasetler de, bu döngüyü değiştirecek bir düşünce ve eylemin sahibi olamamış, dogmatik, halktan kopuk kurumlar olarak zaman içinde daha da etkisizleşerek bugüne kadar gelmişlerdir.

Siyaset bir çözüm aracı, özgürleşmenin ve demokratikleşmenin aracı olmaktan uzak bir işlev görmüştür.

Kürtler açısından siyaset kurumu

Kürtler açısından da siyaset kurumu ve parlamento, yine bir avuç feodal ve dini temsilcinin yer aldığı kurumlar olarak gelişmiştir.

Halkı bastıran, ezen ve sömüren kesimler, Türkiye siyaset yapısı içinde Kürtleri temsilen, Kürt kimliğinden uzak ve yalıtık bir şekilde yer almış, Kürt inkarının bir parçası olmuşlardır.

Bu yüzden Kürtler, siyasal partileri ve parlamentoyu asla içselleştirmemişlerdir.

Türkiye siyaset tarihindeki partiler, parlamentolar ve devlet yönetiminde yer alan Kürt orijinli bireylerin sınıfsal kökenleri incelendiğinde bunun nedenleri daha iyi görülür.

Kürtlerin çağdaş anlamda siyasetle tanışması, son 30 yılın ürünüdür. Bu süreç, siyasete farklı anlamların yüklendiği, itibar kazandığı, yoğun ilginin gösterildiği bir sonucu getirmiştir. Ve siyaset olgusu ilk kez bu çağdaş anlamıyla halka kimlik, onur ve itibar kazandırmıştır.

Çağdaş Kürt hareketinin temel özellikleri

Siyasal açıdan çağdaş Kürt hareketi, Kürt tarihinde yeni, farklılığı ve devrimci bir çıkışı temsil eder. Bu gelenek incelendiğinde öne çıkan bazı temel olgular vardır:

a) Öncelikle çağdaş siyasal yapılanma, tarihsel olarak inkar edilmiş ve ortada bırakılmış bir kimliğin demokratik temsili olarak açığa çıkar ve yüzyılların birikmiş sorunlarını çözümlemeyi hedefler.

Bir çözüm hareketi olarak Ortadoğu'nun en zor, kangren olmuş sorunlarını çağın ruhuna uygun, özenti ve eklemelenmeden uzak, kendi öz güç ve kendi merkezli olarak tanımlayarak ele alır.

Bu açıdan çağdaş siyasal hareket, aslında ciddi-

yeti ve cesaretiyle kendini ortaya koyar.

b) Yüzyılların baskı ve inkar politikalarına maruz kalan, kendi kimliği inkar edilen, gelişme dinamiği darmadağın edilen, beyni ve gövdesi parçalanmış bir halkın adına siyaset yaparken, o halkın en ezilen kesimlerini muhatap alır.

Sadece ezilmiş bir kimliğin temsili yapma değil, üzerinde yükseldiği toplumsal kesimler itibarıyla da demokratik bir çıkışı ifade eder.

Elit ve bürokratik olmaktan uzak, mütevazı, derin bir bilinç ve fedakârlık duygusuyla demokratik bir vicdan hareketi olarak kimliğini ortaya koyar.

c) Kürt isminin cehaletle özdeşleştiği bir süreçte, Kürt halkının düşüncesine hitap eder. Bu anlamıyla bir bilinç ve aydınlanma hareketi olarak kendini karakterini belirler.

Düşünceye ve aydınlanmaya dayalı hareket, böylece siyaseti milyonlara mal eder, halkın siyaseti olarak açığa çıkar. Dilsiz bir halka dil, düşünce ve bilinç kazandırır.

Bir eleştiri hareketi olarak ortaya çıkar ve eleştirinin ilkini, ezilmişliği yaşayan halkın kendisine yöneltir. Açıklık ve halka saygı, en çok bu noktada kendini gösterir.

d) Bu toprakların tarihinin en modern ve ileri hareketi olarak salt kimlik siyasetini merkez almaz. Daha en başından, Kürt kimliğiyle sınırlı bir bilinç ve siyaset yürütmez.

Toplumun demokratikleşmesini hedef alır.

Tarihin en eski ve en derin ezileni olarak kadının özgürlüğünü merkez alır.

Toplumsal yapının feodal üretim ilişkileri içinde şekillenen ağa-xulam ayrımını tarihe gömer.

Kürtler böylece tarihe ilk kez birey olarak girerler. Çağdaş Kürt hareketi böylece demokratikleşme hareketi olarak da iddiasını ortaya koyar.

Siyasal, sosyal, kültürel, düşünsel bir ufukla Kürt demokratizasyonunun 30 yıllık motor gücü olarak tarih sahnesine çıkar.

Hiç kuşkusuz 30 yıllık siyasal birikime dair daha çok şeyler söylenebilir, nitekim söylendi de.

Bu siyasetin günümüze kadar izlediği gelişim irdelediğinde, sürekli değişen, tutuculuğa ve dogmatizme karşıt, kendini yenileyen bir karakteri

olduğu da görülecektir. Çünkü çağdaş Kürt siyasetini önemli ve anlamlı kılan, demokratik kişiliğini ve kültürünü oluşturan temel ayrımlardan biri de budur.

Dogmatik, muhafazakar hareketler, belli bir dönemle sınırlı misyonları yerine getirdikten sonra küçülür, söner ve erirler. Ancak çağdaş Kürt hareketi, 21.yüzyılda da Ortadoğu'da ve dünyada etkin ve varlığını sürdüren konumda olmasını bu özelliğine borçludur.

Sonuçta bu hareketin kendisi özgür bireyi, özgürlüğe kilitlenen bir halkı yarattı. Halkın kendisi siyasallaştı, iradesi ve inisiyatifi gelişti. Siyaseti gerçek anlamına kavuşturdu.

Kürtler açısından siyaseti bir çözüm ve kurtuluş aracı, özgürleşmenin bir aracı olarak yeniden geliştirdi. Kürtlerin artık o eski Kürtler olmamasının nedeni de budur.

Gelinen noktada tüm bu olgulardan hareketle söylenebilir ki, *bu halkın kendisi siyasal bir güce dönüştü*. Tüm halk artık kendini yönetebilir bir birikime kavuştu, kendi kendisinin öncüsü oldu.

30 yıllık siyasal mücadele, bir avuç öncüden kendisi öncü haline dönüşen halka evrildi.

Bu yorum, elbette çağdaş Kürt siyasal hareketinin misyonunu bitirdiği anlamına gelmiyor.

Halka, arkasında milyonlarca siyasallaşmış bireyle misyonunu yerine getirme imkanını yarattığını ifade etmek istiyoruz.

Hatta kuruluş mantığına uygun bir zihinsel sıçrayışla gerçek misyonunu yeni yeni oynamaya başladığı da söylenebilir.

Legal demokratik Kürt hareketinin doğuşu ve temel karakteri

1990'lardan sonra gelişen legal Kürt siyaseti, bu çağdaş damardan beslendi ve bu gelişmenin ürünü olarak ortaya çıktı.

Çağdaş aydınlanma hareketinin düşünsel ve pratik gelişmesinden esinlenen, bunu miras olarak alan legal siyasal hareketin HEP'ten başlayarak bugüne kadar sürdürdüğü mücadele, mevcut gelişmelere büyük katkı sundu. Ancak Türkiye siyasal ve demokratik birikimi içinde yerleşik kültürden de önemli ölçüde etkilendi. Bu açıdan

legal Kürt hareketinin kimliği, temel açmaz ve sorunları, bir yanıyla düzen siyaset kültürünün temsili olan CHP'den gelen etkilenmeler, diğer taraftan solun dogmatik alışkanlıklarından etkilenerek oluştu. Buna Kürt toplumunun geri yanlarının yansımalarını da ekleyebiliriz. Bu konuda öncelikle bir yargımızı ifade etmek istiyoruz:

Tüm halk artık kendini yönetebilir bir birikime kavuştu, kendi kendisinin öncüsü oldu. 30 yıllık siyasal mücadele, bir avuç öncüden kendisi öncü haline dönüşen halka evrildi.

HEP'ten DEHAP'a kadar tüm siyasal partilere devlet kurumlarının yönelttiği en temel eleştiri veya suçlama "PKK'nin yan örgütü" olma suçlamasıdır. Bu geleneğin duygusal, dayandığı kitlenin katılımı boyutuyla PKK hareketinden etkilendiği doğrudur. Fakat zihniyet ve karakter itibarıyla zannedildiğinden daha az etkilendiğine inanıyorum. Çünkü legal siyasal geleneğin önemli özellikleri değişime ve dönüşüme yatkın olmaması, 10 yılı aşkın bir süreçte oluşan siyasal parti sisteminin muhafazakar karakteri, halkla ilişkisinin sınırlı olması, bürokratik ve elit özelliği, demokratik değişime dayalı siyaset kültürünü yaratamaması dikkate alındığında, bu iddianın arka planı da anlaşılacaktır.

Bunun en temel örneği, 1999 sonrası Sayın Öcalan'ın gerçekleştirdiği stratejik değişime paralel olarak kendi değişim sürecini yaratamamasıdır.

HADEP ve DEHAP açısından ele aldığımız bu olgu, tahmin edileceği gibi tüm kurumlar açısından da geçerli olup, legal alanın karakteristik özelliği olarak açığa çıkmaktadır.

Gelinen noktada siyasetin işlevi, değişimin niteliği konusunda tüm demokratik legal organizasyonların yeniden ve köklü bir dönüşüme ihtiyacı olduğu açıktır.

Yoksa içinde bulundukları mevcut tıkanma süreci daha da derinleşerek, rollerini oynamaktan uzak bir pozisyona düşmekten kurtulamazlar.

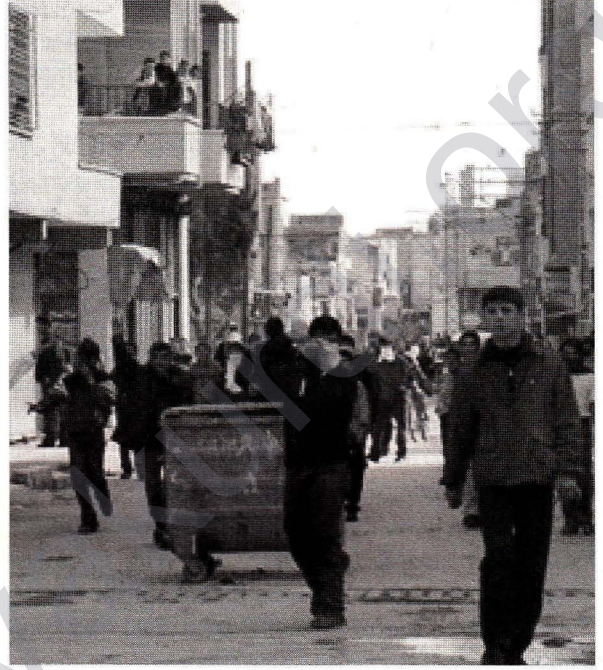
Demokratik Lise Hareketini Eylemde Yaratacağız

"İki nokta üzerinde yoğunlaşmalıyız: Birincisi zayıf örgütlülük düzeyiyle kitleyi nasıl harekete geçireceğiz ve sürece katacağız? İkincisi de, bu süreçte örgütsel yapımızı nasıl güçlendireceğiz, örgüt sistemimizi hangi esaslar üzerinden geliştireceğiz, uzun vadede kurumsallaşacak lise hareketini nasıl yaratacağız?"

Toplumsal hareketin ivme kazandığı bir döneme giriyoruz. Türkiye'de yaşayan her insanın gündemi çakışmaya başlıyor. 28 Mart'ta yapılacak yerel yönetim seçimleri, gündemin ilk sırasına yerleşmiş durumda. Yine mart ayında toplumun çeşitli kesimlerini yakından ilgilendiren gündemler oluşacak. 8 Mart, kadınlar ve cins mücadelesi veren tüm insanlar için bir gündem oluşturacak. 21 Mart, öncesi ve sonrasıyla Kürt ve Ortadoğu halkları için önemli bir gündem olacak.

Gençliğin kimlik kazanma sorunu

Bu dönemde önemli bir potansiyeli oluşturan öğrenci gençliğin, özgün olarak ortaöğretim gençliğinin gündemi ne olacak? Toplum belli gündemler etrafında bir araya gelmişse kendimizi bunun dışında tutamayız. *'Ben bu gündemlerle ilgilenmiyorum, benim farklı sorunlarım var'* diyemeyiz. Bu, toplumda dikkate alınmamayı beraberinde getirir. Öte yandan kendi sorunlarımızı bir tarafa bırakıp genel sorunlarla ilgilenirsek etkisiz, sıradan, kimliksiz bir katılımcı oluruz. Bu tarz katılımımız, kısmi olumlu sonuca yol açar ancak gerçek gücümüzü açığa çıkarmaz. Bizim eğitim sistemiyle, yaşadığımız toplumsal sistemle sorunumuz var, bunun temel birimi olan aileyle yaşadığımız sorunlar var. En önemlisi de kendimizi ifade etme sorunlarımız var.

Toplumsal dışında kalan bir kesim değiliz. Halkın gündemi doğal olarak bizim gündemimiz oluyor. Bir de özgün gündemlerimiz var.

Özgün gündemlerimizle halkın gündemini çakıştırabilirsek, bütünlüklü bir şekilde ifade edebilirsek, gerçek gündemimiz, kimliğimiz açığa çıkar. Herhangi bir kişi veya grup olmayız. Kimlik sahibi oluruz. 8 Mart'a katılımımız genç kadın kimliğiyle olur. Genç kadın olmaktan kaynaklı yaşadığımız sorunlar var. Hem de bu sorunlar çok köklü. Ailenin, çevrenin ve toplumun baskısını ilk defa iliklerimize kadar hissediyoruz. Eve kapatıyoruz, sosyalitemiz en alt düzeye çekiliyor. Bu baskıdan kurtulmanın yollarını tartışmak zorundayız. Bunun eylemine katılmamız birilerine destek vermek için değil kendi kimliğimizi açığa çıkarmak ve o kimlikle yaşamak içindir.

Türkiye'de farklı kültürlerin bir arada yaşamasına, özgürce kendini ifade etmesine izin verilmi-

yor. En çok baskıyı ise Kürt kültürü ve kimliği görüyor. Yaşadığımız ülke gerçeğine uygun, çok kültürlü, çok renkli bir sistem talebi, öncelikle bizim talebimizdir. Yine uluslararası sistemin dayattığı kültürsüzlük, köksüzlük, kimliksizlik en çok bizi etkiliyor. Bizim yaratmadığımız, gerçeğimize uymayan bir yaşam ve ilişki kültürü dayatılıyor. Bu dayatmayı günlük yaşam içerisinde her an görüyor, bire bir yaşıyoruz. Dolayısıyla 21 Mart'ta Newroz'a katılımımız, salt Kürt gençliği boyutuyla ve bir halkın kendini kültürüyle ifade etmesine destek vermek amacıyla olmaz. Destek vermek yetersiz bir yaklaşım olur. Doğrudan katılım ve ülke gerçeğimize uygun, kültürlerin kendilerini özgürce ifade etmeleri için birey ve toplumsal bir kesim olarak katılmak gerekir.

Demokrasi hareketinin en önemli gündemi ise yerel yönetim seçimleridir. Şu an bile en çok tartışılan konu seçimlerdir. Demokrasi hareketinin bu seçimde alacağı sonuçlar, bundan sonraki yılları büyük oranda etkileyecektir.

Demokratik belediyeçilik, halkın tüm birimlerinin katılacağı yönetim tarzı (kadın, gençlik, sivil toplum örgütleri) toplumun gelişimi için önemli bir basamak olacaktır. İlk olması itibarıyla yeterince işlemese de Diyarbakır, Batman, Doğubeyazıt'taki gibi belediyelerin olumlu etkisi görüldü. Dolayısıyla bizim sosyal ihtiyaçlarımızın (kültür, sanat, spor, eğitim, sağlık vb.) karşılanması için belediyelerin kazanılması büyük öneme sahiptir. Seçim kampanyasına katılım sıradan, etkisiz bir katılım olmayacaktır. Bütün örgüt ve kitle gücümüzün aktif katılımı, bu kampanya içinde yer alması şeklinde olacaktır.

Gündemi doğru belirlemek, hangi esaslar üzerinden hareket edeceğimizi netleştirmek, başlangıç için gereklidir. Bundan sonrası ise, mücadele yöntemini belirlemektir. Öncelikle gücümüzü doğru planlamak zorundayız. Örgütlü gücümüzün zayıflığına rağmen büyük bir ilişki ağımlı gelişmiş durumda. Bu ilişki düzeyi, önümüzdeki aylarda süreçle doğru orantılı olarak daha da artacaktır.

Bizi etkileyecek iki yaklaşım karşısında önlem geliştirmek durumundayız. İlki 'örgütümüz zayıf. Öncelikle örgütü güçlendireceğiz. Kadro çalışması, eğitim yapacağız. Dolayısıyla bizden fazla

bir şey beklenmesin' tarzında gelişebilir. İkincisi, 'örgüt sistemi sonra da oluşabilir. Önemli olan sürece katılmaktır. En geniş kitleyle çalışmak gerekir' biçimindedir. İkisi de ayrı ayrı düşünüldüğünde yapılabilecek çalışmalardır. Ancak ikisi birbirini dışlamıyor. Yani örgüt yapısını güçlendirmek, kitle çalışmasını ve sürece girmeyi dışlamıyor. Yine pratiğe yüklenmek, bu süre zarfında örgüt yapısını güçlendirmeyi engellemiyor. Aksine ikisi bir bütünü oluşturuyor. Bunu görmek ve bu şekilde yaklaşmak gerekiyor.

Lise örgütümüz pratik içinde oluşacaktır. Eylem içinde şekillenecektir. Pratik içinde şekillenen örgüt harekete dönüşebilir. Kitleleri etkileyip arkasından sürükleyebilir. Yoksa dar kalır, açılım yapamaz, marjinalleşir. Liseli örgütünün kadrosu kitle içinde çıkacaktır. Kitle çalışması içinde eğilecek, şekillenecek, yapılanacaktır. Eylem içerisinde şekillenmezse ham kalır, çok şey bilip az pratikleşir, lafazanlaşır. Öz itibarıyla sosyalleşemez, sosyalistleşemez. Kitlede, eylem içinde şekillenirse sorumluluk alır, emek bilinci gelişir. Kimlik sahibi olur.

Örgütü pratik içinde geliştirip kurumlaştırmak için öncelikle kitleyi tartışmaya çekmek gerekiyor. Belirlenen gündemler etrafında şekillenecek tartışmalar kitleyi hareketlendirecektir. Bunun için bulunan her imkandan yararlanmak önemlidir. Bire bir tartışmalar, sınıf konuşmaları, okul içinde veya uygun kurumlarda yapılacak toplantılar etkilidir. Mahalle, dersane ve benzeri ilişkiler değerlendirilebilir. Kitleyi bilinçlendirmek, her bireye gücü oranında sorumluluk vermek, iş yaptırmak, pratiğin içine sokmak çalışmayı büyütür. Temel eylem günlerine yönelik kitle toplantıları yapmak, bu toplantılarda eyleme katılım tarzında ortaklaşmak, etkinliğimizi en üst düzeye çıkaracaktır. Mitinglere, eylemlere kendi isimimizle, kimliğimizle, taleplerimizle katılmamız, örgütsel gücümüzü açığa çıkaracaktır.

Demokratik Lise Hareketini eylem içerisinde yaratacağız. Etkili, sınırlandırılmayan, dalga dalga yayılan ateş topuna dönüştüreceğiz. Örgütsel deyimlerden yararlanmayı erdem sayacağız. Kimsedem beklemeden kendi emeğimizle, kendi ellerimizle yaratacağız.

ÖZGÜR SANAT İÇİN GENÇ BELEDİYELER

Agit JİYAN

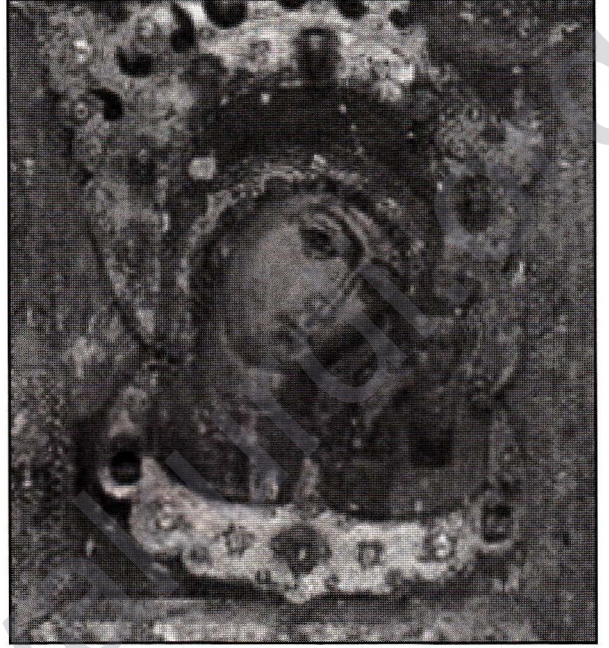
“Avrupa’da gelişen ’68 hareketi, yeni ve alternatif bir kültür yaratarak geniş kitleleri arkasına almıştır. Yine Kürt Özgürlük Hareketi, geleneksel sistemleri yeni bir yaşam ve ilişki kültürü yaratarak aşmıştır. Gençlik Kültür Hareketi olarak bu tecrübelerden hareketle toplumsal devrimi gerçekleştirmenin birinci koşulunun yeni bir kültür yaratma olduğunun bilinciyle hareket etmek durumundayız. Alternatif ve moda bir kültür yaratma yolunda çalışmalıyız.”

Çağımızda toplumun sorunlarına cevap olabilmek, onun duygularına ve ilgilerine hitap edebilme düzeyi ile bağlantılıdır. Çünkü yaşanmış çağın sorunları altında ezilmiş ve daima siyasetin kirli yüzüyle karşı karşıya kalmış toplum, ancak ona güven veren araçlara yönelecektir.

Bu temelde değişen araçlarla, çağımızın çok kültürlülük anlayışına uygun, evrensel, hümanist, kapsayıcı ve herkesin kendisini içinde bulabileceği bir dile ve renkliliğe kavuşmak temel yaklaşım olmalıdır.

Toplumsal devrimi gerçekleştirmenin birinci koşulu, yeni bir kültür yaratmaktır

Kültür sanat çalışmalarımız, kendimizi siyasal ve sosyal projelerimizi toplumun her kesimine hedef kitlenin sahip olduğu özelliklerle yansıtabilecektir. Temel çalışma alanı olarak gençliğin renkliliğini ve arayışlarının zenginliğini esas aldığımızda, onu klasik kaba siyasal yaklaşımlarla etkileyemeyeceğimiz bir gerçektir. Hele hele arabeskleşmiş, duyguları ve düşleri köreltilmiş, monoton bir yaşama mahkum edilmiş gençlik yığınlarını hareketlendirebilecek en etkili güç, kültür sanatın gücü ve bedeninin dilidir.

Toplumsal devrimi gerçekleştirmenin birinci koşulu, yeni bir kültür yaratmaktır. Dünyada gelişen tüm hareketler, yeni bir kültür yarattıkları oranda söz sahibi olmuşlardır.

Alternatif bir kültür yaratma yolunda çalışmalıyız

Avrupa’da gelişen ’68 hareketi, yeni ve alternatif bir kültür yaratarak geniş kitleleri arkasına almıştır. Yine Kürt Özgürlük Hareketi, geleneksel sistemleri yeni bir yaşam ve ilişki kültürü yaratarak aşmıştır. Gençlik Kültür Hareketi olarak bu tecrübelerden hareketle toplumsal devrimi gerçekleştirmenin birinci koşulunun yeni bir kültür yaratma olduğunun bilinciyle hareket etmek durumundayız. Alternatif ve moda bir kültür yaratma yolunda çalışmalıyız.

Bilindiği gibi Kürt Özgürlük Mücadelesi önemli bir süreçten geçiyor. KONGRA-GEL ile birlikte tüm söz ve yetkinin halka devredilmesi, hareketin halklaşması açısından bir milat niteliği taşıyor.

Özgür ve ekolojik belediyeçilik anlayışını gençliğin özgün sanat anlayışıyla işlemeliyiz

28 Mart'ta yapılacak yerel yönetim seçimleri, KONGRA-GEL'le öngörülen demokratik ekolojik toplum porojemizin hayata geçmesi ve pratikleşmesi için büyük önem taşıyor.

Gençlik Kültür Hareketi olarak yerel seçimleri bu eksenle ele almak kaçınılmazdır. Yerel yönetim seçimlerinin bazı sonuçlara ulaşması, başlı başına kendini tanıtmaya sorunudur. Dolayısıyla gençliğin kültürel ve sanatsal faaliyetlerinin ana gündemi bu

Tüm yetersizliklerine rağmen Diyarbakır belediyesinin deneyimi öğreticidir. Ortaya çıkan kültürel ve sanatsal üretim, etkinlik sayısı ve çeşitliliği, belediyenin etkisini gösteriyor. Diyarbakır, Ortadoğu'nun kültür ve sanat merkezi olmaya adaydır. Bu durum, Gençlik Kültür Hareketinin gelişmesinde belediyelerin rolünü gösteriyor.

olacaktır. Örneğin 'özgür ve ekolojik belediyeçilik' anlayışımızı gençliğin özgün sanat anlayışıyla işlemek, Gençlik Kültür Hareketin temel yaklaşımıdır.

Bunun yanında Türkiye toplumunun içinde bulunduğu bunalımın ve bunun nedenlerinin mevcut iktidar gerçeğiyle bağını kurup teşhir etmek, pratikleşeceğimiz diğer bir yöndür.

Gençlik Kültür Hareketimizin yerel seçimler sürecindeki faaliyetleri, sadece seçim ve siyasal amaçlı olmayıp başlı başına bir sanat üretimi olacaktır. Se-

çim süreci boyunca Gençlik Kültür Merkezleri yapacağı etkinliklerle sürekli halkın içinde olmalıdır. Bunun için sokak etkinlikleri, festival, şölen gibi etkinlikler seçim çalışmalarına oldukça güç katacaktır. Ayrıca 'Özgür Beldiyecilik Projesi'nin diğer halk kesimlerine tanıtılması ve aynı zamanda mevcut iktidarın teşhirini yapmak temel bir görev olmalıdır. Mevcut yasaların ve çalışma olanaklarının oldukça elverişli olması, bu faaliyetlerini gerçekleştirmesine büyük zemin sunmaktadır. Seçim sürecinde diğer siyasal partilerle yapılan ittifaklar çerçevesinde tüm ittifak güçlerinin kültür sanat kollarıyla bir dayanışma içerisinde olmak, ortak bir kültür ve sanat üretimi yapmak, sürecin gereklerindendir.

Özgür belediyeçilik projesi, halkın demokratik iradesinin açığa çıkarılmasında en etkili yöntemlerin başında gelmektedir. Halkın kendini özgürce ifadelendirmesini, kültürel kimliğini açığa çıkararak yaşamasını sağlayan temel araçtır.

Tüm yetersizliklerine rağmen Diyarbakır Belediyesi deneyimi öğreticidir. Son yıllarda ortaya çıkan kültürel ve sanatsal üretim, yine etkinlik sayısı ve çeşitliliği, belediyenin etkisini gösteriyor. Eğer projelerle desteklenip yön verilirse, Diyarbakır Ortadoğu'nun kültür ve sanat merkezi olmaya adaydır. Özgür belediyeçilik çalışmasıyla Gençlik Kültür Hareketi çalışması arasındaki güçlü paralellik, Kültür Hareketinin gelişmesinde belediyelerin rolünü gösteriyor. Dolayısıyla yerel yönetim seçimleri çalışması

sına destek verme biçimindeki katılım yetersiz olur. Bu, Gençlik Kültür Hareketinin bu süreçteki temel çalışmasıdır.

Yerel seçimler öncesi yapılacak çalışmalar, Gençlik Kültür Hareketinin yaşadığı kendine özgü kimlik yaratamama, halktan kopuk olma vb. gibi sorunları aşmasında önemli rol oynayacaktır. Bundan hareketle Gençlik Kültür Hareketi bu süreci iyi değerlendirip 'özgür sanat için genç belediyeler' şiarıyla seçim çalışmalarının öznesi olacaktır.

Dönem Apocu Özgürlük Çizgisinde İsrar ve Kazanma Dönemidir

Serhat AMED

Halk Önderimiz Başkan APO'ya yönelik uluslararası komplonun 5. yılını geride bırakırken, içine girmiş olduğumuz dönemi gençlik açısından doğru tahlil etmek ve bu temelde belli sonuçlara ulaşmak önem taşımaktadır.

Son dönemde yaşadığımız gelişmeler, komplocu güçlerin yerlerinde durmadığını, halkımızın özgürlük mücadelesini çembere alıp daraltarak tasfiye etme çabasını verdiklerini göstermektedir.

Yine bölgemiz Ortadoğu çok farklı güçlerin, çok yönlü hesapların olduğu, her gücün kendi çizgisini hakim kılmaya çalıştığı bir zemin haline gelmiştir.

Gerek bölgenin temel güçleri gerekse de uluslararası güçlerin kıyasıyla bir mücadele içerisinde olduğu, birbirini etkileyerek pay elde etmenin arayışında olduğu böylesi bir zeminde doğru mücadele çizgisi ve duruşu içerisinde olmak, kazanmak açısından zorunludur.

Özellikle acılı ve yenilgili tarihi ile hesaplaşmak isteyen, 30 yıllık çetin geçen özgürlük mücadelesini zaferle taçlandırma kararlılığında olan halkımız için hata yapılmaması gereken hassas bir dönemdeyiz.

İnkâr ve imhaya dayalı statüko parçalanmaya yüz tutarken, bu politikada ısrar eden güçler yeni oluşturmaya çalıştıkları bölge dengelerinde halkımıza ve onun özgürlük gücüne yer vermemenin yoğun mücadelesi içindir. Son dönemde Türkiye oligarşisi öncülüğünde oluşturulan anti Kürt ittifakı, ABD'nin tavrı, Başkan APO'ya ve gerillaya yaklaşım, yine en son Hewler katliamı iyi izlendiğinde Kürtler için tarihin tekrerrür edilmek istendiği açıktır.

Bu durum karşısında halkımızın ve özellikle de gençlerimizin temel yaklaşımı, egemen güçlerin inkâr siyasetinde ısrar yaklaşımı karşısında, Apocu özgürlük çizgisinde ısrar yaklaşımı olmak zorundadır.

Mücadelemizin her alanda çözümünü dayatan ve çözümünü kaçınılmaz kılan düzeyi karşısında egemen güçlerin de atağa geçerek tasfiye ve çürütme çabaları seferberlik düzeyinde kendisini hissettirmektedir. Dönem açısından askeri operasyonları veya topyekün yönelimleri göze alamayan Türkiye oligarşisi, diplo-

matik, psikolojik ve birçok kirli yöntemi devreye sokarak inkâr ve imhayı çözüm olarak dayatmaktadır. Beş yıldır tüm iyi niyetli çabalarla yürütülen barışçıl demokratik mücadeleye rağmen hala inkârın çözüm olarak dayatılması karşısında Apocu mücadele çizgisinde daha özverili, sonuç alıcı bir mücadele içerisinde olmanın gereği vardır. Tabi salt karşı cephe açısından değil, aynı zamanda karşı cephenin toplumumuz ve mücadele cephemiz içindeki yansımalarının temsili olan anlayış ve eğilimler karşısında mücadelecî olmak, doğru çizgi ve anlayışta ısrar etmek şarttır.

İçinden geçtiğimiz dönem, karakteri gereği mücadele çizgisinde net olan güçlerin kazanma şansını yükseltirken, farklı güçler karşısında bocalayan, çizgisi ve hedefleri net olmayan güçleri yutacaktır. Bu açıdan gerek halkımızın özgürlük mücadelesinde gerekse de bölge toplumlarının demokratik dönüşüm mücadelesinde belirleyiciliği olan gençliğin yoğun bir tartışma içerisinde olması, mücadele çizgisi içerisinde kendisini netleştirmesi önem taşımaktadır. Şunu çok iyi biliyoruz ki, kendisini ideolojik politik bir perspektife kavuşturmayan bir güç, kendisini örgütlü bir ifadeye de kavuşturamaz. İdeolojik politik çizgide netlik, örgütsel zeminde gelişmeye yol açar. Bunun için toplumsal değişim ve dönüşümde stratejik role sahip, inkâr ve imha sistemini aşma iddiasındaki gençliğin kendisine ideolojik politik misyon biçmesi, bu temelde kimlik kazanması bir zorunluluktur.

Gençliğin stratejik düzeyde rolünü oynayamaması, geri bir mücadele düzeyiyle sınırlı kalması, kaynağını buradan almaktadır. Bu çerçevede stratejik bir güç olarak gençlik rolünü oynayacaksa, öncelikle çizgi düzeyinde netleşip başarıyı bu noktada başlatması zorunludur. Gençliğin temel çizgisi, Apocu özgürlük çizgisidir. Kendi yaşamını ve mücadelesini bu çizgiye göre ele alıp buna denk bir duruş içerisinde olmak durumundadır. Özellikle hiçbir dönemde olmadığı kadar içinden geçtiğimiz dönemde çizgiyi esas almak, çizgi dışı eğilimler karşısında mücadele içerisinde olmak önemlidir.

Özellikle 30 yıllık tarihi geçmişinde sürekli özgürlük

çizgisi karşısında duran, onu etkileyip özünden uzaklaştırmaya çalışan işbirlikçi ilkel milliyetçi çizgi karşısında sağlıklı bir duruş içerisinde olmak zorunludur. Halkımızın emeğiyle, canıyla, kanıyla yarattığı mücadelenin birikim ve kazanımlarını dış egemen güçlere peşkeş çekmek isteyen, halkın öz gücüne güvenmeyen, başarıyı dış güçlerin desteğinde gören bu eğilim, bir kez daha hortlayarak атаға geçmek istemektedir.

Apocu özgürlük çizgisi ilkel milliyetçiliğe karşı gelişen bir çizgidir

Bu çizginin açığa çıkmayan, herkes tarafından tanınmayan hiçbir yanı kalmamıştır. Özünde teslimiyeti dayatan bu eğilimler, halkın kaderini inkar siyaseti yürüten güçlerin insafına terk etmeyi esas almaktadır. Bölge ve uluslararası dengelerin de teşvik edip ön plana çıkardığı bu çizgi, her şeyden önce halkımızın onur ve özgürlük mücadelesinin inkarıdır. Tarihin bize öğrettiği, bu çizgi karşısında sağlam ve tutarlı mücadele edenlerin kazanacağıdır. Apocu Hareketin bölge ve dünya dengelerini zorlayan bir harekete dönüşmesinin sırrını, bu çizgi karşısındaki özgürlükçü duruşta bulmak mümkündür. '70'lerin siyasal arenasında onlarca güç, devlet düzeyinde imkanlara sahip olmalarına rağmen yenilmekten ve yutulmaktan kurtulamamıştır.

Apocu özgürlük çizgisi, baştan beri Kürtlük ve Kürdistan adına palazlanan, Kürt egemen sınıfın çizgisi olan işbirlikçi ilkel milliyetçi eğilime karşı silahlı mücadeleyi de içinde barındıran ideolojik, siyasal, örgütsel mücadele yürüterek gelişen bir çizgi olmuştur.

Hayatın çıplak gerçekliğinde ve zorlu pratikte kendisini kabul ettiren ve hiçbir zaman halkın çıkarlarından taviz vermeyen bir çizgi olmuştur.

Bunun için sürecin doğru tahlili kadar sürece damgasını vuran temel güçlerin politikaları karşısında da uyanık olmak, başarıyı kazanmanın yarısıdır. Genel harekete paralel olarak gençliğin de bu temelde bir duruş kazanması, hatta bunun öncülüğünü yapması gereklidir. Aksi durum, yani gençliğin süreç karşısında muğlak, ne yapacağını bilmeyen bir duruşta olması, onu karışık güçlere hizmet eden bir pozisyona götürecektir.

Özellikle işbirlikçi ilkel milliyetçi çizgi karşısında özgürlük çizgisinde ısrar etmesi, 30 yıllık mücadele birikimi ve gelecek arasında köprü rolü oynaması vazgeçilmez tarihi görevidir. Gençlik sadece önüne konulan

yapan ve kabul eden değil, her koşulda çizgi mücadelesi veren, çizgi duruşu olan bir güç olmalıdır. Apocu öğretinin en militan yapısını gençlik oluşturmaktadır. Bu militanlık sadece sınırları belirlenmiş, dar pratikçi çalışmalarla sınırlı kalmamalıdır. Pratikte harcanan enerji ve emeğin kalıcılığı, değere dönüşmesi, ancak çizgi düzeyinde bir katılımıla mümkündür. Dönemsel hedeflerle tatmin olmanın ötesinde toplumu dönüştürüp yeni yaşamın ve ilişki sisteminin geliştirmesi gibi temel bir görevi de vardır.

Mevcut durumda bir hareket olarak örgütlenen TECAK'ın oluşum mantığı da bu amaca dayalı olmaktadır. Yoksa salt savaş döneminde olduğu gibi yedek bir güç olarak belli görevleri yerine getiren bir konum kabul edilemez. Bunun için başta Kürdistan, Ortadoğu ve Avrupa'da güçlü bir hareket olarak, kendisini güçlü bir mekanizmaya kavuşturması şarttır.

Örgütlenmeyi stratejik bir görev olarak bilen, çizgide sağlam bir duruş ve anlayışa sahip olan gençlik kadro ve çalışanlarının öncülüğünde hem toplumu harekete geçiren hem de egemen sistemi zorlayan bir örgütlülük düzeyi açığa çıkarmak mümkündür. Unutulmamalıdır ki ideolojik-politik olarak kendisini eğiten hazırlayan Kadro veya çalışan örgütsel zeminde değer yaratır. Yaratıcılık ve üretkenliğin kaynağı da budur. İdeolojik ve politik olarak kendisini yenilemeyen sürekli kendisini tekrar eder. Kendisini tekrar eden bir güç ya yozlaşıp çürür, ya da bir biçimde yok olur. Bu açıdan hiç bir dönemde olmadığı kadar bu dönemde gençliğin ideolojik politik eğitime ihtiyacı vardır. Salt gençlik kadro ve çalışanlarıyla sınırlı değil, bütün gençlik kesimini içine alan bir tartışma düzeyi, düşünce gücü açığa çıkartılmasıdır. Asıl örgütlenmenin açılımı ve çekim merkezi olmanın bu biçimde önü açılabilir.

Komplonun 5. yılını geride bırakırken, inkar ve tasfiye politikalarına inat, gençlik APOCU özgürlük çizgisinde ısrarıyla örgütsel gelişme yaratarak komploya cevap olabilir. Gençlik cephesinde komployu boşa çıkarmak, Başkan APO'yu sahiplenmek, komployu güçleri hayal kırıklığına uğratmak, mevcut durumu aşan daha aktif bir mücadeleyi gerekli kılmaktadır. TECAK bu perspektifle, salt komploycular karşısında savunma değil, özgürlüğü gençlik cephesinden başlayarak bütün toplumda inşa etme mücadelesini yürütmektedir. Gençlik yeni dönemde "TECAK"la Serhildana, Serhildan'la Zafere" şiarıyla zafere yürümelidir.

Özgür Gençlik Manifestosu

II. Bölüm: 20. yüzyılın ikinci yarısı sonrası Ortadoğu'da gençlik dalgalanması ve Apocu Hareket

"1970'lerde gelişen Apocu Hareket; Kürt halkının gençlik şahsında ilk defa tarihe başarılı bir giriş yapması anlamına gelmektedir. Apocu Hareket çok ağır koşullara rağmen büyük kahramanlıklarla çeşitli aşamalardan geçerek ve ödediği büyük bedellerle, Kürt halkının diriliş devrimini gerçekleştirmiştir."

20. yüzyılın önemli bir bölümü, halkların ve ezilen sınıfların gençlik öncülüğündeki isyanlarıyla geçmiştir. Birçok kıta ve ülkede halklar gençliğin öncülüğünde özgürlüğe koşmuşlardır. Buna yol açan nedenler de doğru bir yaklaşımla ele alınmak durumundadır.

1968'lere gelindiğinde gençliğin isyanı doruğa çıkmıştır. Egemen sistemler sallanmaya başlamıştır. Avrupa ve dünyanın çeşitli ülkelerinde gençliğin yükselen coşku ve özgürlük dalgası egemenleri paniğe sürüklemiştir. İşte bu yüzden kapitalist sistem, gençliğe yönelik kapsamlı bir saldırı dalgası başlatmıştır.

Gençlik dinamiklerinin ağır tahribata uğraması

Yaşamın bütün alanlarında arayışlarının yönlendirileceği suni ilgi alanları yaratılmış ve gençlik çok büyük bir kişilik erozyonuna maruz bırakılmıştır.

miştir. Geliştirilecek bir gençlik hareketi bu sürecin derslerini dikkate almadan sağlam bir başlangıç yapamaz.

Bu açıdan binlerce kişiyi peşinden sürükleyen, kapitalizme isyan bayrağı açan o zapt edilemeyen ruh, milyonları peşinden sürükleyen o ütopyalar, o hayaller ve bütün bunlara rağmen yenilgiye götüren nedenler değerlendirilip gerekli sonuçlar çıkarılmak durumundadır.

Dünyadaki gençlik hareketlenmesinin ve değişen toplumsal koşulların etkisiyle Ortadoğu'da 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren gençlik dalgalanması başlamıştır.

Kürt halkının gençlik şahsında tarihe yaptığı ilk başarılı giriş

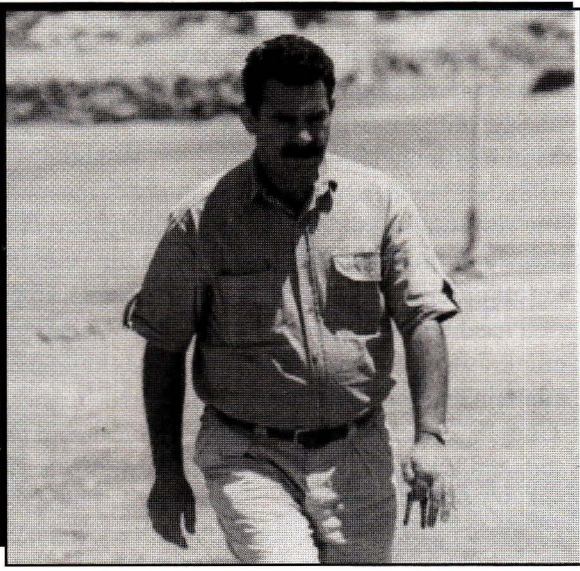
Birçok ülkede gençlik hareketleri boy vermiş ve kitleleri peşinden sürükleyerek bir özgürlük havası estirmiştir. Fakat gençliğe çıkış yapma zemini de sunan toplumsal koşulların yeterince olgunlaşmamış olması ve diğer birçok neden gençliğin kendi rengine, özüne uygun bir

düzen geliştirmesini engellemiştir.

Gençliğin mücadeleleri üzerinden en geri, en despot rejimler türemiştir. Daha sonraki süreç, gençliğin kendi yaratımları tarafından tüketildiği bir süreç olmuştur.

Bütün bu nedenlerden dolayı gençlik dinamikle-

ri ağır tahribatlara uğramış ve dünya genelinde, özellikle Ortadoğu'da 20. yüzyılın son çeyreğinde bir boşluk yaşanmıştır. Ama çok geçmeden bu boşluk, Kürt gençliğinin Apocu Hareket öncülüğünde gelişen çıkışı ve mücadelesiyle doldurulmuştur.

1960'lara kadar Kürt gençliği, ağır bir ölüm uykusuna yatmıştır. Ondan sonra gelişen zayıf bazı çıkışlar toplumsal koşulları ve ağır sömürgecilik düzenini aşamamıştır.

İşte bu koşullarda, adeta bu ölü topraklar üzerinde 1970'lerde gelişen Apocu Hareket; Kürt halkının gençlik şahsında ilk defa tarihe başarılı bir giriş yapması anlamına gelmektedir.

Diriliş devrimi sonrası Apocu Hareketin ikinci büyük tarihsel hamlesi: Demokratik Kuruluş

Apocu Hareket çok ağır koşullara rağmen büyük kahramanlıklarla, olağanüstü bir azimle çeşitli aşamalardan geçerek ve ödediği büyük bedellerle, binlerce şahadet ve Önderliğinin esareti pahasına Kürt halkının Diriliş Devrimini gerçekleştirmiştir.

Önderliği ve kadrosuyla, her şeyden önemlisi tarih ve toplum karşısındaki duruşuyla Apocu Hareket sürekli genç bir hareket olarak kalmıştır.

Demokratik Kuruluş süreci bu hareketin yarattığı değerler üzerinden gelişme şansına kavuşmuştur. Bu anlamda Demokratik Kuruluş süreci Apocu Hareketin ikinci büyük tarihsel hamlesi olmaktadır.

Demokratik Kuruluş hamlesine öncülük etme ve onun zaferini gerçekleştirme görevi de birinci aşamada olduğu gibi yine gençliğin omuzlarındadır. Bu da güçlü bir gençlik hareketiyle yeni bir çıkışı zorunlu kılmaktadır. Ancak böylesi bir çıkış, dünya ve bölgede gençliğin mücadele süreçleriyle birlikte, Apocu Hareketin tarihsel mirasının da doğru çözümlenmesiyle mümkün olacaktır. Apocuların nasıl bir ruhla, hangi koşullarda neleri başardığı kavrandığında, günümüz gençliğinin de kendisini bu çizgide örgütlediğinde neleri başarabileceği daha iyi anlaşılacaktır. Manifestonun açıklığa kavuşturacağı en temel hususlardan birisi de budur.

Demokratik kurtuluş, sınıfsal ve ulusal kurtuluşu içine almakla birlikte ikisini de aşan çok daha kapsamlı bir içeriğe sahiptir.

Gençliğin öncülük görevlerini yerine getirmesinin bir diğer boyutu da Demokratik Kuruluşun temelini oluşturan koşulları doğru tespit etmesiyle bağlantılıdır.

Bilim-teknik alanındaki gelişmelerin üretim tarzı, tekniği ve ilişkilerinde yarattığı devrimler, sosyal yapıyı da büyük dönüşümlere uğratmış, çeşitli sınıf ve katmanların konumunu değiştirmiştir.

Yine kapsamlılaşan, çeşitlenen sorunlar ve maddi koşulların bir sonucu olarak mücadele yöntemleri değişmiştir. Bunun sonucunda klasik dar sınıf tahlillerine dayalı mücadele anlayışlarının sonuç alıcı olması giderek zorlaşmıştır. Dolayısıyla değişim; demokratik mücadele yöntemlerini en gerçekçi yöntem olarak öne çıkarmıştır.

Meşru savunma anlayışına dayalı demokratik mücadele çizgisi, dar bir sınıfa -hatta ulusa- dayanarak sonuca gitmeyi esas almaz.

Demokratik kurtuluş, sınıfsal ve ulusal kurtuluşu içine almakla birlikte ikisini de aşan çok daha kapsamlı bir içeriğe sahiptir.

Ulusun, sınıfın, cinsin, gencin, doğanın kısacası insanlığın bütün sorunlarının çözümünü kapsayan bir mücadele stratejisidir. İşte bu noktada toplumun bütün kesimlerini mücadeleye çekebilecek dinamizme ve diğer gerekli koşullara sahip olan kesim olarak gençliğin misyonu öne çıkıyor.

Tarihte halkların en önemli güç kaynaklarından birisi olan bilimsel-teknik gelişmeler ve gelişen sosyal yapının gençliğe sunduğu avantajlar gençliğin üretim karşısındaki konumunu bir güçsüzlük kaynağı olmaktan çıkarmış ve önemli bir güç haline getirmiştir.

Kısaca Gençlik Hareketinin maddi dayanaklarını oluşturan çağımız gerçekliği ana tespitler şeklinde ortaya konulmak durumundadır.

Gençlik ve kadın dışında alternatif yoktur

Temel sorunlara çözüm gücü olabilecek güçlü bir gençlik hareketini yaratmanın diğer bir koşulu da Kürdistan ve bölge ülkelerinde (Türkiye, İran, Irak ve Suriye'de) Kürt ve diğer halkların gençliğinin yaşadığı sorunların doğru teşhis edilmesidir.

Sorunların sağlıklı çözümlere kavuşturulması, teşhisinin doğru yapılmasıyla mümkündür. Bundan hareketle gençliğin demokratik katılımı ve örgütlenmesinin önündeki engellerin, sorunların toplumsal kaynakları doğru çözümlenmelidir.

Bu çözümleme gençlik kitlelerinin ne gibi sorunlar yaşadığını daha iyi açığa çıkaracak, çözüm yollarıyla birlikte Gençlik Hareketinin görevlerine cevap olacak bütünlüklü, güçlü bir çıkış yapmasının hangi zemine dayanacağını gösterecektir.

Bir de bütün bölge ülkelerinde yaşanan sorunlara kaynaklık eden bir uygarlık geleneği ve tarih gerçekliği vardır. Bu gerçeklik kavrandığında yaşanan sorunların ağırlığı kadar, çözümünün de bölgesel çapta geliştirilmek durumunda olduğu daha net görülecektir.

Geliştirilecek Gençlik Hareketinin de bölgesel bir karaktere sahip olmasının ve birleşik bir hareket esprisini esas almasının zorunluluğu anlaşılabilecek, bunun tek çözüm alternatifi olduğu açığa çıkacaktır. Manifestonun en önemli konu başlıklarından birisi de buna ilişkin olacaktır.

Gençlik Hareketinin rol ve görevleri de açıklığa kavuşturulacak önemli konuların başında gelmektedir.

Bölge ve dünya gerçekliği, Ortadoğu toplumunun durumu, çağdaş demokratik dönüşüm mücadelesinde gençlik ve kadının dışında her hangi

bir alternatifi gelişmesine şans tanımamaktadır.

Gençliğin tarihsel misyonu, kaynağını böylesi somut ve tarihsel gerçeklerden almaktadır.

Bu gerçeklik üzerinden gençlik hareketinin görevleri belirlenecektir.

Bölgesel sorunların en önemli kaynağı olan Kürt sorununun çözümü en öncelikli görev olacaktır. Bunun bölgesel çapta toplumun ve egemen rejimlerin demokratik dönüşüme uğratılmasında nasıl temel bir basamak olacağı ve gençliğin demokratik dönüşümle ilgili diğer görevleri genel hatlarıyla da olsa ortaya konulmalıdır.

Gençlik Hareketinin kendi misyonuna sahip çıkarak tarihsel görevlerini yerine getirmesinin diğer önemli bir koşulu ise Demokratik Uygarlık Manifestosu temelinde kendi örgüt çizgisini özgün ve gerçekçi bir yaklaşımla belirlemesidir.

Örgütsüz nefes almanın bile zor olduğu Ortadoğu ve Kürdistan'da gençliğin Apocu Hareketin ikinci büyük tarihsel hamlesine -Demokratik kurtuluş hamlesine- öncülük etmesi, özgürlük ideolojisinin temel ilkelerine dayalı güçlü bir örgüt anlayışını ortaya koyarak onu pratikleştirmesiyle mümkündür. Dolayısıyla manifesto, örgüt çizgisinin de ana ilkelerini belirleyecektir.

Eğitim, kadroyu yaratmanın esas yöntemidir

Örgütlenmesini yaratan gençlik hareketinin pratikte yaşamsallaşması, Apocu ideolojiyle şekillenmiş kadrosunu yaratmasıyla mümkündür.

Kadroyu yaratmanın başta gelen yöntemi eğitimidir. Bu nedenle Gençlik Hareketi aynı zamanda bir eğitim, ideolojik çalışma hareketi olacaktır.

O halde kadro ve eğitim politikasının temel esasları da belirlenecektir.

Kitleselleşme ve açılım düzeyi, örgütü ve kadrosunun başarı ölçüsü olmaktadır.

Bütün siyasal hareketlerin etkinlik ve başarı ölçüsü kitlelere mal olma düzeyleridir.

Aktif, etkili, başarılı bir hareket yaratmak onu en geniş kitlelere mal etmekle mümkündür.

Bu yüzden gençlik hareketi dar bir kesimle sınırlı kalarak değil, bütün gençlik kitlelerine ulaşmayı hedefleyerek gelişebilir. Ancak öncelikli olarak hangi zeminlerin örgütlenmede temel alınacağı, da-

ha sonra hangi alanlara açılım sağlanacağı belirlenerek hareketin birleşenleri doğru tespit edilmelidir.

Gençlik hareketinin devrimci-demokratik güçlerle geliştireceği ilişki ve ittifakların temelinde yatan gerçeklik de onun enternasyonalist özü ve ilkeleri olmaktadır. Bu ilkeler de tanımlanması gereken konulardan birisidir.

Bu anlamda hareketin ilişki ve ittifak anlayışı da ele alınmayı gerektirmektedir.

Bütün bu konuların yanında ele alınması gereken en önemli husus; eylem çizgisidir.

Eylem, gençliğin kimliğidir.

Gençliğin yaşam tarzı eylem hızındadır. Çünkü yenilenmek, sürekli değişim içinde olmak eylem demektir.

Eylem özgürlük demektir.

Durağanlık, eylemsizlik gençlik için yaşamın bitişidir. Ya da gençliğin bitişidir.

O halde gelişecek bir gençlik hareketi doğal olarak bir eylem hareketidir.

Dolayısıyla gençliğin, kendi eylem tarzını bir düzene kavuşturması, demokratik mücadeleye dayalı meşru eylem çizgisini belirlemesi gerekiyor.

Gençlik hareketi aynı zamanda bir toplumsal dönüşüm gücü olmayı amaçlamaktadır.

Ancak böylesi bir görevin gerçekleştirilebilmesi için öncelikle karşı karşıya olunan toplum gerçekliği ve onun gençlik üzerinde yarattığı şekillenmenin doğru çözümlenmesi gerekmektedir.

Gençliğin toplumsal gerçekliği anlayabilmesi ise aile kurumunun doğru ve yetkin tahlilini gerekli kılmaktadır.

İnsanlığın ekonomik, siyasal ve kültürel alanlarda yaşadığı çok yönlü gelişim süreci günümüzde toplum yapısının daha da karmaşıklaşmasına ve yenilenmesine yol açmaktadır. Tıpkı canlı bir organizma gibi olan sosyal yapı, yaşadığı çok çeşitli değişimlerle evrimsel bir gelişim yolunu izlemektedir. Aile bu küçük organizmanın en küçük yapı taşı olma özelliğine sahiptir.

Toplumsal yapının en küçük ama en etkili canlı hücresi olarak aile; sosyal yapının gelişimi ve ilerlemesi açısından belirleyici bir role sahiptir.

Sağlıklı bir toplumsal gelişim seyri, ancak bu kurumun toplumsal kesimlerin gelişimi üzerindeki öneminin ve etkisinin doğru anlaşılmasıyla

mümkün olabilir. Bu nedenle üzerinde kapsamlı durulması, birey ve toplum açısından uzun süreli etkilerinin tanımlanması gerekmektedir.

Toplum ve birey çözümlemesini aileden başlatarak geliştirmek, en doğru ve sonuç alıcı yöntem olacaktır. Gençliğin yaşadığı en temel sorunlara kaynaklık eden bu gerçekliği de manifestoda ele almak büyük önem taşımaktadır.

Demokratik Kuruluş sürecinin temel mücadele görevlerini üstlenecek bir gençlik hareketi yaratılınca bunun stratejik ittifak gücü ve mücadelenin diğer temel öncüsü-ayağı olan Kadın Özgürlük Hareketine yaklaşımının nasıl olacağı da açıklığa kavuşturulması gereken önemli bir konudur.

Bu konuda hangi ana ilkeler ekseninde yaklaşım göstereceğini, anlayışının ne olacağını da ortaya koyması gerekecektir. Konu başlıkları şeklinde vurgulanan hususlar manifestonun kapsamını, içeriğini oluşturacaktır. Şüphesiz çok daha kapsamlı değerlendirmelere, araştırma ve incelemelere konu olabilecek boyutlar vardır.

Ancak farklı zeminlerde, imkanlar elverdiğinde bu görevi yerine getirmek gerekiyor. Bu boyutta kapsamlı çalışmaların yeri burası değildir.

Amaç; bu çalışmayla gençlik hareketinin mücadelesine doğrultusunu ana hatlarıyla ortaya koymaktır.

Kuşkusuz bu çalışmanın yetersizlikleri de olabilir. Fakat tarihsel görevlerin çok somut ve açık olduğu böylesi bir dönemde ortaya konulacak ana ilkelerin kapsamlı bir pratikleşme için yeterli olacağına inanıyoruz. Ki böylesi bir pratikleşme için gençliğin ciltler dolusu teorik izahlara da ihtiyacı yoktur. İki sözle başlayan Apocu Hareketin ne kadar eşsiz gelişmeler ortaya çıkardığı tarihsel bir gerçeklik olarak önümüzde duruyor. Günümüzde varolan imkanlar o çıkış koşullarının imkanlarından binlerce kat daha fazladır.

Gençliğin elinde Demokratik Uygarlık Manifestosu gibi eşsiz bir kılavuz bulunmaktadır.

Gençlik, bunun üzerinden gerekli kararlaşma düzeyine ulaştığında; Kürt Halkının, Apocu çizgide gelişecek ikinci büyük tarihsel hamlesiyle, bu kez bütün Ortadoğu'yu etkileme gücüne ulaşmasını sağlayacak ve bu toprakların öz kültürüne layık bir yaşamın geliştirilmesine öncülük edebilecektir.

Üç Harfli Bir Şifredir Yaşamak

Hidar FERAT

hidarferat@hotmail.com

"Ağır ağır geldiler
Sonra hergün geldiler, artarak geldiler
Kadınları, çocukları ve alkışlarıyla
Yoğurt mayalar gibi geldiler
Pişkin ekmekleri bölüp de paylaşır gibi
Su gibi
Ateş gibi
Hergün yeni ağızlar eklendi ağızlarına
Yeni yollarla tanıştı ayakları
Hergün yeni kabuklar çatladı
Yeni kulaklar işitmeye başladı söylediklerini
Bir kent oldular sonunda
Ve adını değiştirdiler ülkenin" (Grup Yorum)

Strasbourg Tren Garı

Okyanusa dalan bir nehir gibi akan onbinler kimdi öyle? Rüzgar gibi geçip de nerelere gittiler?

Strasbourg!.. Adaletle susamış insanların vahası... Öyle miydi acaba? Adalet var mıydı peki? Ruhundan eser kalmış mıydı? Kaça alınıp satılırdı? Yenilip içilir miydi? Neydi peki? Yaşanılır bir şey olduğunu söyleyen varsa kanıtlamalıydı bunu o yoksul insanlara? O yoksul insanlar, İNANMIYORDU...

Strasbourg!.. Kabul ediyordu bunu, utandığını da. Daha birkaç gün önce topraklarının hükümeti, sesini kısmak istemişti bu yalnız halkın. Kendisinin pek hayrını görmediği şu 'ulusal çıkarlar' nedeniyle

ihaleler, ihracat gelirleri, silah tüccarları uğruna bir ülkenin onuru satılıyordu. Yönetenler, ülkenin yetiştirdiği kahramanların kemiklerine tükürüyordu. **Jean Paul Sartre, J.J.Rousse, Voltaire** gibi devrimcilerin yazdığı tarihe ihanet edilmişti. Bu ihanetin ağırlığı vardı Strasbourg kentinin omuzlarında. Güneş olanlara daha fazla dayanamamış, puslu ve sert şubat ayına rağmen o da gelmişti eyleme. Gülümseyerek "ben de sizdenim" dedi.

Ya "cellatların Azrail'ine hasret" o insanlara ne demeli şimdi. O tren garının meydanında teker teker birleşip 50 bin kişi oldular. Uykusuz ve yor-

gun olmalarına aldırmadan inadına yürüyorlardı. Her birinin yüzünde beş yıllık bir travmanın izleri... Çoğunun elleri bayraklı ve havada... Hiç durmadan, ama hiç durmadan...

Dünyadaki en güzel renklerden biriydiler. En acılı zamanlarında bile halayını çekenlerdendiler. Umut zaferden daha değerliydi. Acılara inat gülebilmek daha değerli... Yaşamak onlar için üç harfli bir şifreydi. Son harf gibi halka halka olup kenetlendiler ve durmadan çektiler halaylarını. O şifreyi sayıklarcasına, o şifreyi selamlarcasına oynadılar. Türkülerini adadılar, ağıtlar yakmadılar ama. Hepsini kapkara, yakılan köylerin dumanından daha da kara giyinmiş olabilirlerdi. Ama tükenmek yazmıyordu kitaplarında. Yürümesini yeni becermiş bir çocuk bağırdı aradan; "Berxwedan Jiyanê" diye. Köşeden bir genç kız gördü onu, duydu sesini. Bakıştılar bir an. Ne kadar da güzeldi, gülümserken ona. Sonra alıp bayrağı, geçti safların önüne. Üçgen bir bayraktı taşıdığı; sarı ve yeşilin ortasında ne de güzel duruyordu o kıvılcık yıldız.

"Dövüşenler de var bu havalarda." O bayrak dalgalandıkça dövüşenlere, dalgalandıkça gençlere, kadınlara, ezilenlere ve meydanlardan dağlara ve sürgünden mahpuslara bir selamın imzası yazılıdır doruklardan. O ne imzadır ki, bir memleketin garantisidir.

Ya kadınlar... Hangi kelimeler onları anlatacak onura erişebilir? Nasıl yazılırsa yazılsın eksik kalıyor. Gözleri şimşek şimşekti. Dünyanın en gerici toplumsal yapısına sahip ve kendilerine sadece çocuk doğurma misyonu verilmiş o coğrafyadan çıkıp bütün çilelerine rağmen devrim kokuyordu yürekleri. Başkaldırmanın heyecanını çocuklarına taşımışlardı. Ve tarih yeniden yazılacaktı onlarla.

Ya bakmaya kıyılamayacak o gençlere ne demeli şimdi? Ömürlerinin en güzel yıllarını memleketlerinde okuyarak, ağız dolusu bir tebessümle güle oynaya geçirmek varken, elinden alınmış özgürlüğün ve ekmeğin peşine düşmüşlerdi. Dünyanın en zengin ülkesine sahip olmalarına rağmen, en yoksul insanlardı hala. Onların payına da sürgünlük kalmıştı.

En güzel ve en yeni haliyle pırıl pırıldan dalgalandırdıkları bayrak. Önce silahı çıkarmışlardı bayraklarından, sonra da dağı. Şimdi kocaman bir zeytin dalını dallandırıp budaklandırarak saçmış-

lar, kıvılcık yıldızın ortasındaki güneşin etrafına. Çünkü savaşı bir dünyanın özlemine çekiyorlardı bütün umutlarıyla. Barışın değerini en iyi onlar biliyordu. Savaşlarda ölenler onlardı çünkü. Barışı yaratacak olanlar da onlardı. Ödedikleri bedellerin karşılığını almanın zamanının geldiği mesajını veriyorlardı, parlayan gözleriyle. Nasıl da haykırıyorlardı; özgürlüğü, barışı. Kendilerini tarif eden formülü de dünya aleme duyurmaktan geri kalmadılar: "Genciz, Kürt'üz, Apocuyuz" diye. Bu eylem onların. Bir halkın geleceğiydiler. Ve o eylemde bir halkın geleceği, yarınlarını istiyordu. O yoksul insanlar, İNANIYORDU...

İlhan EKİNCİ /Almanya/

5. yılında komployu protesto etmek için yürüyüşe geldim. Çünkü 15 Şubat, halk olarak kara gün ilan ettiğimiz bir gün. Serhildanlarlada bugünü kara bir gün olmaktan çıkararak ak bir güne dönüştürmeyi hedefliyoruz. Komplo, Önderliğin ve mücadelenin imhasını, halkı mücadeleden koparmayı hedeflese de bunda başarılı olamadı. Biz halk olarak Önderliğimizin ve mücadelemizin arkasındayız. Mücadelemizle daha da bütünleşmiş durumdayız. Komplocular kendi hedeflerine asla ulaşamayacaklardır. Gençlik bu konuda anı anına eylemde olmalı, Önderlikle bütünleşmelidir.

Ali ERMAN/ Hamburg

15 Şubat'ın 5. yılında, bizi Önderliğimizden koparmayı hedefleyen komployu protesto etmek için buradayım. Biz hiçbir zaman Önderliğimizden kopuk yaşayamayız. Sonuna kadar bağlıyız Önderliğimize. Kanımızın son damlasına kadar, O'nunla olacağız. Önderliğimiz özgürleşene kadar eylemlilik içinde olacağız.

Meral/ Zurich

15 Şubat, Kürt halkı için bir imhayı amaçlamak-taydı. Bunu Önderlik şahsında gerçekleştirmek istediler. Ben de bu yürüyüşe bu komployu protesto etmek ve Önderliğimizi sahiplenmek için katıldım. 15 Şubat Önderliğimizin ve halkımızın tutsak edilmek istendiği bir komplo idi. Bence bu komplo devam ediyor. Medya TV'nin kapatılması da bunun bir göstergesi. Komplo bitmemiştir. Bu yürüyüşe katılımın daha fazla olması gerekirdi. Yeterli bir katılımın olmadığını düşünüyorum.

Berivan/ Stuttgart

15 Şubat bizim için kara bir gün. Komplo bence devam ediyor. Medya TV'nin kapatılması da bunu gösteriyor. Bu komploya karşı olduğumuzu göstermek için bu yürüyüşe katıldım. Yürüyüşe katılımın yetersiz olduğunu düşünüyorum. Daha fazla olmalıydı. Gençlik daha yoğun bir katılım sergilemeliydi.

Makbule/ Strasbourg

Komplonun gerçekleştiği tarih, bizim için en kötü gündü diyebilirim. Bugün buraya bu kötü günü ger-

çekleştirenleri lanetlemeye geldim. Komplocular hiçbir zaman hedeflerine ulaşamayacaklar. Biz Kürt gençliği olarak Önderliğimizi özgürleştirerek aydınlığa ulaşacağız. Bu eylemimizle de bunu amaçlıyoruz.

Ümit DURSUN/ Oldenburg

Komplo Kürt halkını ve Önderliği katletmeyi amaçlayan bir politikaydı. Ben de bu yürüyüşe bu politikaya karşı olduğumu göstermek için geldim. Bence kendisine Kürt'üm diyen herkes bu yürüyüşte olmalıydı. Ben bu yüzden bu yürüşe katılma zorunluluğu hissettim.

Munzur FIRAT/ Frankfurt

Bundan 5 yıl önce Önderliğimizi esir eden komplo, son dönemde halkımıza yönelik gerçekleşen katliamları ve Medya TV'nin kapatılmasını protesto etmek için bu yürüyüşe katıldım. Komplonun en temel hedefi, Önderliği imha ederek Kürt özgürlük mücadelesini bitirmektir. Biz Kürt halkı olarak tıpkı 1992-'93 süreçlerinde olduğu gibi serhildanlara kalarak bu komploju boşa çıkartabiliriz.

Gülşen AYDIN/ Darmstad

Başkan APO şahsında Kürt halkının mücadelesini engellemeyi amaçlayan bu komploju protesto etmek için buradayım. Kürt halkının birliği bu komploju engelleyecektir. Ben bir öğrenci olarak halkımızın taleplerini, kültürünü, hak mücadelesini en iyi şekilde diğer toplumlara taşıma görevimizin olduğunu düşünüyorum.

Ü. Çiğdem Demirel/ Frankfurt

15 Şubat komplosunu ve Hewler katliamını kınamak için bu yürüyüşe geldim. Kürt halkı bu komploju bitirilmek isteniyordu. Bu komploda yalnız Türkiye değil, başta ABD olmak üzere diğer dünya güçleri de sorumludur. Ve bu sorumlulukları devam ediyor. Şu anda Türkiye ve Irak'ta oynanan oyunlarla birlikte komplo devam ettiriliyor. Mücadelemleri bir birey olarak, kadın olarak, gençlik olarak devam ettireceğim. Komplocuların amacı Kürt halkını bitirmektiyse, bizim de amacımız halkımızı yaşatmaktır.

Deniz KILIÇ/ Treisdorf

15 Şubat'ta Başkanımız Abdullah Öcalan üzerinde

gerçekleştirilen komployu kınamak amacıyla bu yürüyüşe geldik. Karalara büründük, oruçlar tuttuk ve komponun beşinci senesini bu yürüyüşle kınıyoruz. Bu komplo, Başkanımız şahsında Kürt halkının imhasını hedefliyordu. Artık her Kürt bir Apo'dur. Başkanımıza yönelik gelişecek en ufak bir şeyi kabul etmeyeceğiz. Her alanda sadece komploya karşı değil tecride karşı da eylemlilikler geliştirilmeli.

Devran MENGE/ İs- viçre

Komplo halkımızı karanlıklara gömmeyi hedefliyordu. Biz de buraya karanlıklara gömülmediğimizi kanıtlamaya geldik. Kürt gençliğinin öncü gücü TECAK'ın çağrısıyla ve Önderliğimize bağlılığın bir gereği olarak bu yürüyüşe katıldım. Komploya karşı elimizden geldiğince her yerde aktif olmalıyız.

Fahrettin ENTERİ- Lİ/ Paris

Bundan 5 yıl önce hukuk dışı bir şekilde ve uluslararası bir komployla esir edilen Önderliğimiz, hala yoğun bir tecrit altında yalnızlaştırılarak imha edilmeye çalışılıyor. Biz 5 yıldır değişik eylemliliklerle bu durumu kabul etmediğimizi gösterdik. Bu komplo Önderliğin dünya gerici sistemlerinin ortaya çıkardığı yaşama alternatif olarak geliştirdiği özgür yaşama, onların uygarlığına karşı geliştirdiği demokratik uygarlığa karşı bir imha hareketiydi. Her Kürt bireyi kendisini Kürt sorununundan ve Önderliğin özgürlüğünden sorumlu hissetmelidir. Buradan Hewler katliamını da kınıyor ve ulusal birliğin sağlanması çağrısını yapıyorum.

Kerem KOCAMAN/ Dresten

Başkanın içinde tutulduğu tecrit koşullarını hazmedemediğim için buradayım. Komplo Başkan şahsında Kürt halkının imhasını ve mücadelesini hedef alıyordu. Fakat bu gerçekleşmedi. Kürt halkı her zamankinden daha fazla Başkanına ve mücadelesine bağlıdır. Bundan sonra da Başkanın özgürlüğü için her türlü eylemlilik içinde olacağız.

Hatice DOĞAN/ Strasbourg

Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan'ın tutukluluk durumunun son bulması için bu yürüşe katıldım. Kürtlerin haklı mücadelesini hedef alan bu komploya kınıyorum. Ben komploya boş çıkarmak için elimden geldiği kadarıyla her türlü aktivite içinde olacağım.

Salih BİÇER/ He- erlen

Uluslararası komplo-
yu, Hewler katliamını
ve Medya TV'nin ka-
patılmasını kınamak
amacıyla buradayım.
Kürt halkını tarihten
silme için Önderliği-
mizi imha etmek iste-

diler. Fakat hedeflerine ulaşamadılar ve ulaşamayacaklardır. Çünkü biz halk olarak hiçbir zaman Önderliksiz bir yaşamı kabul etmeyeceğiz. Önderliksiz hiçbir anımızı yaşamış saymadık. Bugün burada bunu kanıtlamak istiyoruz. Kürdistan'ın tüm parçalarında, dünyanın dört bir yanında tüm halkımız bu lanetli günü kınıyor ve serhildanlara koşuyor. Kürt gençliği olarak bizim temel görevimiz Önderliği sahiplenmek ve serhildanları yükseltmektir. Komploya verilecek cevabımız, gerekirse 40 milyon tek yürek olarak dağlara yönelmek olacaktır.

İmralı

marmara'nın incisi değil
 karabeni imralı
 kentin dört yanı sularla
 mahpusken
 üzerine kafes içinde kafes
 kurulan
 halkımın tarihine
 mürekkeple geçeceksin
 şanslısın aslında
 özgürlüğün kokusunu
 almış olmalısın
 parmaklıklar ardından

on beş şubat'la
 serin rüzgarlar esmiştir
 tepelerine
 doğadan bir parça olduğunu
 ilk kez hissetmişsindir
 sinesine kanla yazılan
 bayrağın
 yarası sızlamıştır belki
 yıllarca yüz göz olduğun
 yaşam tutkularının aniden
 götürülmesini anlayamamış
 şaşırılmışsındır belki de
 zindan içinde zindan neden
 kurulur
 insandan nasıl korkulur
 üzerinden değil uçak
 martı bile uçurtmuyorlar
 ziyaretine gelen yunus balığı
 farkında mısın artık gelmez

oldu hani
 koca filolar etrafında tedirgin
 nöbette
 binlerce zırhlı asker tetikte
 özgürlüğün elleri kelepçede
 ayakları zincirde
 değil mi imralı

özgürlük tutsak edilebilir mi
 kelepçe pranga parmaklık
 kafı mi
 ya jetler filolar
 homurdayan tanklar
 eteklerini döven dalgaya bak
 özgürlük
 o dalgalardadır şimdi
 tepelerin ilk ışığıyla
 sabah serinliğindedir
 özgürlük
 marmaradan anadoluya esen
 rüzgarda
 yaşlı ve kimsesiz balıkçılarda
 yol gösteren kutup yıldızında
 özgürlük sendedir imralı
 kucağında bir deniz fırtınası
 gibi
 sardığında her yanı
 sen de kucaklayacak olan
 halkındadır
 halkımızdadır özgürlük

Şilan Waya

Demokratik Türkiye Programında Birleşelim

Bu yazı, Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan'ın 21 Ocak 2004 tarihli görüşme notlarından derlenmiştir

Demokratik cumhuriyetin devrimci cumhuriyetin esenliği için var gücümüzle çalışalım. Büyük hatalar var. Bunları aşmak gerekiyor. Devlet de hatalar yaptı PKK de. Ama bunlar geçmişte kaldı. Biz intikamcı yaklaşmıyoruz. Gün bunları birbirimizin gözüne sokma günü değil, demokratik cumhuriyetin esas ilkelerinde anlaşma günüdür.

Ben Türkiye'ye dönmem, dönüştürürüm

Bizim demokratik çizgimiz anlaşılıyor mu? Birlik bunu anlıyor mu? Haysiyet var mı, bunları söyleyeceğim. Halkla alay mı ediyorsunuz? Cumhuriyetin temel ilkeleriyle de mi alay ediyorsunuz?

Ben cumhuriyetten idam aldım ama cumhuriyetin temel ilkelerine saygılıyım.

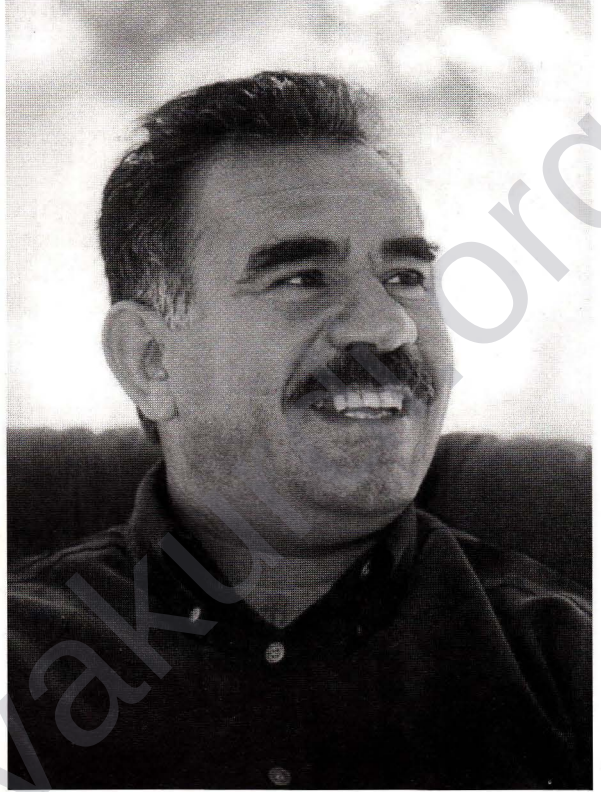
Baykal cumhuriyetin temel ilkelerinin tehlikede olduğunu söylüyor. Cumhuriyetin temel ilkelerini şimdi mi duydu?

Burada beni kullanmak istiyorlar. Ne Türkiye iç oligarşisine ne de dış güçlere kendimi kullandırtmam. Ben dışardayken de dönüşüm problemi vardı. "Ben Türkiye'ye dönmem, dönüştürürüm" dedim. 5-6 yıldır da biz bunu geliştiriyoruz. Şimdi anlaşılıyor, ama geç.

Ben demokratik cumhuriyeti ilke olarak aldatmam

Türkiye'de tehlike var, ben önlüyorum, benim üzerinden çizgi geliyor. Türkiye'de siyasetin abc'sini bilmiyorlar.

İktidarı kaybetmiş, yüzde 10'un altına düşmüş halde siyasete giriyorsun. Bir hortumculuk da siz mi yapacaksınız? O zaman niye siyasete giriyorsun? Biliyorsa siyasete gir, bilmiyorsa girme.

Halkı ve demokratik cumhuriyeti kandıramazsınız. Ben demokratik cumhuriyeti ilke olarak aldatmam. Ama ülkeyi kalbura çevirmişler. Elli tarikat, bilmem ne kadar tarikatçı, milliyetçi, hortumcu, dış güçlerin maşasını kim ortaya çıkardı? Cumhuriyeti 250 milyar dolar borca batırmışlar. Kötülükleri de bana yüklediler. Peki bu kadar milliyetçi tarikatçı nereden ortaya çıktı?

Bunların Türklükle de alakası yok, kapsamlı bir plan olduğu anlaşılıyor. Sevr'i biliyorsunuz. 1920'lerdeki gibi sahte milliyetçilik Amerikan; islamcılık da Alman icadıdır. Mustafa Kemal bunu gördü, biraz ortaya koydu. Bu planları anlamadan Anadolu birbirine girer. Balkanlar, İran, Irak'ın durumu ortada. Türkiye'yi bu noktaya getirdiler.

Türkiye yurtseverliği Türk-Kürt ittifakıdır. Bunu anlamak lazım; bunu anlamadan olmaz. Ben bu konuda yeterli miyim? Belki tam zamanında müdahale etseydim işler bu noktaya gelmezdi. Ama hepsi ben-

Türklerle sesleniyorum: Ayrılığa düşmeyin. Cumhuriyeti özgürce geliştirip iç ve dış oyunu bozalım. Bunu anlamıyoruz demek alçaklıktır. Devlet adına hareket edenler Kürtleri mahvetti. Biz bunları mesele yapmıyoruz. Yaparsak oyunu sürdürmüş oluruz. Geçmişe dayalı intikam hesapları yaparsak bu çok tehlikelidir.

den kaynaklanmıyor. Bir yandan PKK ile bir yandan da devletlerle uğraşıyordum. Suriye'de siyaset yapmak, sırat köprüsünden geçmeye benzer. Avrupa'da başıma ne geldi biliyorsunuz, Rusya'da bir ay tutmadılar, Yunanistan 24 saat dayanamadı. İlkel milliyetçilerle ben çalışmam. Onlara devlet güvendi, ben güvenmedim. Sözde Barzani ve Talabani'yi kullanacaklardı ama bugün kim kimi kullanıyor. Devlet koruculara dayanıyor, olmaz, tehlikelidir.

Devrimci cumhuriyetin temeli Kürt-Türk ittifakıdır

Mustafa Kemal'in idealindeki cumhuriyet, Fransız devrimci cumhuriyet modelidir. Devrimci cumhuriyet, mütegalibelere, koruculara, dış güçlere dayanmaz. Devrimci cumhuriyeti ortaya koyun, ilkelerini anlatın. Devrimci cumhuriyetin eksiklikleri var. Mustafa Kemal bir konuşmasında "biz kurduk, siz geliştireceksiniz" derken bunu kastediyordu. Mustafa Kemal devrimci cumhuriyetçiydi. Fransız modelini iyi incelemiştir. Anıtkabir kütüphanesine gidip baktığınızda 4000 kitap okuduğunu görürsünüz. Bunların hepsi de Fransız devrimiyle ilgilidir. Devrimci cumhuriyetin temelinde de Türk-Kürt ittifakı vardır. 1992'den itibaren bu ittifak ha-

vaya uçuruldu. Derhal tedbir almalıyız. Demokratik Türkiye programında birleşelim. Demokratik cumhuriyetin devrimci cumhuriyetin esenliği için var gücümüzle çalışalım.

Büyük hatalar var. Bunları aşmak gerekiyor. Devlet de hatalar yaptı PKK de. Ama bunlar geçmişte kaldı. Biz intikamcı yaklaşmıyoruz. Gün bunları birbirimizin gözüne sokma günü değil, demokratik cumhuriyetin esas ilkelelerinde anlaşma günüdür.

Halkı maymuna çevirdiler. Bankalar ortada. İnterbank da böyleydi, Cavit Çağlar da vardı. İmarbank da böyledir. 8-9 milyar dolar zarar verdiler.

Devlet de 'Apo'ya zarar vereceğiz' diyor 1 trilyon, 'bir bomba atacağız' diyor 50 milyon dolar harcıyor. Nerede görülmüş bu. Ben bunu Roma'dayken anlamıştım. Savaşı da, barışı da doğru anlayacaksınız.

Sol ittifak ne yapıyor, PKK ne yapıyor? Biz doğruları anlamak zorundayız. Çatışmaların sonucu Yugoslavya'dır, Gürcistan'dır, Irak'tır.

Bunu önlemek gerekiyor.

Demokratik cumhuriyeti anlamak, savaşı da barışı da derinlikli anlamaktadır. Doğruları ortaya koyalım, sonra gerekirse ölelim.

Mustafa Kemal'in 1920'lerde yaptığı neyse benim 2000'lerde yaptığım da odur

Avrupa 'Kürtler haklı' diyor ama başka da bir şey yapmıyor. İngilizler Kürtleri kışkırttı. Ufak bir Kıbrıs için onlarca heyet gelip gidiyor. Avrupa, Kıbrıs için 40 numara yapıyor. Ama Kürtleri ele almıyor. AB isterse Kürt meselesini gündeme doğru koyabilir. Avrupa Kürt meselesini doğru ortaya koymak istemiyor. Çünkü uzun vadeli hesapları var. Kürt meselesinin çözümünü istemezler. Kürt sorununu Türkiye'nin başında Demokles'in kılıcı gibi sallarlar. Viedan yok. 100 bin cahil Kürt'e pasaport verdiler, bana vermediler. Niye? Çünkü oyunu bozacağını biliyorlardı. Yunanistan 24 saat dayanamadı.

Avrupa Türkiye'yi de kullanıyor, ama Türkiye nasıl kullanıldığını bilmiyor, şimdi yeni anlıyorlar ama biraz geç. Mustafa Kemal tehlikeyi sezdi. 1920 çizgisini geliştirdi. Ben de bu tehlikeyi sezdim, 2000'li

yıllarda bu çizgiyi geliştiriyorum. Mustafa Kemal'in 1920'lerde yaptığı neyse, benim 2000'lerde yaptığım odur. Bu konuda ben kendime güveniyorum.

Cumhuriyetin ilkelerinden sapma var

ABD Nakşibendi tarikatını ılımlılaştırıyor. Türkiye'de bunu iktidar yaptı. Suudi Arabistan'da sözde ılımlı islamı hazırlıyorlar. Mustafa Kemal çizgisi bunu kabul etmez. Mustafa Kemal'in devrimci çizgisi de tehlikededir. Bizim çizgimiz, devrimci cumhuriyet çizgisidir. Kemalistler oyuna getirilmiş.

Kemalistlerin akli daha başlarına gelmedi. Uğur Mumcular vuruldu, daha bilmiyorlar. Kemalistler o kadar da güçlü değillermiş. Ordu da o kadar güçlü değilmiş. Zayıf, çok zayıflar. Ben bunları da güçlü sanıyordum. Mustafa Kemal kudretli bir lider. Deniz Baykal sahte bir cumhuriyetçidir. CHP içindeki samimi demokratlara sesleniyorum. Mustafa Kemal'in çizgisine sahip çıkın. Kemalizm hakkındaki değerlendirmelerim iddialı değerlendirmelerdir. AKP'ye karşı CHP ne kadar dayanabilir. Mustafa Kemal'in zihni bilimseldir. Atatürk 4000 eser okumuş ve bir cumhuriyet modeli geliştirmiştir. *Bilim felsefesi, bilim tarihi bilmiyorsa siyasette yapamazsınız*. Mustafa Kemal 19.yüzyıl bilimi ile Fransız devrimini sentezleyerek Anadolu gerçeğine uyarlamış, sonuç Türkiye cumhuriyetidir. Son vasiyeti gençliğe hitabesinde vardır. Cumhuriyeti askere, polise bırakmamıştır. Çünkü onların kastlaşma, bürokratlaşma riski vardır.

Günümüzde cumhuriyetin ilkelerinden sapma vardır. Zihniyet olarak cumhuriyet aşınmıştır, kurumları ele geçirilmiştir bölünme parçalanma tehlikesi gündemdedir. Bizim yapmamız gereken Kürtleri bunlara bulaştırmamak, alet etmemektir.

Türklerle çağrı: Ayrılığa düşmeyin

Mustafa Kemal 1920'de Türkler adına Kürtlere de çağrıda bulundu. Ben de 2000'lerde Kürtler adına Türklerle çağrıda bulunuyorum. Ayrılığa düşmeyin. Cumhuriyeti özgür temelde geliştirip, iç ve dış oyunu bozalım. Bunu anlamıyoruz demek aşağılıktır, alçaklıktır. Devlet adına hareket edenler Kürtleri mahvettiler. Biz bunları mesele yapmıyoruz. Yapar-sak oyunu sürdürmüş oluruz. Geçmişe dayalı inti-

kam hesapları yaparsak bu çok tehlikelidir. Bir ekip beni öldürmek istiyor. Çillerin, Bahçelinin söylemleri var. Bunlar devlete başbakanlık yapmış kişilerdir. Çiller "il il gezdirelim" diyordu, Bahçeli "dört defa asalım" diyordu. Hizbullah var, bir sürü tarikat var. Kürtler eşeklik etmesinler, onları uyarıyorum.

Oyları böldürmeyin

Seçime gidiyorsunuz, oyları böldürmesinler. Yerel seçimlerde ilerici, demokrat, cumhuriyetçi ama inançlı adayları seçsinler. Çünkü karşı cephe kapıdadır. Yoksa Bosna, Afganistan gibi olur. Son otuz yılda palazlanan bir ekip var. Birileri bana "ateşkes döneminde cumhuriyet yıkılır hepimiz altında kalırız" demişti. Kadın özgürlükçülerine sesleniyorum, bütün kadınları çarşafa sokarlar.

Bütün bunlar için tamamen Erdoğan'ı suçlamıyorum. Tutarlı mı, vicdanlı mı bilemem. Kafamda binlerce soru işareti var. Derin demokrasi diyor, değişim diyor, dürüst mü değil mi bilemem. Meselelere cesurca yaklaşmıyorum. Belki de dürüst de olabilir kesin bir şey söyleyemiyorum. Pratik içinde belli olacak. Dikkatli olmak gerekir.

Tarikatlara güvenmiyorum, dikkate almıyorum. AKP içinde her türlü tarikatçı var. Ortada Kemalist kadrolar var. Bunlarla uzlaşmak yararlı olabilir. Benim de laiklikle ilgili düşüncelerim var. Biz laikliği savunuyoruz, savunmamda var.

Dini sosyolojik yorumu tabi tutmak lazım. Diyanet İşleri Başkanı Dostoyevski'yi okuduğunu söylüyor. Dinin sosyolojik yorumunu ve edebiyatını yapmak gerekir. Dostoyevski hristiyanlığı romanlaştıran insandır. Dostoyevski hristiyanlığın, İsa'nın romanını yazdı. Asıl Muhammed'in de romanını yazmak gerekir. Diyanet keşke buna cesaret etmeye çalışsa. Edebiyatçıları göreve çağırıyorum. Aynı diyanet yedi yaşındaki çocuklara Kuran'ı ezberletmeye çalışıyor. Yedi yaşındaki çocuğa sen hiçbir şey anlamadığı bir şey ezberletirsen hafızası felç olur. Sonra gündemleşince tepkiler oldu, geri adım attılar. Dostoyevski gibi Muhammed'in romanını yazmak lazım.

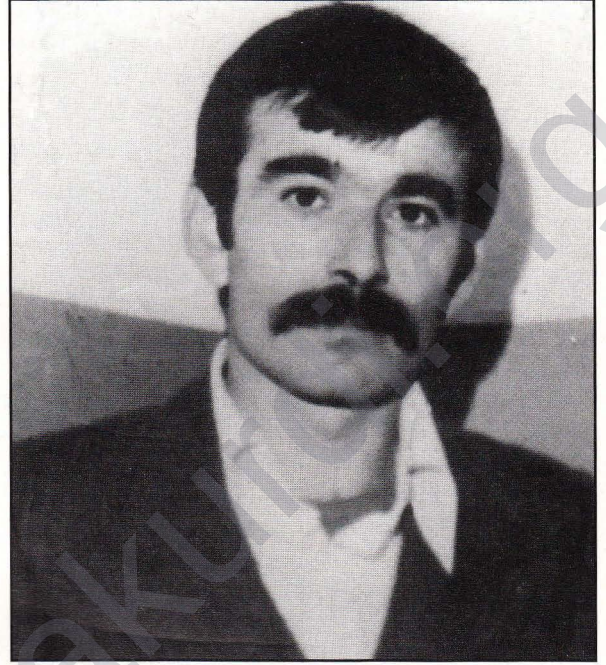
Kürtlerin birleşmesi gerekiyor. Boyunlarının kesilmesini istemiyorlarsa demokratik birliklerini kurmaları gerekir. AKP'den uzak dursunlar, demokratik birlik diyorum.

Resimdeki Giz

Evina Welat

Önderlik yoğunlaşırken rahatsız edilmezdi. Hatta yemek, temizlik gibi işlerimizi bile neredeyse çıt çıkarmadan yapmaya özen gösterirdik. Bu saatlerde sessizlik bir kuraldı. Dakikalar ilerlerken bizdeki merak yavaş yavaş yerini korkuya bırakmaya başlamıştı. Sonunda cesaretimi toplayarak odasının kapısına doğru yöneldim ve yavaşça birkaç kez kapıyı tıklattım.

Hatıralar... Hatıralar... Yıldızların güzelliğinde yitip giderken ya da onların akışıyla söyleşip rüzgarın esişiyle hayallere dalarken, geçmişte iz bırakan çizgiler birer birer gün gibi taze lenir, yaşam bulur ve tüm ayrıntılarıyla tek tek canlanır.

Gözlerimin önünde bir resim var şimdi. Resme bakıyor, bakıyor, bakıyorum. Ama bu resimdeki farklılığı acaba neden göremiyorum?

Önderliği kaç kez bu resme uzun uzun bakarken görmüştüm. Gözleri ta uzaklardaydı. Dakikalarca, hiç kıpırdamadan gözlerindeki derinlik yüz hatlarına bazen tebessüm, bazen hüznün, bazen de acı olarak yansırken onu izliyordum. Hatıralar onu da mı alıp götürüyordu farklı diyarlara, farklı rüyalara? Sevginin ve paylaşımın ağır bastığı bu bakışlarda acaba neler gizliydi? Önderliği bu kadar etkileyen resim ne olabilirdi? Bazen büyük bir coşku ile resimden aldığı gücü yansıtırken, bazen başı önünde saatlerce yalnız başına dolaştıran duygu ve düşünce yoğunluğunun sebebi neydi?

Önderliğin yatak odasının duvarlarında hep şehit arkadaşların büyütülmüş resimleri asılıydı. Ağırıklı olarak ideolojik grup döneminden arkadaşların resimleriydi. Çeşitli zamanlarda çekilmiş resimler farklı bir ahenk oluşturunuyordu.

Hemen pencere kenarına asılı resim ise bir ressam tarafından çizilmişti. Kemal Pir arkadaşına ait

olan bu resim, bana göre pek de iyi çizilmiş bir resim değildi. Defalarca bu resme bakmama rağmen Kemal Pir arkadaşına hiç de benzetilemediğine kanaat getirmiştım. Göğsüne doğru belli belirsiz çizilmiş 'Kemal Pir' yazısı olmasa, resmin Kemal Pir'e ait olduğu belki de ilk etapta anlaşılamayacaktı. Ama Önderlik saatlerce bu resme baktığına göre, mutlaka bir farklılığı olmalıydı.

Günlerce her defasında kendimce farklı bir mantıkla gelip resme baktım, fakat farklılığını bir türlü bulamadım. Sonunda farklı bir resim olmadığına karar verdim. Önderliğin uzun uzun dalışlarını da güçlü ve içten kurdukları arkadaşlıklarına ve yoldaşlıklarına yorumladım. "*Kemal benim sağ kolumdur*" vurgularını boşuna yapmıyordu. Eski günleri anımsayarak güç alıp, hatalardan ders çıkarıp geleceğe ışık tutmak, Önderliğin temel felsefesiydi. Ve işte bunu en yakın arkadaşıyla (yaşamasa bile) çok derinden paylaşıyordu.

Soğuk bir kış sabahıydı ve yine misafirlerimizin yoğun olduğu bir dönemdi. Önderlik her sabah yedide mutlaka uyanırdı. Kahvaltısını yapar ve kaba taslak günlük programını aktarırdı. Programlı yaşamak en büyük ilkesiydi. Ama o sabah saat sekiz olmasına rağmen odasından çıkmamıştı. Merak etmiştik. Olağanüstü bir şeyler vardı.

Önderlik yoğunlaşırken rahatsız edilmezdi. Hatta yemek, temizlik gibi işlerimizi bile neredeyse çıt çıkarmadan yapmaya özen gösterirdik. Bu saatlerde sessizlik bir kuraldı. Dakikalar ilerlerken bizdeki merak yavaş yavaş yerini korkuya bırakmaya başlamıştı. Sonunda cesaretimi toplayarak odasının kapısına doğru yöneldim ve yavaşça birkaç kez kapıyı tıklattım.

İçerde hiçbir ses yoktu. Biraz bekledikten sonra tekrar kapıyı çaldım. Ama hala bir ses gelmiyordu. Kulağımı dört açmıştım. Herhalde içerde değildir, bahçeye çıkmış olabilir diyerek kendimi teselli etmeye çalışıyordum. Ama sabahın başından beri odasının karşısındaki mutfakta çalışıyordum. Dışarı çıksa fark etmemem mümkün değildi diye içimden geçirdim. Fakat Önderlik bazen hiç fark ettirmeden süzülüp kayıvererek bir anda başka bir yerde bitiverabiliyordu. İnsanları bu yönüyle şaşırtmak, sanırım Önderliğin en sevdiği özelliklerinden biriydi.

Hislerinin güçlü oluşu, bu tür akıl almaz hareketleri yapmasına epey destek sunuyordu.

Kafamdan bunlar geçerken kulağımı bir kez daha kapıya yakınlıktırdım. Odasında olup olmadığını anlamamanın tek yolu vardı:

Kapıyı açıp bakmak. Birden, Önderliğin odasında olmadığı zamanlar kapıyı hep aralık bırakışını hatırladım. Elim yavaşça tokmağa uzanırken, kalp atışlarımın hızlandığını hissediyordum. Ya olumsuz bir şey varsa.

O ana kadar kafamdaki kurguların hepsinin kendimi rahatlatmaktan başka bir şey olmadığını anladım. Kapı tokmağına büyük bir heyecan ve korku ile asılıp birden bire kapıyı açtım.

Önderlik yine aynı resmin önündeydi. Hiç hareket etmiyordu. Sadece öylesine bakıyordu. Arkası dönük olduğu için beni fark etmemişti. Ama ben rahatlamıştım.

Önderlik iyiydi ve herhangi bir şeyi yoktu. Bir süre kapının eşliğinde durup Önderliği ve resmi seyrettim. Ne vardı bu resimde?

Neden sonra Önderlik yavaşça dönünce beni fark etti.

-Bir şey mi oldu heval?

Ben ağzımda bir şeyler geveliyordum ama ne olduğunu kendim bile anlayamıyordum. Az önce kapının arkasındayken kafamdan geçenler ile Önderliğin rahatlığı... Ne büyük tezatlıktı.

Gözlerime bakıyordu. Bende onunkilere. Gözlerinde burukluk ve mutluluk aynı anda yansıyor. Sorusunu biraz meraklı bir üslupla tekrarladı.

- Bir şey mi var?

- Hayır. Fakat saat sekize geliyor ve Önderlik hiç bu saate kadar kahvaltı etmeden kalmazdı, derken heyecandan sesim titriyordu.

- Korktun mu yoksa?

- Evet, biraz korktum.

- Biraz mı? Yüzün sapsarı olmuş, dedi gülerek.

Önderlik aynı rahat edasıyla tekrar resme dönüp:

- Bu sabah kahvaltı yapmayacağım. Ben besinimi aldım. İnsanın kendisi en büyük doyum kaynağıdır, dedi.

Bu söz üzerine biraz daha bekledim ve yavaşça kapıyı kapatıp dışarı çıktım. Önderliğin sözleri ve Kemal Pir tablosu önündeki elleri arkasında birleşmiş dik duruşu kafama kazındı.

Daha önce arayıp da bulamadığım bu resimdeki gizli yönü mutlaka bulmalıydım.

Ve yine resmi incelemeye karar verdim. Sık sık gidip resmi uzun uzun seyrediyor, ondaki esin kaynağını yakalamaya çalışıyordum.

Bir öğlen sonrasıydı ve resmi incelemek için uzun bir vaktin olduğundan dolayı sevinçliydim. Arkamdan yüksek bir sesin “*ne yapıyorsun?*” demesiyle olduğum yerde kalakaldım.

Normalde Önderlik bu saatte hiç gelmezdi. Dönüp baktığımda Önderlik ilgiyle bana bakıyordu.

- Ne yapıyorsun heval? derken, bu sefer sesi daha yumuşak ve sakinleştiriciydi.

- Ben, şey... Önderlik hep bu resme bakıyor. Yani ben de neden baktığımı anlamaya çalışıyordum, diye cevap verdim.

- Peki bulabildin mi?

- Hayır. Bir süredir bakıyorum ama bulamadım. Belki eski yoldaşlıkların hatırasını anımsatıyor olabilir diye düşünüyorum.

Güldü.

- Bu resimlerdeki tüm şehitlerde çok fazla anılarım var. Ve ben onlarla her zaman her şeyi paylaşıyorum. Her birinin bende ayrı bir yeri var. Hiçbiri bir diğerinin yerine koymam. Hepsini kendi güzelliğiyle bende birer parçadırlar.

Dinliyordum. Bana bir şeyler söylemem gerekiyormuş gibi bakıyordu. Fakat ne söylediklerine hayır diyebilirdim ne de bir şeyler ekleyebilirdim. En güzelini Önderlik söylemişti. Gülümseyerek yanıma gelip elini omzuma koyarak beni resme doğru çevirdi.

- Bu resimde Kemal Pir'in özü var. Sana küçük bir ipucu veriyorum. Bulduğunda farkını anlayacaksın.

Her gün Kemal Pir arkadaşın resmine bakmak özgün görevlerimden biri olup çıkmıştı.

Mutlaka bulmalıydım.

Saatlerce, günlerce uğraştım. Resmin tüm ayrıntıları kafama kazınmış gibiydi. Geceleri rüyalarıma bile giriyordu.

Kemal Pir'in özü neydi?

Arkadaşlarla tartıştım, sorular sordum, çözümlemeleri okudum. En fazla belirginlik kazanan yönü, pratikliği ve atik zekasıydı. Herkes Kemal Pir'i mükemmel bir militan, her alanda aktif bir

savaşçı olarak tanıyor ve tanımlıyordu. Fakat bunları resimde nasıl görecektim? Bakıyordum ama göremiyordum.

Önderliğin bana her bakışında “*hala bulamadın mı?*” sorusunun izlerini görüyordum.

Bulamamanın altında daha fazla eziliyor, bulmak için daha fazla hırslanıyordum.

Kendi kendime uyguladığım psikolojik baskı, rahat düşünmemi engelliyordu. Huzursuz huzursuz gelip gidip resme bakıyordum.

Aradan bir haftadan fazla zaman geçmişti. Yine resme bakıyordum.

Bir şeyler bulamamanın sinirliliğiyle dönüyordum ki, birden durdum ve resme doğru hızlı adımlarla ilerledim.

İyice baktım.

Evet oradaydılar, hepsi oradaydı. Her tarafında vardı. Saçlarında, kaşlarında, bıyıklarında, gözlerinde, gömleğinde, hatta göğsündeki Kemal Pir yazısında bile vardı.

İçim içime sığmıyordu. Nihayet bulmuştum. Önderliğe söylemek için sabırsızlanırken, böyle bir ayrıntının bu kadar ince işlenmesine hayran kalmıştım. Yüzümde kocaman bir gülümseme ile Önderliğin yanına gittiğimde bana bakar bakmaz yüz ifadesi değişti. Önderlik yanımdaki birkaç arkadaşla beraber odasına gelmemizi istedi. İçten bir gülümseyiş ve bakışla:

- Peki ne buldun? diye sordu.

- İnsanı buldum, dedim. Bu resmin her tarafından insan fıskırıyor. Küçücük küçücük ama dirilen, mücadele eden, kalkmaya çalışan, ezilen insan figürleri var. Kemal Pir arkadaşın saçlarında, kaşlarında, gözlerinde, bıyıklarında, gömleğinde, hatta isminde bile insan var. İnsanlar fıskırıyor gibiler.

Önderlik hep gördüğüm gibi resme dönerek:

- Kemal Pir gerçek bir insan severdi. Bire bir insanı yaratmakla en fazla uğraşan kişiydi. Yaşamı da, mücadeleyi de, bunun için sevdi ve bağlandı. O insanın en güzel özelliklerinin bileşkesini kendisinde müthiş bir bütünsellikte yansıtıyordu. İnsanlık sanki onda bir kez daha var oluyordu. O insanlığın kendisiydi. Tüm insanları yüreğinde ve beyninde yaşıyor ve bir ağaç gibi yeniden yeşertiyordu. Kemal Pir'in diğer bir adı insandı.

HIÇBİR ŞEY ESKİSİ GİBİ OLMAYACAK

Zilan DİYAR

idilsema8@hotmail.com

"Beş yıl önce acımız bilincimize ne kadar yol verdiyse o kadar anlamıştık hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını. Zaman ve her şey bizi doğruluyor şimdi. Hiçbir şey eskisi gibi değil artık; renkler, resimler, iklimler ve insanlar. Ama hiçbirinde değişmeyen bir tek şey var. O da hepsinin hüznün tuvaline yazılmış olmaları..."

Zaman kendinden utanırcasına bizleri Şubat'ın 15'ine taşıyor ağır ve ölgün...

Beş yıl, tam beş yıl geçti o yürek çatlatan fırtınanın üstünden.

Dünyanın her köşesine dağılmış 40 milyon yürekte yara açan o derin acının üzerinden tam beş yıl geçti.

Mevsimler birbirini kovalamıyor artık. Zaman utanıyor Şubat'a ilerlemekten. Dile kolay, bundan beş yıl önce, yani tam 1875 gün önce, yani 43.800 saat önce takvimler yüzyıllarca silinmeyecek bir laneti yazmak zorunda bırakıldı.

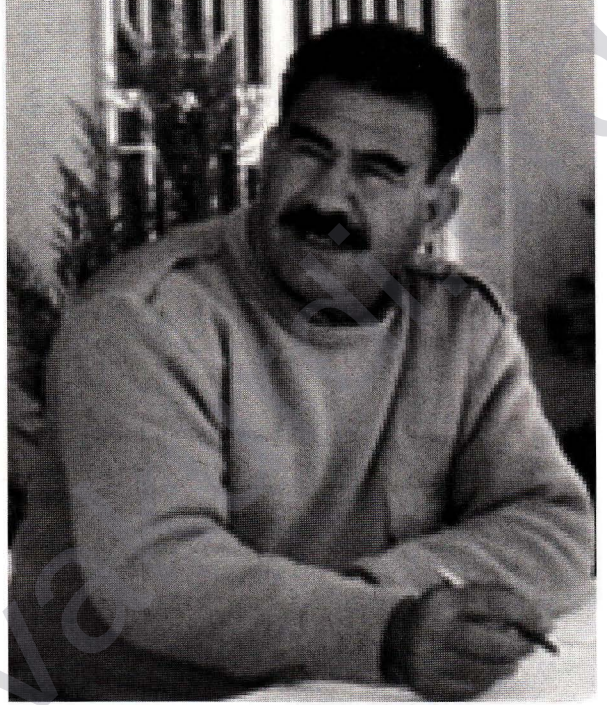
Bir solukta söylenen bu zaman dilimi, bilmem kaç arşınlık bir odada nasıl geçti, acaba anlayabildik mi hiçbirimiz?

Anlayamadık Başkanım!

Binlerce kilometrekarelik dünyada yaşam alanı diye sunulan küçücük bir odada insanların yüreğine ve beynine duyurabildiniz sesinizi. Bizler ise şu koskoca evrende mahpus olmanın ne demek olduğunu hissettik. Bu çelişkinin acı yanı bizdik, bizlerin durumu idi. Mucize yanı ise siz ve önümüze yepyeni ufuklar sunan ideolojiniz...

Beş yıl önce acımız bilincimize ne kadar yol verdiyse o kadar anlamıştık hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını. Zaman ve her şey bizi doğruluyor şimdi...

Hiçbir şey eskisi gibi değil artık; renkler, resimler, iklimler ve insanlar. Ama hiçbirinde değişme-

yen bir tek şey var. O da hepsinin hüznün tuvaline yazılmış olmaları...

İklimler dedik ya! Kışlar kaç seneden beri eskisi gibi değil. Beyaz artık saflığın değil ölümün rengi... Ve nice güzel canı aramızdan alıyor.

Hele insanlar!..

Biraz daha kırgın, biraz daha yabancılar. İçlerindeki sesi bastırabilmek için tiz kahkahalar atıyorlar. Sahte gülüşleri, donuk bakışları, hayatın sıradanlığı ile avutuyorlar kendilerini. Neyi kaybettiğini anlamayacak kadar gafil birçoğu.

Yeryüzü tanrılarının onlara sunduğu yaldızlı ışıklarla öylesine kör edilmişler ki, küçüldükçe kendilerine baktıkları dev aynada büyüyorlar.

İçlerindeki masum çocuğu öldürüyor insanlar. Elden ayaktan düşmüş birkaç zavallı kelime, onların dağarcığını doldurmaya yetiyor.

Onların gerçekliklerini derince çözmenize rağmen sabır ve emekle ayakta tutmaya çalıştıklarını-

zın birçoğu, kendi gerçeğine yenik düştü sonunda.

Sinsi bir yılan gibi içlerini saran umutsuzluk hastalığına kapıldılar.

Umudu emeğe ve değere dönüştüremediklerinden, dirhem dirhem tükendiler.

Ruhları vücutlarını taşımaz oldu ve arkalarına bakamadan çıkıp gittiler.

Karanlıklar ülkesindeler şimdi ve tarihin lanetli sayfasında sadece bir dipnot olmaktan başka bir büyüklükleri de kalmadı.

Yokluğunuzu fırsat bilip en büyük koruyucusu olduğunuz değerlerimizi bir mirasyedi gibi tüketmeye çalışanların artık kendi zavallılıklarından başka mirası da kalmadı.

Sizin bir kelimedenden yola çıkarak bizden daha iyi bildiğiniz bu karmaşık gerçeğin içinde, bir de sizinle solumayı başaranlar var Başkanım.

Sizin yoldaşınız oldukları için tarihe yazılanlar var. Bir yanda unuttukları için yenilenler, diğer yanda unutmadıkları ve alışmadıkları için kazananlar var. 15 Şubat depremiden sonra kendini yeniden inşa edenler ve enkaz altında kalanlar var. Sizin belirttiğiniz gibi cüceleşenlerin ve yüceleşenlerin savaşı, zaman ilerledikçe daha da keskinleşiyor.

Yüceleşenlerden bahsetmesem, umutsuzluk hastalığına kapıldım demektir. Onları anlatmak, sonu olmayan, hep başlayan hikayemizdir...

Onlar, soğuk bir gecenin ardından heybetli dağlardan daha heybetli güneş gibi, içimizdeki soğukluğa değişiyorlar.

Kapkaralık bir gecede, gökte parıltıyan tek bir yıldız kadar, karlar altından fışkıran mor çiçekler kadar anlamlıdır onlar.

Ve baharın müjdecisi nehirler kadar berrak ve coşkulu akmaktalar içimize. Çünkü yaşama bağlanmamızı, köklerimiz salmayı bu akış sağlıyor.

Dağlarda hala aynı umudun peşine düşen, içindeki çocuğu filinta gibi bir delikanlıya dönüştüren, Dersim'de, Amed'de, Botan'da, Behdinan'da, Kandil'de silahı başındaki gerilla var.

Hayatları sade ve dalabildiğin kadar derin olan, dağlarda, zindanlarda ve şehirlerde insanları tek bir yürek yapabilmek için yaşamını ortaya koyan özgürlük savaşçıları var.

İnandığı değerler uğruna ölümü sofrasına buyur eden gencecik, gül yüzlü yoldaşlarımız var.

Mahirler, Munzurlar gibi Beşiri'nin, Dersim'in nice öncü komutanları var.

Yaşadığı ve yarattığı anlamlar kadar seilmeyi hak eden, belki de bundan ötesini istemediği için bu kadar çok bağlandığımız engin gülüşlü Engin yoldaşımız var.

Resmine her baktığımızda içimize düşüveren ince sızı, ismini andıkça sesimizin titremesi yetmezmiş gibi gözlerimize söz geçiremiyoruz, kelimelerimizin uğrak yeri Erdal yoldaş olunca.

Bir de Sema yoldaş var. Emeğin, fedakarlığın, Apocu yaşamın simgesi Sema...

Avrupa'nın en buz tutmuş coğrafyasında sistemi şahdamlarından vurur gibi yaktığı ateş ile istediği şeyi başaran, yani közleşmiş kalplere ısıltı sunan Fatoş Sağlamgöz var.

"ALİŞMADIK, ALIŞMAYACAĞIZ!" diyerek yokluğunuzun büyüklüğünü normal kelimesine sığdırmak isteyenlerin bu boş çabalarına dur diyen, onları kendinden utandıran bir enternasyonalist o.

Ve unutarak yenilenleri değil alışmayanları tercih ettiğini, meydanlarda o üç kutsal kelimeyi haykırarak gösteren yiğit halkımız var.

Tarih kutsallık ve lanetlilik tarihi. Kendi özünü arayanlar ve ona ulaşanlar, kutsallık tarihinin yazıcıları şimdi.

Tutundukları değerleri tükettikçe uçurumdan yuvarlanırlar gibi lanetlenenlerin korkularını bastırmak için attıkları kahkahalar, orta yerinde bıçak gibi kesiliyor.

Aslında bunları anlatmanın gereği yok, biliyorum. Çünkü yarattıklarımız kadar sizi hissediyoruz, size o kadar yakınız.

Ve şunu da iyi biliyorum: Hepimiz vicdan mahkemelerinden sabıkalı çıktık. Çünkü sizinle yirmi dört saat yaşayamadık. Dünyanın en çağdaş, en bilimsel ideolojisi ile bizleri donattığınız halde, onun uygulayıcıları olan bizler, zenginlikler içinde fakir kaldık.

Bağlılığımız ölümüne olsa da, bunların çiçekleri olan bilinçli, özgür insana hala ulaşamadık. Ama sizin söylediğiniz gibi, **"umut zaferden daha değerlidir"**. Bu sözü pusulamız bilerek diyoruz ki;

Ya mavi denizler ardında kalan yüreğimizi geri kalacağız ya da süveydamızda masmavi bir deniz olacak her zaman!..

Kristal Kent Düşleri

Avaşın ÇAĞLAYAN

avasincaglayan@hotmail.com

Moskova, yani 'kristal kent'te fırtına var. Dışarısı öyle soğuk ki, suskunluğa davetkar. Her taraf buzla kaplı... Konuşsan, sesin kristal bir eşya gibi kırılacak. Konuşsan, kelimeler donup havada asılı kalacak gibi... Böylesi zamanlarda kent lal bir ezgi mırıldanır. Belki de her kentin bir ezgisi vardır. Bulunduğumuz kentlerin ezgisi nasıldır? Kalabalığa ve çoğalmaya çağıran bir ezgi mırıldandığını hissederiz çoğu kez. Çünkü kentler kalabalıktır

"İnsan kendisini anılarından mı yaratır"

Bazen başka bir zaman çağırır yüreğimizin sesizliğini. Asaleti yıldızlarda parıltıyan gri zırhlı bir şövalye gibi zaman bize, biz ise ona hükmetmeye çalışırız. Zaman akıp gider. Bir tek geriye yarattıklarımız, anılar ve dostluklar kalır. İnsan kendisini anılarından mı yaratır? Belki de zamana karşı verdiğimiz kavgada bize kalan tek şey, dostluklar ve kendimizi yarattığımız anılardır.

Bazen de dışarıda gittikçe yüklenen bulutların ağlamaklı aşkıyla, gülüşü sarhoş bir kentin en bilinmez kuytuluklarına doğru bir yolculuğa çıkarız kendimizden habersiz. Kent bizi kuşatmasına aldığını sanır. Oysa bizler başka bir yolculuğa çıkmışızdır.

Moskova, yani 'kristal kent'te fırtına var. Dışarısı öyle soğuk ki, suskunluğa davetkar. Her taraf buzla kaplı... Konuşsan, sesin kristal bir eşya gibi kırılacak. Konuşsan, kelimeler donup havada asılı kalacak gibi... Böylesi zamanlarda kent lal bir ezgi mırıldanır. Belki de her kentin bir ezgisi vardır. Bulunduğumuz kentlerin ezgisi nasıldır? Kalabalığa ve çoğalmaya çağıran bir ezgi mırıldandığını hissederiz çoğu kez. Çünkü kentler kalabalıktır.

Oysa kristal kent, sanki düşlerin sözünü dinlemeye çağırıyor. Düşlerin sözleri, yerle göğün buluştuğu o yerde sarhoş bir tebessüme sürüklüyor.

Sular ise buz tutmuş. Volga nehri öyle masum ve sessiz. Balıkçılar buzı deliyor. Balıklara öyle ulaşıyor. Bazı çılgın gençler, taksitle buzun üzerinde yolculuk yapıyor. Bazıları ise Volga nehrini boydan boya gezmek ister gibi yürüyorlar.

Kent buzdan bir kristal vazo gibi. Lakin buzun altında su yine de akıyor. Ve iyi dinlediğinizde suyun sayıklamalarını duyumsayabiliriz. Peki sular hangi düşü sayıklar? Belki de yaşama ihtimalini kazansa da ölümün yenilen bir savaşı olduğunu veyahut başka bir şeyi.

Ama suların sayıklaması, bizleri uzak bir diyara sürüklüyor. Dicle'ye, Fırat'a ve de mavi okyanuslara. Her suyun bir ruhu vardır. Derinliklerinde sayıklar durur. İnsanı daima bir yerle alıp götürür. İşte Volga, memleketin sesini duyurmak ister gibi sayıklıyor.

İnsanlar durmadan bir yerlere yürüyorlar. Bazen insanları izleriz. Ve çoğu kez "insanlık nereye gidiyor?" diye sorarız kendimize. İşte sosyalizm deneyimini yaşayan bu toprakların insanları, geleceğe umutlu bakmıyor.

Kristal kentin soğuk yüzünü taşıyorlar. Belki de sıcak bir tebessüm taşıyan bir fotoğrafı bile yoktur. Belki de birçok şeyi yaşamış bir coğrafyanın yorgunluğunu taşıyorlar.

Sokaklarda gençlerin bu denli uyuşturucu kullanması, alkollü içeceklerin bu denli tüketilmesi, kadınların yalnız köprü altlarında değil tüm caddelerde bedenlerini pazarlamalarının tek nedeni, geleceğe umutsuz bakmalarıdır.

Geleceğe umutla bakmak, sıcak bir tebessüm taşıyan bir fotoğraf gibidir.

Kristal kentin fotoğrafı, mavi ve beyaz bir buz deryası. Soğuk ve ümitsiz...

Fotoğraflar... Daima genç kalan yanımız... Bazen doymadan tekrar tekrar baktığımız o fotoğraflar... Yüreğin o karelere yansıdığı genç yanımız, çevremizi saran tüm sesleri unuttuğumuz, bir tek o karelerin sesine daldığımız anı tufanı...

İşte kristal kentin asık suratı karşısında, dünyada ismi bile kabul edilmek istenmeyen bir Kürt ailesinin sıcak odasında dağlı bir fotoğraf asılı duruyor: Zağros zirvelerinde çekilmiş.

Dışarıyla fotoğraf arasında ayrı bir dil yok. İkisi de kristal... Lakin dağlı fotoğrafta tebessüm, kentli fotoğrafta asık bir surat...

Kışın bir grup gerillanın bir anı bir tarihe yüklemek ister gibi çektiği o fotoğraf... Fotoğrafta kristal bir dağ... Ve buz dağın yamacında sıcak bir tebessüm gibi duran bir grup gerilla. "Acaba hala yaşıyorlar mı?" diyor bir ses.

Acaba bir dağın yakasında sıcak bir tebessüm olan o gerilla grubu şimdi nerededir? Acımasız bir savaşın yoğunluğunda yaşamayı hala başaran var mı? Peki şehit düşmüşlerse neredeler? Şimdi ye-

niden kar ve buza bürünen Zağrosların neresinde yatıyorlardır?

Evet, bazen bir fotoğraf, bin bir tane soru sorudur. Demek ki fotoğraflar asıl gösterdikleri ile değil, sakladıklarıyla bizleri derinliğine çeker.

Fotoğrafların kaç dili vardır? Kaç lisan konuşurlar? Fotoğrafların yerli ve yabancı dilleri yoktur. Bir tek lisan konuşurlar.

İşte o lal dil, o küçük karede sakladıklarıdır. Fotoğraflar yaşamımızın lal ve gizli ezgisi...

O fotoğraf, yasaklı bir şafakta çekilmiş. Zağros'tan bir şafak çalar gibi bakıyor gerilla grubu. Öyle mahzun ve heybetli, öyle ürkek ve cesaretli o bakışlar...

Soru soruyor duvarda asılı duran o kare:

"Hiç yasaklı bir şafağın oldu mu?" der gibi...

Nasıldır yasaklı şafak? Belki de hiçbir insanın nefesinin dokunmadığı, dünyanın uyuduğu o anda şafağı ilk karşılayan olmaktadır.

O en taze, en dokunulmamış ilk ışığı almaktır yasaklı şafak. Belki de dünyadan, kalabalık kentlerden, her türlü çıkar ilişkisinden

uzak, dünyanın tam kalbinde yaşamayı başarmaktır yasaklı şafak... Veyahut bir dağlı aşktır yasaklı şafağın ismi. Kimbilir, belki de o gerilla grubunun yasaklı şafağı bir çok şey anlatır.

İşte böyle bir şafak vaktinde, Kürdistan'ın yosun saçlı kayalarından bir dokunuş ellerinize konsun. Belki o zaman hepimiz yaşadığımız o kalabalık veyahut kristal kentlerde, buz tutmuş suların sayıklamasıyla yeniden kendimizle buluşur ve Dicle'ye akarız.

Oradan tüm mavi sularda gezinir, O bilge insana yakınlaşırız...

O fotoğraf, yasaklı bir şafakta çekilmiş. Zağros'tan bir şafak çalar gibi bakıyor gerilla grubu. Öyle mahzun ve heybetli, öyle ürkek ve cesaretli o bakışlar... Soru soruyor duvarda asılı duran o kare: "Hiç yasaklı bir şafağın oldu mu?" der gibi...

İçimizdeki Küçük Kızı Büyütme Zamanı

Nurhak DOĞAN

nurhaksimegi@hotmail.com

Pandora'ya o gün söylenenlerle, ailede, dini kitaplarda, romanlarda, filmlerde bize söylenenler ne kadar da ortak. Bilimin sağ kolu olarak bilinen merak, neden bu kadar kötüydü kadın için? Yoksa bilginin iktidar olduğu bir çağda, kadını bundan uzak tutmak için mi? Peki ya umut?

Kimimiz güzeldik, zeki değildik; kimimiz de zeki olmamıza rağmen güzellik iksirinden hiç içmemiştik. Yola koyulmamız, iki bilinmeyenli bu denklemi çözme arayışıyla başladı. Zeka ve güzellik, demagojinin dar sınırlarında ele alındığında işimiz kolaydı. Ancak arayış özgürlüğün sınırsızlığına doğru uşurlanmışsa; yol uzun, yolculuk zorlu demektir. Zeka ve güzellik olmadan özgür olunamayacağına göre, yol yürümeye değerdi.

Gençlik çağının yol ayrımları dirence açılır. Yürek nedense fırtınalı yolculuklara daha dayanıklıdır. Hele bu yürek kadın yüreğiye... Umut ve sevdalı yüklü çıkınımızla gittiğimiz yol nereye çıkıyordu? Ya da bir klavuzumuz olacak mıydı?

Elbette yazısız tarihimize bize yol gösterecekti. Tarih kitaplarının yazmadığı satır aralarında gizliydi. Ne kadar anlarsak o kadar yaşayacaktık. Biriktirdiğimiz anlam damlalarından, geniş nehir yataklarına uzanacak ve tarih denizine karışacaktık. Kadınlığımızın tarihin derinliklerinde gizliydi. Semon de Bevoir'in bir sözü adeta zihnimize kırıbaç etkisi yaratıyordu:

"Kadın olarak dünyaya gelinmez, kadın olunur."

O halde yolculuğumuz, yabancılaştırıldığımız kadın-

lığımızaydı. Her adımda yükümüz daha bir ağırlaşıyordu. Acılarımız, en az tarihimize kadar eskiydi.

Tarihin nefesi bugünde duyuluyordu. Kişilikse tarihin insan bedenine sinmesiydi. Kitap seslerinin her aralığında yeni bir şaşkınlığa ev sahipliği yapıyordu gözlerimiz. Uğursuz, günah yüklü, şeytani va-

sıfların hepsi kadınlığımıza atfedilmişti çünkü. Adem'i kandirip cennet meyvesini yedirmekten tutalım da, ortaçağda cadilik yapmaya kadar... Mitolojik efsanelerle kutsal kitaplar sayısız örneklerle yüklüydü. Pandora da bunlardan biriydi.

Pandora kutusu, köşe yazarlarınca sıklıkla "sürpriz kutu" anlamında kullanılıyordu. Ancak mitolojiye göre en uğursuz kutu, bu kutuydu. Çünkü bu kutu, yaratılan ilk kadın tarafından, yani Pandora (Pyndora) tarafından dünyaya getirilmişti. Pandora'nın yaratılışı ve dünyaya gönderilişi efsanesi, bize "eksik etek", "saçı uzun aklı kısa", ya da "narin bir çiçek" gözüyle bakılmasının yüzlerce nedeninden sadece küçük bir örnekti. Yunan

Pandora'nın Kutusu

mitolojisine göre Pandora, insanlara ceza vermek amacıyla yaratılmıştır. Zeus, Prometheus'un kendisinden çalarak insanlara dağıttığı aklın onları şımarttığını düşünür. Ve salt erkeklerden ibaret olan insan topluluğuna ceza olarak oğlu Hephaistos'tan ilk kadını yaratmasını ister. Hephaistos da çamuru, su ile yoğurarak, şaşırtıcı güzellikte bir kadın vücudu yaratır. Bu vücut Afrodite'nin vücudu model alınarak yaratılır. Heykel bittiğinde tüm tanrılar armağanlar vererek onu süsler. Kalbine ruh yerine kıvılcım konur. Heykelin gözleri hareketlenir. Ardından Tanrı Hermes, yaratılan ilk ka-

dının kalbine ihanet ve aldatıcı sözler yerleştirir. En ilginç armağansa Zeus'un verdiği esrarlı kutudur. Yaratılan ilk kadına 'Pyndora' adı verilir. Bu sözcük Yunan dilinde "bütün armağan" anlamındadır.

Zeus, Pandora'ya tüm insanların mutluluğunun kutunun açılıp açılmamasına bağlı olduğunu telkin ederek onu yeryüzüne indirir. Pandora, Prometheus'un kardeşi Epimetheus'a gelin olarak gönderilir. Prometheus'un, kardeşine Zeus'tan hediye kabul etmemesini öğütlemesi işe yaramamıştır. Kardeşi, Pandora ile evlenir.

Efsanede tüm kadınların doğuştan meraklı olduğuna atıfta bulunularak Pandora'nın yeryüzüne iner inmez Zeus'un öğütlerini unutarak kutuyu açtığı ifade ediliyor. Ardından kutunun içinde bulunan hastalık, keder, ıstırap, riya gibi insanları rahatsız edecek kötülükler kuş gibi uçuşarak yeryüzüne dağılır. Pandora hatasını anlayarak kutuyu kapattığı anda ise tek bir şey içerde kalır. O da ümittir. Böylece Zeus, ilk kadını beraberinde kötülüklerle dolu bir kutuyla yeryüzüne yollayarak, insanlardan intikam almıştır.

Pandora'nın efsanedeki öyküsü, her birimizin öyküsüdür. Zira efsane denilen şey, gerçeğin ta kendisiydi. Pandora'nın günümüze uzanan öyle çok köprüsü vardı ki... Pandora, tanrının insanlara gönderdiği güzel cezaydı. Bütün kötülükler onun getirdiği kutudan dünyaya yayılmıştı. Üstelik getirdikleri arasından en önemli olanını, umudu kutuya hapsedmişti. Kalbi ihanet ve aldatıcı sözlerle yüklüydü. En kötüsü de Pandora'nın merakıydı. Pandora'ya o gün söylenenlerle, ailede, dini kitaplarda, romanlarda, filmlerde bize söylenenler ne kadar da ortak. Bilimin sağ kolu olarak bilinen merak, neden bu kadar kötüydü kadın için? Yoksa bilginin iktidar olduğu bir çağda, kadını bundan uzak tutmak için mi? Peki ya umut? Yeryüzündeki hangi canlı, kadın kadar kötü ruhlu olabilirdi ki? Kim umudu hapsedecek kadar bencilleşebilirdi? Güzellik aldatmacadan ibaretti. Pandora'nın fiziği ne kadar güzelse, yüreği de en az onun kadar kötüydü. Üstelik bir kez merak duymaya başladığında felaketler zincirinin başlatıcısı oluyordu.

"Zeki olan güzel, güzel olan zeki olmalıydı" denklemi açıldı. Pandora'nın fiziki güzelliği, yürek güzelliği olmaksızın anlamsızdı. Zekasıysa felaketten başka bir şey getirmemişti. Bu yüzyıllara uzanan bir mesajdı. Kadının güzelliği vitrinlerle sınırlı olmalıydı. İçindeki

kötülüklerden arınması için eve kapatılmalıydı. Merak konusunda ise meşhur bir deyimle "elinin hamuruyla erkek işine karışmamalıydı." Taa ki dersini almaya dek. Havva da cennet bahçesinden bilgi meyvesini (cennet elmasını) kopardığı için kovulmamış mıydı? Yollar önyargılarla örülüydü. Bu, denklemin çözümünü büsbütün zorlaştırıyordu. Ancak arayış tutkuya dönüştüğünde, gemilerin tümü yakıldığında geri dönüş zordur. Yol bir kez arşınlanmıştı. Yürünecekti. Yolculuğun yükünü paylaşan bir de yol arkadaşları vardı. Arayışlarımızın ortaklaştığı yol arkadaşları... "Yürümekten yoruldum" dedigin anda seni yürüten... Sıcak soluşunu kestiğinde serinleten... "Gerçek, yükümü ağırlaştırdı" dediginde yükü omuzlayan... Yol tamamlanmadan kalbini yola gömen... Ve yarı yolda dönenler vardı. Biz herşeye rağmen Pandora'nın kutusundaki umudu çikimimizde taşıyorduk...

Tarih serüveni, bilinci bir ışık gibi aydınlatıyor; ak ile kararı ayırıyor. Aydınlandıkça içimizdeki küçük kızın sesine kulak veriyorduk. İçimizdeki küçük kız, kuşatma altındaydı. Özümüz, beş bin yıllık bir kuşatma altındaydı. O küçük kıyı, tehlikelere karşı güçlendirmek, büyütme zorundaydık. Zorlu olan; içimizdeki kıyı, özgürlük denklemine göre büyütme. Özgürlük denklemi, "zeka ve güzellik kıvılcımı" diyor. İkisini birleştirmek, gökyüzünden yıldızları koparıp koynumuza doldurmak kadar zor görünüyordu. Tarihin patikalarında ilerledikçe çıkınımızdakiler ağırlaşıyordu. Belki de yorgunluğumuz, taşıdığımız yükün ağırlığındandı. Yükü paylaşmaya başladığımızda çoğaldığımızı gördük. Çoğalmak, yolun ağır yükünü hafifletti. Güçlendik. Kadınlığımızı tanımının eşiğine geldiğimiz, başarının tadını almaya başladığımız bir anda savaşımın en büyüğü başladı. Beş bin yıllık erkeklik ve kadınlık, güçlenen küçük kıyı ezmeye, soluk aldırma çabasını yoğunlaştırmaya başladı. Galip geldiğimizde, özgürlük denklemi kazanıyor, yenildiğimizde ise sevgi katliamlarına tanık oluyorduk. İçimizdeki kıyı, henüz çok küçüktü. Yükü ise binlerle paylaşılacak kadar ağır. Ama zaman; kuşatmayı sonlandırma, içimizdeki kıyı büyütme zamanıydı. Ve sığınabileceğimiz tek liman, analarımızın emekle dokuduğu tarihsel mekanlardı. Anlam yüklü zamanlara köprüler kurdukça, içimizdeki kıyı kuşatmadan kurtarıyor ve özgürlük denkleminin çözümünü kolaylaştırıyorduk. Zaman anlam zamanıydı, içimizdeki kıyı büyütme zamanı!

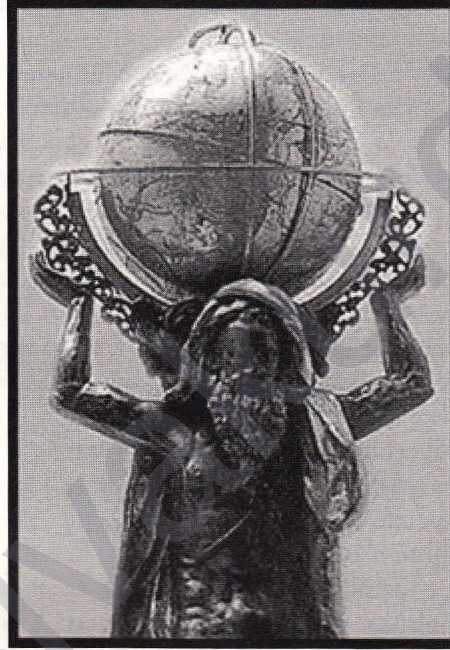
Diyalektik Düşünce Yönteminde
Çelişki

Bir maddenin varolabilmesi için bir çelişkinin olması, yani iki uçtan oluşması gerekiyor. Çelişki tek bir uçla var olmaz, ancak karşıtı varolduğu zaman kendisi de varolabilir. Maddenin varlığı, karşıtların varlığı ve birliğiyle ortaya çıkıyor. Bu, esas olgudur deniliyor. Bir olgu hiçbir zaman karşıtı olmadan olmaz. Karşıtı ortadan kalktığı zaman o olgu bir başka niteliğe dönüşür. Nitelik değişim böyle ortaya çıkıyor.

Diyalektik çözümleme yöntemi, olgu ve olayları temel ölçülerle ele alır. Metot, yani yöntem; bazı olgu ve ölçülerini kabul etme anlamına gelir. Bunun karşılığında bir de metafizik değerlendirme yöntemi vardır. Şimdi doğa ve toplum olaylarını değerlendirmede insanlığın geliştirdiği iki yöntem vardır; diyalektik yöntem ve metafizik yöntem.

Diyalektik yöntemle göre, doğa ve toplumdaki her şey birbirine bağlı olarak gelişmektedir. Olgu ve olayları birbirinden kopararak yalnız başına ele almak doğru değildir. Her şey birbirleriyle ilişkilidir, birbirini şu veya bu biçimde etkiler. Metafizik yöntem ise, bunun öyle olmadığını, bazı olaylar birbirleri üzerinde etkili olsa da, her olay ve olgunun kendi özgünlüğünü taşıdığının esas olduğunu iddia eder. Olaylar kendi özgünlüğü içerisinde değerlendirilmelidir. Bir olayın veya olgunun doğru çözümlemesi, bu biçimde olur. Ancak böyle çözümlemek, olayı doğru anlamayı sağlar.

Diyalektik düşünce tarzına göre, doğada ve toplumda her şey değişme ve gelişme halindedir. Hiçbir şey olduğu gibi yerinde kalmaz. Sürekli bir gelişmeyi ve değişimi yaşar. Metafizik yöntem ise bunu reddeder. Bazı olgular bazı zamanlarda değişse de, olduğu gibi kalan olay ve olguların da bu-

lunduğunu savunur. Dolayısıyla değişim, esas ve mutlak değildir. Bazı varlıklar değişmeden, olduğu gibi kalabiliyorlar. Onları ancak bir güç değiştirirse değişim gerçekleşir, yeni bir durum ortaya çıkar. Öyle bir şey olmazsa olduğu gibi kalabiliyor.

Değişim konusunda diyalektik ve metafizik yöntem birbirini çürütmeye çalışırken, çeşitli ve- riler ortaya koyuyorlar. Örneğin metafizik yöntemle göre, bir varlık halen olduğu gibi duruyorsa hiçbir şey değişmiyor demektir. Değişiyorsa neden bu değişim gözle görünmüyor? Niye bir madde hemen kendisi olmaktan çıkmıyor? Günler, aylar, yıllar geçiyor ama aynı görünüşte kalıyor. Diyalektik yöntem, bu iddiayı çürütmek için değişimin farklı türlerinin olduğunu ortaya koyuyor.

Diyalektik yöntemle göre değişimin nicel ve ni-

tel, içten ve dıştan olma yönleri var. *Nicel değişim*, azalma ve çoğalma anlamındaki bir değişimi, *nitel değişim* ise, özde yani içerikteki nitelik değişimini ifade ediyor.

Her şey her zaman nitel değişime uğramaz; nicel değişim de yaşanır. Bazı durumlarda ve koşullarda olgular nitelik değişimini yaşarlar. O koşullar olmazsa, değişim nicel düzeyde olur. O cismin niteliğinin değişeceği verilerin koşulları ortaya çıkana kadar nicel değişim devam eder. O açıdan bir şey farklı zamanlarda baktığımız zaman aynıymış gibi görünse de, geçen zaman zarfında bir değişiklik yaşanmıştır. Belki nitelik olarak değişmiştir ama nicel olarak bir değişim yaşamıştır.

Örneğin bu bir kağıtsa kağıt olmaktan çıkmaz. Çünkü kağıt olmaktan çıkması için başka koşullar gereklidir. Yakılırsa kağıt olmaktan çıkar, ama şu anki duruşuyla bunun kolay olmadığı açıktır.

Bir süre sonra durumu farklı olabilir. Havanın ve güneşin onun üzerinde değişim yaratma durumu var. Rengini ve iç bağlarını değiştiriyor. Kullanılıyor ve kullanım da onu değiştiriyor. Bunlar da değişimdir ve mutlak surette böyle bir değişim var. Bu değişim bir çok şekilde tanımlanıyor. *"Hiç bir şey iki farklı anda aynı şey değildir. Mutlak surette her şey bir değişimi yaşar, her an bir durumdan bir başka duruma doğru kendisini değiştirir. Bir suda iki kez yıkanılmaz"* şeklinde bu değişimi tanımlıyorlar.

Buzdan su ve buhara dönüşüm, hem nicel hem de nitel değişim için kullanılan bir örnektir. Suyun ısı derecesinin artması nicel bir değişimken; buzdan suya veya sudan buhara dönüşüm de nitel bir değişimi ifade ediyor.

Çelişki olgusunun önemi

Karşıtların birliği mücadelesi ve esas değişimin içte olmasını ifade eden bir formülasyon daha var. Bu olayları bağlayan her şeyin değişimi ve gelişmesini öngören, değişimi nicelik ve nitelik biçiminde ayıran düşünce ve çözümleme tarzı, bu değişimi doğuran esas olguyu maddenin kendi içindeki mücadelesinde görüyor. Dolayısıyla mücadele esastır diyor. Maddenin kendi iç mücadelesini onun yapılanmasıyla tanımlıyor ve çelişki formülasyonunu ortaya çıkarıyor.

Madde çelişkilerden oluşuyor ve her türlü maddi varlık veya olgu çelişkiyle vardır, kendi içinde bir çelişki taşır ve bu çelişki maddeyi var eder. Dolayısıyla da çelişki, mücadele anlamına geliyor.

Birbiriyle karşıt ve mücadele halinde olan iki kutbun varlığına **çelişki** denir. Çeşitli sınıf ve tabakalar arasındaki çelişkilerden; sınıf, ulus veya cins çelişkilerinden söz ediyoruz. Maddi yapıda ve doğada da her maddenin kendi içinde böyle çelişkilerin varlığı kabul ediliyor. Madde bu çelişkilerden oluşuyor. Elementler ve maddi yapı inceleniyor, ayrıştırılıyor. Madde artı ve eksi moleküllerden oluşmuş atomlardan meydana geliyor. Maddeyi fizik ve kimya çözümlüyor. Doğanın diğer maddelelerini farklı bilim dalları çözümlüyor.

Bu çözümlemelerden ortaya çıkan, maddi varlığın çelişki olarak var olması ve karşıt uçlardan oluşan bir çelişki bütünü olarak ayrıştırılmasıdır. Atom bombası maddenin bu şekilde ayrıştırılmasıyla bulundu. Maddenin ayrıştırılması, parçalanması, molekülün atomlarına ayrılması ve atomların parçalanmasıyla büyük bir enerji ortaya çıkartıldı. Örneğin Uranyumla bomba yaptılar ve bunu kullanarak büyük bir enerji ortaya çıkarıyorlar. Yaşamın değişik alanlarında bu atom enerjisini kullanıyorlar.

Maddenin varolabilmesi için çelişkinin gerekliliği ve nitelik değişim

Maddenin çelişkiden oluşması yasası şunu doğuruyor; bir maddenin varolabilmesi için bir çelişkinin olması, yani iki uçtan oluşması gerekiyor. Bir çelişki tek bir ucla var olmaz, ancak karşıtı varolduğu zaman kendisi de varolabilir. Maddenin varlığı, karşıtların varlığı ve birliğiyle ortaya çıkıyor. Bu, esas olgudur deniliyor. Bir olgu hiçbir zaman karşıtı olmadan olmaz. Karşıtı ortadan kalktığı zaman o olgu bir başka niteliğe dönüşür. Nitelik değişim böyle ortaya çıkıyor.

Karşıtlar arasındaki mücadele esastır. Diyalektik düşünce tarzına göre mutlak ve kalıcı olan hiçbir şey yoktur. Her şey değişme ve gelişme halindedir. Mutlak ve tek yasa olarak varolan şey, karşıtların mücadelesidir.

Mücadele esastır, vardır ve değişmeyi doğurur. Kalıcı, sabit bir olgu değil, tam tersine değişimin

motorudur. Böylece değişimi ve maddeyi karşıtların birliğiyle ifade ediyor. Değişimi, karşıtların mücadelesiyle çözümlüyor. Böylece karşıtların birliği ve mücadelesi, çelişki yasasında kendisini gösteriyor. Bir çelişki, iki karşıtın varlığından oluşuyor. Çelişik uçlar birbirleriyle mücadele ederek maddeyi var ediyorlar. Bu mücadele her an ve sürekli'dir.

Dolayısıyla madde sürekli bir değişim ve hareket halindedir. Bu hareket biçimlerinden mekanik hareket gözle görülür ama gözle görülmeyen hareketler de vardır. Koşullar belli bir düzeye geldiğinde, çelişkinin kendi iç mücadelesi çözüme kavuşuyor ve çelişki ortadan kalkıyor. Dolayısıyla nitelik değişimi ortaya çıkıyor. Madde bir biçimden bir başka biçime dönüşüyor. Diyalektik yöntem, yaşam, ölüm ve canlılığı böyle tanımlıyor.

Diyalektik düşünce tarzı, doğum veya ölümü maddenin bir biçimden başka bir biçime dönüşmesi olarak ele alıyor. Çelişki yasasını maddede ve cisimlerde olduğu gibi toplumda da ele almak, toplumsal varlığı da kendi iç bağlantılarıyla, çelişkileriyle tahlil etmek esas oluyor.

Biz bu çelişkileri çok değişik biçimlerde ifadeye kavuşturuyoruz. İdeolojik, teorik çerçevemizi ona göre belirliyoruz ve toplumun iç yapısı da bu şekildedir diyoruz. Çelişen taraflar arasındaki mücadelede toplumun gelişme yönünü belirliyoruz. Çelişkinin bir tarafı bir özellik arz ediyor, diğer tarafı başka bir özellik arz ediyor. Mevcut koşullar değerlendirildiğinde güçlenecek, gelişecek olan yan netleşiyor ve toplumsal gelişmenin yönü belirginleşiyor. Böyle bir değişimi yaratacak mücadele yöntemlerini belirliyoruz. Strateji ve taktik oluşturuyoruz, örgüt kuruyoruz. Böylesi bir değişimi gerçekleştirmek, hızlandırmak ve toplumsal gelişmeyi sağlamak için toplumsal mücadeleye giriyoruz.

Çelişki, diyalektik düşünce tarzının özüdür

Çelişki iki uçtan oluşuyor. Çelişkinin hakim olan yanı, maddenin niteliğini belirleyen yan oluyor. Diğer yan, ikincil yan olarak tanımlanıyor. Hakim yan hangisi ise madde o yanın özelliğine göre şekil alıyor, onunla tanımlanıyor. Diğer yan ise, o maddeyi bir başka biçime dönüştürmeyi ifade ediyor. İç mücadele geliştiğinde ve içte, dışta o

çelişkiyi etkileyen koşullar değiştiğinde ikincil yan gelişip güçleniyor. Hakim olan yan gerileyip zayıflıyor. Bu durum, sürekli ve her an iki ucun birbiriyle mücadelesi biçiminde gerçekleşiyor. Sürekli bir değişimi ifade ediyor. Eski ve farklı bir koşulda ikincil olan yan gelişip, güçlenip diğerinin üzerinde hakimiyet sağlayacak noktaya geldiğinde nitelik değişimi oluyor. Madde bir biçimden bir başka biçime dönüşüyor. Su yüz derece oldu mu moleküllerine ayrılıyor. Hidrojenle oksijen birbirinden ayrılıyor, su gazı dönüşüyor. Böyle bir ayrışma dolayısıyla maddenin bir durumdan bir başka duruma geçişi, bir nitelikten bir başka niteliğe değişimi ortaya çıkıyor.

Çelişki diyalektik düşünce tarzının özüdür. Her şeyin birbirine bağlı ve sürekli değişim halinde olmasını çelişki teorisiyle açıklamak mümkündür. Dolayısıyla bu bütünlüğü görmek gerekiyor. Fakat çelişki yasasını iyi bilmek ve tanımlamak, onunla olgu ve olayları izah etmek daha da önem taşıyor. Birbirini etkileme de çelişki yasasıyla izaha kavuşuyor. Çünkü olay ve olgular çok yönlü çelişkilerden oluşuyor.

Dolayısıyla çelişkilerin birbirine etkisi var. Hiçbir olguyu, maddeyi başka etkilerin dışında yalnız başına değerlendirmek mümkün değil. Üzerinde etkide bulunan birçok olay ve olguyu görmek ve onların etkisini dikkate almak gerekiyor.

Değişim yasası, mücadele olgusu zaten çelişkiyle var ve çelişki gerçeğiyle ortaya çıkıyor. Metafizik yöntem, öyle bir olgu olmadığını söylüyor. Tüm varlıkların ve maddelerin bir güç tarafından yaratıldığını ve ancak o güç tarafından değiştirileceğini savunuyor.

Diyalektik düşünce tarzı bunu reddediyor. Doğayı ve maddeyi inceliyor. Gelişen bilimin maddesi çözümlenmesi öyle bazı kuvvetlerle bu işin yapıldığı düşüncesini zaten çürüttü. Sosyal bilimlerle toplum, toplumsal gelişme süreçleri ve toplumdaki değişim incelenerek insanlık tarihine bakıldı. Toplum ortaya çıktığı gibi, yaratıldığı gibi değil, sürekli bir değişim halinde. Bu değişmeyi toplumun iç yasaları sağlıyor.

Dıştan birbirlerini etkileme durumları var. Bu çelişen yanların mücadelesi esas ve toplumsal gelişim, değişim ve ilerleme bu temelde oluyor.

AYIN SIRRI

Ay dünyanın tek doğal uydusudur. Dünyadan uzaklığı 384.400 kilometredir. Dünyanın yaklaşık ellide biridir. Yer ile ayın merkezlerarası uzaklığı, 384.400 kilometredir. Ay, dünya çevresindeki yörüngesini, sabit bir yıldız göre ortalama 27.32166 günde döner. Ayın bir küresel manyetik alanı yoktur. Ancak yüzeydeki kayalardan bazılarının manyetik özelliği, bir zamanlar ayın da global manyetik alanı olduğu düşüncesini desteklemektedir. Ay düzlükler, dağlar ve vadilerden oluşmuş bir çöl görünümündedir. Romalılar 'Luna', eski Yunanlar 'Selene' ve 'Artemis' adını vermişlerdir. Diğer mitolojilerde de değişik pek çok ad verilmiştir.

Ay'a ilk inen uzay aracı, 1959 yılında 'Luna2' adlı Sovyet uzay aracı olmuştur. Halen insanların ziyaret edemediği tek uzay cisimidir. Aya ilk insanlı iniş, **20 Temmuz 1969**'da ve sonuncusu da 1972 Aralık'ında gerçekleşmiştir. Ay, yüzeyinden örnekler toplanarak dünyaya getirilen tek cisim olma özelliğini de halen korumaktadır.

Ayın oluşumu henüz tam bir cevap bulamamıştır. Güneş sistemi ve dünyanın oluşumu hakkında birçok teori öne sürülmesine rağmen ayın oluşumu ile ilgili gerçekçi bir teori yoktur.

İleri sürülen üç değişik teori bulunmaktadır. Bunlardan ilki **George H. Darwin**'e aittir. Bu teoriye göre ay, dünya üzerinde oluşan merkez kaç kuvvetleri ve güneşin oluşturduğu çekim kuvvetinden kaynaklanan rezonans sonucu dünyadan kopmuştur. Bu teoriye 'parçalanma teorisi' denir. Fakat 'Roche Limiti' gereğince dünyadan kopan bir parçanın ayın bulunduğu noktaya gelmeden parçalanması gerekmektedir. Bu nedenle parçalanma teorisi geçerliliğini yitirmiştir. Diğer bir teoriye göre ise, dünyayı oluşturan gaz bulutundan ayrılan bir halka, daha sonra ayı oluşturmuştur. Bu teori ise **Roche**'ye aittir ve 'kardeş hipotezi' olarak adlandırılmaktadır. Bu teorilere göre daha mantıklı temellere dayanan ve **T.J.J. See** tarafından 1909'da ileri sürülen diğer bir teoriye göre ise ay daha önce başka bir gezegenin uydusuyken, yör-

üngesinden sapmış ve dünya yakınlarından geçerken dünyanın çekim alanına kapılmıştır. Bu teorinin doğruluğunun kanıtlanması için dünya ve ayın kimyasal özelliklerinin farklı olması gerekmektedir. Fakat 1969 yılında aydan alınan ilk örneklerin incelenmesi ile yakalanma teorisi zayıflamıştır. Ayın oluşumu ile ilgili günümüzde de geçerliliğini koruyan bir hipotez yoktur.

Ayın Yapısı: Ayın kabuğu ortalama 68 km kalınlıktadır. Kabuğun altında magma tabakası ve altında muhtemelen küçük bir çekirdek (kabaca 340 km çapında ve ay kütesinin %2'si kadar) bulunur. Dünyadaki aksine ayın magma tabakasının ancak bir bölümü erimiş haldedir. Ayın ağırlık merkezi, geometrik merkezinden 2 km kadar dünya tarafına yakındır.

Ayın Hareketi: Ay, dünyanın çevresindeki dönüşünü tam 27 gün 8 saatte tamamlar ve dünyanın kendi eksenini etrafında yaptığı hareketin aynı yönünde, yani batıdan doğuya doğru yapar. Bu süre ile tam bir dönüşünü bitirir ve yıldızlı ay ortaya çıkmış olur. Ay gökyüzündeki diğer yıldızlardan günde 13 derece, yani 52 dakika geri kalır. Çünkü gökyüzünde ayın durumu, güneşle olan ilişkisine göre değişir.

Ayın ağırlık merkezi, geometrik merkezinden kaçaktır, bu nedenle de ayın dünyaya bakan yüzündeki yer çekimi aksi yüzdeki çekimden daha fazladır. Dünya ile ay arasındaki çekim kuvvetleri bazı ilginç olaylara neden olur. Bunlardan en belirginini gelgit olayıdır. Dünyanın aya bakan tarafındaki ve tam aksi yüzdeki okyanusta belirgin bir kabarma olur. Dünya kendi çevresinde ayın döndüğünden çok daha hızlı döndüğü için, her iki kabarıklık da dünya çevresini dolaşarak günde iki kez denizlerin çekilip tekrar yükselmesine (gelgite) neden olur. Bu basitleştirilmiş bir modeldir, gelgit olayı özellikle sahillerde çok daha karmaşıktır.

Dünyanın rotasyonu, gelgit kabartısını ay-dünya hattının biraz daha ilerisine taşır. Bu da dünya ve ay arasındaki kuvvetin ay ve dünyanın merkezlerini birleştiren çizginin dışına kaymasına neden olur. Aradaki bu kuvvet ayın dünya çevresinde dönüşünü hızlandırırken, dünyanın da kendi çevresindeki dönüşünü yavaşlatır. Bunun sonucu olarak da günler her yüzyılda 1.5 milisaniye kadar uzar ve ayın yörüngesi senede 3.8 cm kadar dünyadan uzaklaşır.

Ayın rotasyonunun senkron olmasından, yani ayın her zaman aynı yüzünün dünyaya dönük olmasından da bu asimetric özellikteki çekim kuvveti sorumludur. Bu kuvvet, ayın rotasyonunu yavaşlatarak senkron hale gelmesine neden olmuştur. Dünyanın da yavaşlaması ile zaman içinde ay ve dünya karşılıklı senkron hale gelecek ve sonuçta dünyanın da hep aynı yüzü aya bakar hale gelecektir.

Ayın Parlaklığı ve Evreleri: Ay, güneşten aldığı ışınları yansıtmaktadır ve böylece güneş ışınları ile aydınlanan kısmı her gece farklı açılardan görülür. Bunlar yeniay, ilk dördün, dolunay ve sondördün adları ile tanımlanır. Bu evreler yaklaşık bir haftalık aralarla birbirlerini izlerler.

Yeniay: Bu evrede uydumuz olan ay, gerçekte görünmez gibidir. Çünkü güneş, ayın bize görünmeyen kısmını aydınlatır. Ayrıca bu evrede ayın uzanım açısı sıfır olduğundan, ay güneşle beraber hareket eder. Yani güneşle doğar, güneşle batar. Gün geçtikçe uzanım açısı artacağından, ay güneşe göre daha geride kalacak ve yavaş yavaş görülmeye başlayacaktır.

İlkdördün ve sondördün: Bu evrelerde ise aydınlanmış kısım ile karanlıkta kalan kısım tam bir dik açı oluşturur. Böylece dünyadan aslında aydınlanmış olan ay yüzeyinin yarısı görülür. İlk dördün evresinde ayın uzanım açısı 90 derece, sondördün evresinde ise 270 derecedir.

Dolunay: Bu evrede ay yörüngesi ile güneş tam karşı karşıyadır. Bu durumda ay, gün doğumundan gün batımına kadar tam bir yuvarlak şekil ile bütün bir gece gökyüzünde görülür.

Ayın her dört evrelik çevrimi 29,5 günde tamamlanır ve bu periyoda, kavuşum ayı adı verilir.

Ay Tutulması: Ay dünya etrafındaki yörüngesini tamamlarken, dünyanın güneş ve ay arasında kalmasına neden olabilir. Bu durumda ay yüzeyine düşen güneş ışınları dünya tarafından engellenmiş olur. Karanlıkta kalan ay, kısa süreli de olsa dünyadan gözlenemez. Bu olaya ay tutulması adı verilir.

Bulutsuz bir gecede çıplak gözle rahatlıkla fark edilebilen bu olay, güneş tutulmasına göre dünya yüzeyinde daha geniş bir alandan gözlenebilir. Ay tutulmasının dünya yüzeyinden gözlenebildiği alan, dünyanın yarısından 24° kadar fazladır.

Türküleri Yapanlar Kanunları Yapanlardan Daha Güçlüdür

Ozan Dino ile Röportaj

Ozan Dino... Karşı sanatçı 6 yıldır Hollanda'nın Den Haag şehrinde yaşıyor. Kendi deyimiyle 'sürece sanatsal olarak cevap olmaya çalışıyor.' Kürt sanatına katkıda bulunma amacıyla çalışmalarına aralıksız devam edeceğini belirtiyor. Kendisiyle sanat hayatını, sanatı, sanatla toplum arasındaki ilişkiyi ve Kürt müziğini konuştuk.

- Sanat hayatınız ne zaman başladı?

- Sanatla tanışmam 9 yaşında başladı ama profesyonel anlamda değildi. Sadece türkü söylemek veya güzel melodileri değerlendirmek, onları okumaktan ibaretti. Fakat yurtdışına çıktıktan sonra profesyonel alanda devam etme ihtiyacı hissettim.

Sanat biraz kişinin kendisini sorumlu hissettiği andan itibaren doğar. Yani kişi kendisini olaylara olgulara karşı sorumlu hissetti mi ve bunların dile getirilmesi noktasında yapılması gereken şeylerin olduğuna inandı mı doğal olarak bir üretkenliğe giriyor, buna cevap olmaya çalışıyor. Benim de biraz öyle oldu.

Mücadelenin birçok alanında birçok arkadaş gibi gerek askeri gerek siyasi gerekse farklı alanlarda mücadeleye cevap olamadığımdan, sanatsal olarak Kürt halkının geleceğinde ufak bir katkımın olacağına inandığım için böyle bir çalışmayı seçtim.

Bizi dinleyenler, ürettiklerimizden farklı mesajlar alabilir, kendi yaşamlarından bir kesit bulabilirler diye düşünüyorum.

- Peki özgürlük hareketiyle ne zaman tanıştınız?

- Özgürlük hareketiyle tanışmam 1974'lerde başladı. Tabi o zaman Ulusal Kurtuluş Mücadele-

Ozan Dino

si henüz bu boyutlarda değildi. Öyle çok tanınmıyordu. Fakat çok kısa bir süre sonra bu hareket, kendi özümüzü, bizim gerçekliğimizi anlattığı için kendimizi istesek de istemesek de anında hareketin içinde bulduk. Belki militanca değil ama bir gönül bağıyla içinde bulduk kendimizi.

- Şarkılarınıza ruh veren nedir?

- Şarkılarımıza ruh veren, olaylar ve olgulardır. Biliyorsunuz, bir toplumda istenebilecek materyaller olmadığı zaman sanatçı o anlamda kısırlaşıyor, yani anlatabilecek bir şey bulamaz.

- Kürt olgusu, sanatçılar için nasıl bir anlam taşıyor sizce?

- Kürt'ün acısı, kahramanlığı, içinde bulunduğu sosyopolitik durum, bütün sanatçılara hem geniş hem de oldukça zengin imkanlar sunuyor. Bu bir şanstır; sanatçıların bu olguları, bu gerçeklikleri iyi

Kürt'ün acısı, kahrmanlığı, içinde bulunduğu sosyopolitik durum, bütün sanatçılara hem geniş hem de oldukça zengin imkanlar sunuyor. Bu bir şanstır; sanatçıların bu olguları, bu gerçeklikleri iyi değerlendirmesiyle hem kendisinin sanatsal olarak yükselmesinde hem de halkına cevap olabilmesi noktasında büyük avantajlar elde edeceğine inanıyorum.

değerlendirmesiyle hem kendisinin sanatsal olarak yükselmesinde hem de halkına cevap olma noktasında büyük avantajlar elde ettiğine inanıyorum.

- Olaylar ve olgulardan bahsettiniz. Sizi en çok derinden etkileyen olay hangisi?

- Şüphesiz bütün Kürt halkının derinden etkilendiği gibi, Başkan'ın esir edilişi etkiledi beni. Bunu tarif etmek ya da bunu anlatmak oldukça zor bir olgu. Bunu türküyle de birçok defa denedim, türküleştirmek istedim.

Başkan'a atfen türkü söylemeye gücümün yetmediğine inandım. Yani Başkan'a ben çok basit bir melodiyle veya çok farklı şeylerle cevap olamayacağımı inanıyorum. Eğer bir gün yapabilirim, mutlaka destansı bir parça olmalı diye düşünüyorum.

- Önderliğin savunmalarıyla birlikte sanat anlayışınızda bir değişiklik oldu mu?

- Önderlik yaşama yalnızca sanat açısından değil bir bütün olarak baktı. Aslında sadece Ortadoğu için değil dünya için de bir modeldi. Bunun sanatsal boyutu daha da derinlikliydi. Çünkü sanat bir estetik olaydır, yani onu alıp işleyebilmek, daha doğrusu Başkan'ı anlayabilmek müthiş bir sanatçılık yeteneği istiyor, güçlü derinlik istiyor.

Daha önce de belirtmiştim, hem bir sosyologtur hem bir siyaset insanıdır. Bir sanatçıda bütün bu özellikler bulunabilmeli. Sanatı sanat yapan özellik, o sanatçının derinliğine anlayabilmesidir. Baş-

kan buna birçok yönüyle değindi.

Sanatın sınırsızlığı, sanatın özellikle Kürt toplumdaki yeri, ki toplumda şimdiye kadar gömülü kalan ve değerlendirilemeyen sanatsal yönlerinin, daha doğrusu Ortadoğu'nun, özelde Mezopotamya'nın dile getirilmesi çok açık bir şekilde ifade ediliyor. Ancak bunu işlemek, daha doğrusu bunu anlamak her ne kadar görev de olsa oldukça zor. Ama biz bunu anlamlandırmaya çalışmalıyız.

- Sizce bu yeterince anlamlandırılıyor mu?

- Daha yolun başındayız. Kürt sanatı şimdiye kadar baskı ve yasaklarla karşı karşıyaydı, bunu bir çırpıda dışarı çıkarmak veya yorumlayabilmek oldukça zor. Her çalışma, yaşamın her alanında olduğu gibi bir evrim süresidir. Bu süre içerisinde sanat da gelişir.

Tabi bunlara ön ayak olmak gerekiyor. Gerek ekonomik düzeyde gerek yaşamın bütün alanında buna bir anlam vermeye çalışmanın en doğru yol olduğuna inanıyorum.

- Bir sanat olayının toplumu etkileme gücünü nasıl tarif edebiliyorsunuz?

- Türküleri yapanlar kanunları yapanlardan daha güçlüdür. Çok tanıdık, bildik bir sözdür bu.

Sanatçı bir yönüyle toplumun gözüdür. Yani toplumun direkt olarak söyleyemediklerini, dışı vurmada toplumun gözü, kulağı ve ağzıdır.

Bütün ulusların tarihi gelişiminde sanatın çok büyük bir rolü vardır. Kendi toplumu içerisinde sanata sonsuz ve sınırsız yetki veren, sınırsız bir şekilde gelişmesine olanak sağlayan bütün halklar, müthiş bir gelişme sağlamışlardır. Uygarlık çıtasının en yüksek noktalarına kadar çıkmışlardır.

Bu Kürtler açısından daha da önemlidir. Çünkü binlerce yıl uygarlıktan nasibini almaması için çaba harcayan egemen ulusların etkisi altındadırlar. Kürtlerin bunu parçalayıp çıkması çok önemli. O yüzden sanat toplumları geliştirir, büyütür ve toplumlararası ilişkiyi güçlendirir.

Kürdistan dört parçaya bölünmüştür, her parça kendisine yakın toplumların kültüründen etkilenmiş ve etkilemiştir. Bu dil yapısına da yansımıştır.

Geçmişte ulusal gelişim önünde bir engel gibi görülen bu parçalılık şimdi Kürt dilinin zenginliğini ifade etmektedir. Bu gelişimde Kürt kurum ve kuruluşlarının, basın yayınının önemli bir rolü vardır. Bu gelişimde esas bir etken de sanattır.

- Tolstoy, Gorki vb. kendi dönemlerindeki devrimin yansımalarıdır. Ama Kürt devriminin içerisinde Kürt sanatçıları yeteri oranda hissedemiyoruz. Kürt sanatçıları bir süreci değerlendiremeyecek kadar geri mi? Bu üretimsizliği siz neye bağlıyorsunuz?

- Şimdi şöyle söylesek daha mantıklı olur; biraz akademik gelişmeyle doğru orantılıdır. Yani Kürtler bugün eylemlilik sürecine cevap olacak nitelikte sanat yapıyorlar. Fakat Kürt sanatının akademik bir şekilde değerlendirilmesi, çok uzun bir süreç alacaktır.

Bizim büyük bir kesimimiz, notadan sanat tarihine, ulusların tarihinden estetiğe kadar tüm bunları yeterince okumuş, değerlendirmiş değil.

Sanat biraz daha derin ve geniş bir olgudur. Yani tarihe mal olabilecek bir çalışma üretebilsek, o zaman olgunlaştığımızı söyleyebiliriz. Varolan mücadelede bizleri ilgilendiren, bütün toplumsal gelişmeleri sanatsal olarak dillendirmektir. İlerideki süreçte bizden sonraki kuşakların Kürt sanatını akademik olarak öğrenebileceğine inanıyorum.

- Müzikle ilgilenen gençlerin akademik çabaları nasıl olmalı? Akademik için nasıl doldurulmalı?

- Akademik çaba, her şeyden önce Kürt tarihini okumakla başlar. Tabi Kürt kültürü boyutu ile söylüyorum bunu. Daha sonra dünya sanat tarihi okunur. İçinden örnekler alınır, en güçlü olanları veya tarihe damgasını vuran olgular değerlendirilir, incelenir. Ama her şeyden önce Kürtlerin tarihlerini iyi okuması gerekiyor. Çünkü Ortadoğu deyip de geçmemek gerekiyor. Bütün ulusların, bütün halkların bu topraklardan gelip geçtiğini ve her mede-

niyetten bir parça nasibini aldığını biliyoruz.

Dünyada ritimde olsun, müzikte olsun en gelişkin yer Ortadoğudur. Buralar medeniyetin ilk doğduğu yerlerdir.

Birçok şarkımız belki süreç için biraz slogan-varidir ama bazı şarkılar vardır bin yıllarca ölmüyor. Böyle şeyleri üretebilmek gerekir. Deng-bejlerin tarihimizden alıp sözlü olarak bugünlere getirdiği bütün değerleri anlamlı bir şekilde değerlendirmekle ve onlara yenilerini katmakla ancak sanat yapılabilir.

- Önümüzdeki dönemde ne tür çalışmalar yapmayı düşünüyorsunuz?

- Şu anda bazı çalışmalarım var; elimde yeni bir eser var. Tabi dediğim gibi, şimdi yapıyoruz ama yapmakla cevap olmak arasında büyük bir uçurum vardır. Bizler sadece kendi sınırlarımızı zorlamaya çalışıyoruz.

Özellikle bilimsel boyutuyla Önderliğin bize anlattığı, savunmaların her kelimesinin içerisinde gizli olan bütün güzellikleri açığa vurarak, onları değerlendirerek sanat yapabiliriz veya bu gelişmeyi elde edebiliriz. Benim öyle çalışmalarım olacak; fakat cevap olacağım noktasında dinleyicilerin bize vereceği reaksiyon önemlidir. Bunun çok önemli olduğuna inanıyorum.

- Son olarak belirtmek istediğiniz bir şey var mı?

- Gençliğin kendi yaşamını, içinde bulunduğu sürecin anlamını bilebilmesi için doğrularla yaşamaması gerekiyor.

Doğrular da insanın kendi kültürüyle yaşamasıdır. Gerek sanat gerekse müzik açısından gençliğin farklı kültürlerle yönelmesi, bizlerin eksikliğidir.

Başka toplumların müzikleri dinlenmesin demiyorum, ama Kürt müziğinin mutlaka dinlenmesi gerektiğine ve dinlenmeye değer olduğuna inanıyorum.

"Sinema, düşünce ileten bir araçtır. Başka bir deyişle sinema, "gözün görmediğini görmek" ve görünür kılmak, saklı olanı açığa çıkarmak ve göstermek, yani "yaşam okumaktır". Ancak bu, sinema eşittir yaşam anlamına gelmez. Sinema yaşam değildir. Yaşamın yeniden üretilmesidir. Ve yaşam onun temel konusudur. Yaşamla ilgili her şey bir sinema malzemesidir."

Sinema; edebiyat, tiyatro, resim ve plastik sanatlar gibi, kendine özgür bir sanat dalıdır. 'Son' ya da 'Yedinci Sanat' deniyor. Yapısı gereği başka pek çok sanatla ilgili olduğundan, sanatların toplamı olarak da tanımlanır. Günümüzde artık sinemanın sanat olup olmadığı tartışması tarihe karışmış; bir sanat olarak herkesçe kabul görmüştür.

Sinemanın diğer sanat dallarıyla, özellikle de edebiyat ve tiyatroyla olan sıkı ilişkisine bakılarak, çoğu ke-re onun kendine özgünlüğü görmezden gelinebiliyor. Oysa sinemanın diğer sanatlarla ilgisi, onu muğlaklaştıran, tanımsızlaştıran ya da diğer sanatlarla aynılaştıran bir dezavantaj değil, aksine onu daha renkli kılan ve etkisini daha da artıran bir avantajdır. Kaldı ki, sinemayı sanat yapan ve onu diğer sanatlardan ayıran kendine özgü dil, yöntem, biçim ve özellikleri vardır.

O halde nedir sinema?

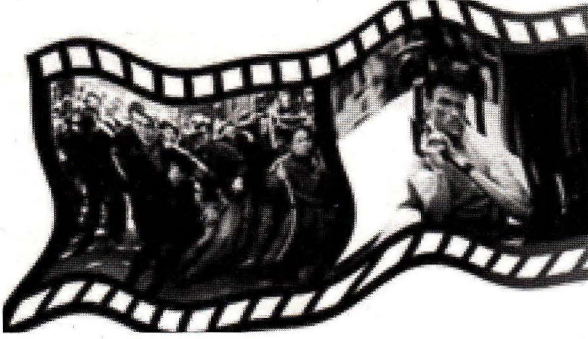
Sinemanın ne olduğunu belirleyebilmek için öncelikle ne olmadığına bakmak gerekir. Kimi çevreler kullandığı teknikten hareketle sinemayı kamera ögesiyle sınırlı tutmakta ve onu "gerçeğin optik ve mekanik olarak üretilmesi" biçiminde tanımlamaktadır. Bu tanım, sinemanın sanat olma özelliğini dış-talamakla birlikte, şu anlama da gelmektedir:

Sinema, gerçeği yani insanı ve nesneyi kopya etmekten ibarettir. Diğer bir deyişle, görülebilen insan ve nesnelerin olduğu gibi yansıtılmasıdır.

Sinemanın gerçeği olduğu gibi, yeniden üretme gibi bir yeteneğe sahip olduğu doğrudur. Sinema bu özelliğini, sahip olduğu teknik olanaklardan alır. Bu da iki şeye dayanır: Birincisi, "görüntülerin fotoğraf-la saptanması", ikincisi de hareketidir.

Eğer sinema sadece bundan ibaret olsaydı, o zaman onun sanat olma özelliği kalmazdı. Çünkü bu yaklaşım, teknik ögeyi insan ögesinin önüne çıkarmakta ve insanın bilinçli müdahalesini ve yaratıcı emeğini yok saymaktadır. Bu, fotojeniyeye dayanan natüralist bir yak-

laşımıdır. Biçimci, kaba ve yetmezdir. Oysa sinema, gerçeğin optik mekanik araç ve yöntemler aracılığıyla alınıp insan müdahalesiyle dönüştürülerek estetiksel yeniden üretilmesidir. Sinemayı sanat yapan, sinema baş oyuncusunun yeni bir nesne ve yeni bir insan ol-

masıdır. Diğer bir deyişle, sanatsal eylemle dönüştürülmüş insan ve nesnelerdir sinema başoyuncusu. İşte bu dönüştürmedir ki, sinemayı sanat yapar.

Demek ki, sinema doğal bir olgudan çok, insan emeğinin ve bilincinin bir ürünüdür. Teknik öğeleri ön plandaymış gibi görünse de, esasta insan iradesi ve düşüncesinin bir sonucu olarak üretilmiştir. Bir sinema filminin nasıl yaratıldığını göz önüne getirmemiz bile, bu gerçeği görmemize yeterli olacaktır.

Sinema, sanatlar arasında en kolektif olanıdır

Örneğin bir filmin çekimine başlamak için her şeyden önce film konusu üzerinde düşünülür. Daha sonra tipler belirlenir, mekanlar netleştirilir. Oyuncular seçildikten ve senaryoya hakimiyet sağlandıktan sonra çekim çalışmalarına geçilir. Bu aşamada kamera devreye girer. Çeşitli karelerin çekiminde sabit kalması icab etse de, bir sinema filminin çekiminde kamera genelde hareketlidir. Çünkü dinamizm ve aksiyon, sinemanın olmazsa olmaz iki temel öğesidir.

Kamerayı hareket ettiren, durduran, yakınlaştıran, uzaklaştıran, indiren, yükselten, kısacası ona kumanda eden kameracıdır. Hareketini belirleyen ise yönetmendir. Yönetmen aynı zamanda sinema filminin örgü ve kurgusunu da yapar. Tabii oyuncunun emeğini ve yaratıcılığını da unutmamak gerekir. Bunun yanı sıra müzik yapımcıları, kostümcüleri, dekorasyoncuları, bütün teknik ve yardımcı oyuncular ve daha niceleri de sıralanabilir. Sinema böyle komple bir olaydır. Bu

nedenle denilebilir ki, sinema tüm sanatlar arasında en kolektif olanıdır. Kolektif insan emeğinin yoğunlaştığı bir sanattır.

Diğer yandan sinema filminin yansıttığı da, insan, insan yaşamı, insanın doğayla ve hemcinsleriyle olan

Sinema ve seyirci, karşılıklı içinde olan, birbirini negatif ya da pozitif olarak etkileyen ve karşılıklı etkileşimleri koptuğunda yabancılaşan iki olgudur. Sinema, yeni dünyalara uzanmak isteyen seyirci için ufuklara açılan penceredir. Seyirci bu pencereden yeni dünyalara açılır.

ilişki, çelişki ve çatışmaları ve onun düşüncesidir. Bu nedenle onu "dünyanın anlambilimsel yeniden yapılanması" olarak görmek ve tanımlamak mümkündür. Sinemayı "anlambilimsel" kılan, onun izleyiciye anlamlı mesajlar vermesidir. Elbette ki bu, tekniğin reddedilmesi (bu aynı zamanda sinema gerçeğinin reddedilmesidir) ya da rolünün küçümsenmesi anlamına gelmez. Aksine, sinemada tekniği görmek, rolünü bilmek ve sanatsal estetiğe bağlı kalınarak ustaca kullanmak, olmazsa olmaz bir zorunluluktur.

Sinema, yaşamın yeniden üretilmesidir

"Sinemada teknik mi önemlidir yoksa kurgu mu? Fantazya mı öne çıkarılmalı yoksa gerçek mi?" tartışmaları sürekli yapılagelmiştir. Aslında sinemada tekniğin de, kurgunun da, fantazyanın ve gerçeğin de yeri vardır. Şu veya bu öğeyi esas alarak diğerlerini görmezlikten gelmek, sinema gerçeğine ters düştüğü gibi, kalitesini de olumsuz yönde etkiler. Önemli olan, anılan tüm öğeleri birbirini tamamlayan halkalar olarak görmek, onları dengeli ve uyumlu bir biçimde ve gerektiği kadar kullanmak, renkli ve zengin bir armoniyi oluşturmaktır. Ancak yapılan filmin ana konusu, doğal olarak birini daha çok öne çıkarabilir. Örneğin bir bilim kurgu filminde fantazyanın, efektin, dolayısıyla tekniğin daha çok kullanılması kaçınılmazdır. Ancak burada da estetiğin ve görselliğin de yeterince olması gerekir. Bu gerçeklik, sinemada çok gerekli iki şeyi koşulluyor:

Birincisi, atraksiyon, yani günlük, normal algıla-

maların dışına çıkan, onları aşan öğeler; ikincisi, kurgu, yani bunların bütünlük içinde düzenlenmesi. Sinemayı kendine özgü bir dil yapan da bu öğelerdir.

Gerçekten de sinema, kendine özgü yöntemler içinde çok güçlü bir anlatım dilidir. Düşünce ileten bir araç olduğu kadar, "insanın imgesel etkinlik araçlarından biridir" de. Bu dilde aksiyon var, dinamizm var. Bu dilde ışık, gölge, figür, obje ve estetik var. Ve pek tabii ki kurgu vardır. Kurgu bir anlamda duyguların, düşüncelerin ilerletildiği bir söylemdir.

Bütün bunlardan hareketle diyebiliriz ki sinema, "gözün görmediğini görmek" ve görünür kılmak, saklı olanı açığa çıkarmak ve göstermek, yani "yaşam okumaktır". Ancak bu, sinema eşittir yaşam anlamına gelmez. Sinema yaşam değildir. Yaşamın yeniden üretilmesidir. Ve yaşam onun temel konusudur. Yaşamla ilgili her şey bir sinema malzemesidir. Yeter ki hangi gerçek anlamı taşıdığı kavransın, gerçek kahramanları seçilsin ve hangi tarafta yer alınacağı netleştirilsin.

Doğru içerik, iyi örgü, güzel kurgu, çarpıcı biçim ve tabii ki estetik de olmak zorundadır. Bunlar her şeye dil vermeye yetecektir. Yaratıcı kullanıldığında canlı ve cansız her şey konuşacaktır. İnsan konuşacak, nesne konuşacak, evren konuşacaktır. Böylece sinema filminin her karesi yüklü göstergeler olacaktır. Bundandır ki sinema çekicidir, heyecan uyandırır, şoke eder, kıskırtır ve yönlendirir.

Sinema, kitlelerle olan bağı ve etkileme gücü nedeniyle kitleleri yönlendirmek, şekillendirmek, kendine çekmek isteyen herkesi ilgilendiriyor. Toplum üzerinde etki yaratmak isteyen her güç, sinemayı bir politik figür olarak kullanmıştır.

Bu etkili silaha sahip olmak, en az bir orduya sahip olmak kadar önemlidir. **Lenin**, "bizim için sinema, bütün sanatlar içinde en önemli olanıdır" der.

Unutmayalım ki, üretilen düşüncelerin başkalarına iletilmesi, devrimci gelişmenin bir ön şartıdır. Fikirleri başkasına aktarmak ve benimsetmek; onu he-

Sinemanın kitlelerle ilişkisi

Sinema tarihine damgasını vuran ve hep tartışılan soru, "sinema gerçekten bir halk gösterisi midir?" sorusudur. Sinemanın kolektif; konusunun da insan yaşamı ve düşüncesi olması bile sinemanın elitik bir sanat olmadığını açıklamaya yeter. Ancak bundan da öte sinema kitlelere seslenir. Keşfedilmesinin hemen eresinde televizyon ve diğer iletişim araçlarının muhalefetiyle sancılı bir süreç yaşamasına rağmen her zaman kitleleri çekmeyi, şaşırtmayı, onları heyecandan heyecana, zevkten zevke, düşünceden düşünceye sürükleyerek cezbetmeyi başarmış bir sanattır.

Sinema ve seyirci, karşılıklı içinde olan, birbirini etkileyen, birbirini koşullayan ve karşılıklı etkileşimleri koptuğunda yabancılaşan iki olgudur.

Sinema yeni dünyalara uzanmak isteyen seyirci için, ufuklara açılan penceredir. Seyirci bu pencereden yeni dünyalara açılır. Yeni ve yaratıcı imgelere kavuşur. Bu aşamadan sonra seyirci artık daha bilinçli ve daha seçicidir. Kuşkuyla yaklaşır, eleştiriyle bakar ve kolay kabullenmez. Aradığı yenidir artık. İmgelem dünyası zenginleşen seyirci, bu aşamadan sonra yeniyi üretmesi için sinema yaratıcısını zorlar ve kıskırtır.

Seçici ve yargılayıcı gözlerin gözetimi ve denetimi altında olduğunu bilen yaratıcı ise, kendisini daha yaratıcı ve daha üretken kılmaya çalışır. Ve bunu

Sinemanın politik özelliği

yecanlandırmak, ilgisini uyandırmak ve sarsıntıya uğratmakla olur.

Zihinlerin harekete geçmesi ve yeni üretimlerde bulunması, bununla mümkündür.

Sinemanın çarpıcılığı, etkisi, şok edici özelliği tam da böylesi bir işlev görüyor. Zaten gerçeğin sinemasal eylemlilikle yeniden üretilmesi demek, gerçeğin yorumlanması ve halka yönelik siyasal bir söylemin oluşturulması demektir.

Önemli olan, bu söylemi yansıtan araca sahip olmak ve onu yetkince kullanmaktır.

yapmakla işini daha da zorlaştırır. Çünkü ihtiyaçları karşılanan seyirci, yeni istemlerde bulunacak, bu da yaratıcının yeniden kendisini aşmasını gerektirecektir. Böylece yaratıcı geliştikçe seyirci gelişecek, seyirci geliştikçe yaratıcı daha çok üretecektir. Aksi tutum, birbirinden uzaklaşmayı, yabancılaşmayı ve giderek kopmayı getirecektir.

Nitekim sinemanın rolünü oynamaması, insan ve yaşamla bağıni gevşetmesi, değişime ve gelişime doğru seyircisini eğitmemesi, toplumsal ilerlemede etkin olamaması, onu geriletmiş, seyirciyle olan bağıni kopma düzeyine getirmiştir. Sinemada aradığını bulamayan seyirci, başka araçlara yönelmiştir. Kalanlar ise, sinema bilgisinden, seçicilikten ve özgür iradedden yoksun olduğundan; yönlendirilmeye, etki altına alınmaya açık bir düzeyi yaşamaktadır. Biraz vitrin, biraz reklam yetiyor. Gösteriş ve şatafata kanan seyirci, her geçen gün afallıyor; afalladıkça sinema, içerik ve tematik olarak geriliyor. Bu anlamda hem sinema hem de seyirci, kapitalist emperyalist ideoloji ve siyasetin etkisinde ve hizmetinde kalıyor.

Sinemanın olgunlaşma süreci

Birçok laboratuvar denemesinden ve kanıtlama amacı taşıyan sayısız gösteriden sonra, nihayet 1895 yılında **Louis Lumiere**'in New York, Berlin ve Paris'te yaptığı gösterilerle sinema, gerçek anlamını bulmaya başlar. Çok geçmeden bir yıl sonra sinema aletlerinin artması ve gösterilerin yoğunlaşmasıyla sinema sanayisi doğar. Sinema, ismini '**Cinematographe Lumiere**' olarak adlandırılan **Lumiere** kardeşlerden almıştır.

İlk yıllarda sinema filminin mantığı, "*devinim içindeki nesnelerin çekimi ve halka gösterilmesi*" idi. Bu süreçte henüz konusu, zamanı, kişileri, örgüsü ve anlatımı olan filmler ortaya çıkmamıştı. Sabit duran makinan hareket halindeki nesneler hiçbir değişikliğe uğratılmadan olduğu gibi çekiliyor, kopya ediliyordu. Filmin uzunluğu nesnenin devinim sürecinin uzunluğu oranındaydı. Filmin yapısı üzerinde kesme, ekleme, çatma anlamındaki bir kurgulama yoktu. Daha çok belgesel niteliği olan filmler yapılıyordu.

Daha sonra kameranın harekete geçirilebileceği düşüncesi, kameranın çekilen olayın içine sokulmasını beraberinde getirdi. Artık istenilen çevre ya da kişiler kameraya alınabiliyor, dışında kalması istenilenler ise dışında bırakılabiliyordu.

lenler ise dışında bırakılabiliyordu.

Kameranin nesneyle birlikte hareket ettirilmesi, kamera-nesne uyumu içindeki bir hareketliliğin yakalanmasını sağladı. Bu aynı zamanda sinemada yeni bir çıkır açma anlamına geliyor ve filmde dinamizm yaratıyordu. Kameranin etkin katılımı, kurgulama tekniğinin bulunuşuyla birlikte, "*kendi zaman ve mekan anlayışı içinde öyküler anlatılma-*" başlanır. Böylece sinemasal bir anlatım biçimlenmeye doğru bir sürece girer.

Ancak sinemanın kendine özgü bir sanat olabilmesi için daha birçok evreden geçmesi gerekiyor. Sinema yapımcıları, bu süreçte diğer sanatların ağır etkisi altındadır ve sinemaya da bu sanat biçimleriyle yaklaşmaktadır. Çünkü daha tam olarak senaryo, öykü, anlatım gibi kavramların ağırlığının farkına varılmış değildi. Özellikle de sahne ve oyunculuk anlamında tiyatronun; portre, fotoğraf, ışık, gölge anlamında da resim sanatının ağır etkisi hüküm sürüyordu.

20. yüzyılın ilk yirmi yılından sonra sinema alanında daha bilimsel ve sistematik araştırmalara girildi. Bu araştırmalar sonucunda elde edilen bulgu ve tecrübelerle birlikte sinema giderek serpilmeye başladı. Fransa, İtalya, İskandinavya ve Amerika'da yaygınlaştı.

Sinemanın anlatımsal yapısının ilk bilinçli geliştireni, Amerikalı sinema adamı **Griffith**'dir. 1900'lerin başlarında kamera, kurgu ve öykü anlatım üçlemesiyle kısa filmler çekilmeye başlandı. Bu, aslında daha sonraki daha büyük filmlere hazırlanma anlamına da geliyordu. Daha sonra filmde geriye dönüşler, "*nesnel anlatım ile öznel anlatımın peş peşe kullanılması*" gibi tekniklerin keşfedilmesi, birden fazla kamerayla aynı anda çekim yapılabilmesi, iç ve dış çekimlerin karşı karşıya getirilmesi, flu tekniğinin kullanılması (arka plandaki alanların muğlaklaştırılıp ön plandakilerin netleştirilmesi), '**Amerikan Plan**' denilen çekimin yaratılması (kişilerin dizlerinden başlayarak sadece üst kısımlarını alan çekim), birbirleriyle çatışan çekimlerin peş peşe konması (kaçan ile kovalayanın aynı anda çekilmesi), aralarında zaman ve yer ilişkisi olmayan farklı öykülerin "*simgesel bir anlam yakalamak için bir araya getirilmesi*" diye adlandırılan koşut kurgu yönteminin bulunmasıyla sinema sanatı gerçek olgunluğa kavuştu.

sürecek...

II. Bölüm: Sinema Anlatı Biçimleri

Fliegen am Abgrund des Felsens und die Wahren Barbaren

Zinê ZÊDAN

melita_zedan@yahoo.de

Seit nunmehr fünf Jahren erleben wir diesen Schmerz, der einfach nicht enden möchte. Dieses Gefühl zu beschreiben fällt sehr schwer. Es ist, als würde man versuchen einen Regenbogen zu beschreiben, ohne Farben zu benutzen. Als würde man einem tauben Menschen den wunderschönen Klang einer Melodie vorsingen. Es ist nicht der Schmerz, den man empfindet, wenn eine geliebte Person stirbt.

Der Verlust eines geliebten Menschen bringt vielleicht auch die größte Trauer mit sich. Aber ich spreche von einem Gefühl, das Schmerz und Kraft, Trauer und Hoffnung zugleich in sich vereint.

Trauer und Schmerz allein sind ein Gefühl tiefster Ohnmacht; als falle man in ein schwarzes Loch ohne Boden. Ein Loch, das niemals enden will. Man fällt und fällt, und kommt einfach nicht unten an. Vor fünf Jahren sind wir alle in ein tiefes schwarzes Loch gefallen. Ich bin gefallen, Du bist gefallen, meine Mutter ist gefallen, mein Bruder ist gefallen, wir sind gefallen, mein Volk ist gefallen, die Menschheit ist gefallen. Aber wir sind nicht endlos gefallen. Noch größere Kraft, noch größere Hoffnung fing unseren Sturz auf.

Februar - zweiter Monat des Jahres. Fünfzehnter Februar - schwarzer Tag unserer Geschichte. Dieses Jahr kam er wieder der 15. Februar; wartete am Tor auf unsere Ankunft. Wir wussten, dass er kommen würde. Erinnerungen wurden wach und ich drohte beim Anblick Deines Bildes, Deiner Au-

gen, Deines Lächeln den Atem zu verlieren. Als würde mir jemand die gesamte Feuchtigkeit aus meinem Hals saugen, als würde ich lebenswichtige Wassertropfen verlieren, ohne mich dagegen wehren zu können. Ein Tag unter 365, ein Tag unter vielen. Und doch nicht gewöhnlich, doch kein normaler Tag. Fragen wir uns doch immer wieder, wie es dazu kommen konnte. Wieso ausgerechnet Du? Jeder hätte es verdient, aber nicht Du. Läuft das

Rad des Schicksals in die falsche Richtung, dreht sich die Erde anders herum? Diese Frage musste beantwortet werden. Und Du zeigtest uns das Wahre. Drei Schriften erreichten uns, deine Stimme erreichte uns. Diese Stimme, die schöner ist, als jede Melodie. Eine Stimme, die so viel Kraft, so viel Hoffnung mit sich bringt. Es ist diese Stimme, die jedes Mal aufs Neue dieses Gefühl aufleben lässt. Ein Gefühl, das gegensätzlicher gar nicht sein kann; genau wie unsere Geschichte. Die Vergangenheit unseres Volkes ist voll von Gegensätzen. Einerseits ist unsere Geschichte geprägt von Schönheit, von Werten, von Reichtum, von

Kultur, von Schätzen, Heiligtümern und von Freiheitsliebe. Andererseits gab es daneben stets auch Dunkelheit, Armut, Ungerechtigkeiten, Trauer, Verdammnis und Verrat. Auf der einen Seite soviel Licht, auf der anderen Seite soviel Dunkelheit haben stets parallel zueinander bestanden. Genau am fünften Jahrestag des internationalen Komplotts kam ich an die letzte Seite der Verteidigungs-

chrift an das Athener Gericht. Ich erreichte den Schluss der "Verteidigung des Freien Menschen" (Özgür İnsan Savunması) und war einerseits traurig darüber, andererseits aber voller Hoffnung. Innerlich wollte ich nicht, dass das Buch endet. Denn alle Wahrheit der Menschheit, die Wahrheit der Vergangenheit sowie die der Gegenwart aus dieser Stimme zu hören, der Stimme des Freien Menschen ist etwas unvorstellbar unvergleichbares. Gleich zu Beginn nutzt Serok Apo ein Wort. Ein Wort, das uns so gewöhnlich wie jedes andere zu sein scheint. Aber dieses einzige Wort löste in mir Trauer, Wut und Erleuchtung zugleich aus. Dieses einzige Wort: Barbar! "Bei dieser (in der Anklageschrift des athenischen Gerichts) ausgedrückten Annäherung handelt es sich um die traditionelle Annäherung der herrschenden Klasse und Ethnizität, die so tut, als sehen sie die Realität und den Willen des von mir vertretenen kurdischen Volkes nicht, nicht einmal auf kleinster Ebene vor Augen führt, die demokratischsten Menschenrechte dieses Volkes in den Mund zu nehmen und einen Fremden als "Barbaren" bewertet, was in der Geschichte als rückständig-chauvinistisches Verhalten gilt." (aus: Özgür İnsan Savunması)

In ihren Augen war Serok Apo ein Barbar. Die griechische Polis stärkte sich sehr von diesen Kampf- und Feindbildern. Unzählige Bilder, Statuen, Gräber und Häuser zeigen wie Soldaten dem griechischen Kaiser die abgeschlagenen Köpfe der Barbaren entgegen halten. Die Griechen verachteten zur Zeit ihrer hellenistischen Blüte von ca. 7. Jahrhundert bis zum 4. Jahrhundert vor Christus den Barbaren und diskriminierten ihn als Sklaven auch im Bild, indem sie ihn mit hässlichen Zügen, unschönen Bewegungen und unanständigen Verhaltensweisen darstellten. Barbaren galten als Verbrecher und Wilde. Sie waren die Bedrohung der Weltordnung. Während auf der einen Seite eine Welt der Ordnung stand, die mit Straßen erschlossen und Städten kultiviert war, stand dem eine Welt der Wildnis gegenüber, mit unwegsamen Wäldern, Sümpfen und Chaos.

Wer waren die eigentlichen Barbaren? Diejenigen, die sich diesem Komplott anschlossen? Die das größte Menschheitsverbrechen zu Ende des

20. Jahrhunderts veranstalteten waren die eigentlichen Barbaren. Sie wussten, dass ihre Stunden gezählt wurden. Sie wussten, dass ihre seit 5000 Jahren anhaltende Herrschaft allmählich ihrem Ende zugehen würde. Serok Apo war die Bedrohung ihrer Weltordnung, für sie war er der "Barbar".

Hatte er doch am wenigsten mit Barbarentum zu tun. Geht es ihm doch um die freie Zukunft der Menschheit, um ein Leben ohne Gewalt, ohne Druck, ohne Krieg. Ist er doch der wahre Vertreter des Menschlichen. Und wurde er doch deshalb zur Zielscheibe der wahren Barbaren. Und lassen sie doch trotzdem nicht von ihm los. Erschweren sie sein Leben, so weit es nur geht. Nehmen sie ihn doch in Isolation, brechen sie seinen Kontakt zur Außenwelt ab, versuchen sie doch die Todesstrafe auf Zeit zu vollstrecken.

Wir befinden uns nun im 6. Jahr des Komplotts. Zum fünften Jahrestag des Internationalen Komplott waren wir wieder in Strassburg- wie jedes Jahr an diesem Tag. Höre ich doch wieder seine Stimme: "Menschen werden erst am Rande des Abgrunds flügge. Diese Realität gilt auch für mich. Entgegen dem Angriff des Systems mit all seiner Mitleidslosigkeit und seinem wahren Wesen war es nur durch beflügeltes Denken möglich, die grundsätzliche Menschheit und die sich hinter ihr befindende Wirklichkeit zu erreichen." (aus: Özgür İnsan Savunması)

Ich stelle mir vor, wie ein Vogel auf der Spitze eines Felsens plötzlich zum ersten Mal in seinem Leben dem Nichts entgegen läuft, jedoch nicht fällt, sondern hoch hinaus in die Lüfte fliegt. Frag ich mich wieder, was ich dem entgegen zu bringen habe. Reicht es aus, jedes Jahr an diesem Tag in Strassburg zu sein, mich schwarz zu kleiden und zu fasten? Trage ich nicht vielmehr die Aufgabe in mir, zu verstehen. Warum kam es zum 15. Februar 1999? Und wie kann seine Fortsetzung verhindert werden? Reicht es doch nicht die Stimme zu hören, wenn Worte nicht verstanden werden. Ist es doch die größte Hoffnung, der größte Schatz, der spricht und versprechen wir Dir doch die Freiheit des Vogels am Rande des Abgrunds. Und leben wir doch für die Wirklichkeit dieses Versprechens.

Dr. Rolf Gössner im Gespräch mit "ÖZGÜR GENÇLİK"

Erdal ALIÇPINAR

Dr. Rolf Gössner ist Rechtsanwalt, Publizist und parlamentarischer Berater. Seit März 2003 Präsident der "Internationalen Liga für Menschenrechte". Mitherausgeber der Zweiwochenschrift "Ossietzky". Autor zahlreicher Sachbücher zu "Innerer Sicherheit", Bürgerrechten und Demokratie. Nebenklagevertreter der Eltern des kurdischen Jugendlichen Halim Dener, der von einem SEK-Polizisten erschossen worden ist. Strafverteidiger u.a. von Kani Yilmaz vor dem Oberlandesgericht Celle. Im Oktober 2003 erschien im Knaur-Taschenbuchverlag sein neues Buch "Geheime Informanten: V-Leute des Verfassungsschutzes - Kriminelle im Dienst des Staates", München 2003 Internet: www.rolf-goessner.de

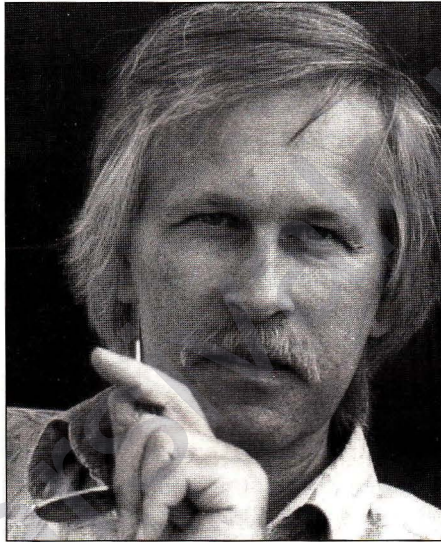
- Sie sind Vorsitzender der Internationalen Liga für Menschenrechte. Können Sie uns Ihre Organisation kurz vorstellen?

- Die Internationale Liga für Menschenrechte (Berlin) ist eine traditionsreiche unabhängige und gemeinnützige Non-Government-Organisation, die sich für Menschenrechte und Frieden einsetzt. So wendet sich die Liga in Veranstaltungen, Denkschriften und Demonstrationen etwa gegen restriktive Tendenzen bei der Globalisierung der Polizei- und Geheimdienststrukturen sowie gegen die zunehmende Einschränkung der Bürgerrechte im Zuge des sogenannten Antiterrorkampfes des Staates und der Europäischen Union.

Die Liga ist die deutsche Sektion der "Fédération Internationale des Droits de l'Homme" in Paris (FIDH). Die FIDH hat weltweit in über fünfzig Ländern Sektionen und ist bei der UN-Menschenrechtskommission, beim Europarat und bei der UNESCO akkreditiert (beglaubigt). Die Liga verleiht im Gedenken an den Friedensnobelpreisträger Carl von Ossietzky seit über 40

Jahren die Ossietzky-Medaille an Personen und Gruppen, die sich um Verteidigung, Durchsetzung und Fortentwicklung der Menschenrechte und des Friedens besonders verdient gemacht haben.

- Die Türkei ist EU-Beitrittskandidat. Für eine Aufnahme ist die vollständige Erfüllung der Kopenhagener Kriterien Voraussetzung. Die Menschenrechtslage in der Türkei hat sich laut Amnesty International und dem Türkischen Menschenrechtsverein nicht merklich gebessert. Wie sieht ihre Organisation die Menschenrechtslage in der Türkei? Was gedenkt Ihre Organisation diesbezüglich zu tun?

- Tatsächlich hat sich die Menschenrechtslage in der Türkei noch nicht so grundlegend verbessert, wie das für eine - durchaus wünschenswerte - Aufnahme in die EU notwendig wäre. Jedenfalls reicht es nicht aus, Gesetze zu ändern, die Todesstrafe abzuschaffen oder den Ausnahmezustand in den kurdischen Provinzen offiziell auf-

zuheben - obwohl diese Maßnahmen tatsächlich einen gewissen Fortschritt bedeuten und nicht zu unterschätzende Reformansätze erkennen lassen.

Es gibt in der Türkei leider weiterhin massive Verstöße gegen die Menschenrechte. Die größten Defizite, so stellt der aktuelle vertrauliche Lagebericht des Auswärtigen Amtes fest, liegen bei den Institutionen von Justiz und Polizei. So komme es weiterhin zu Folter, Misshandlungen und schweren Übergriffen. Zwar gehe die Zahl der Fälle zurück, dafür nehmen Berichte über verfeinerte Foltermethoden zu, die weniger bleibende Spuren hinterlassen - etwa Elektroschocks, Abspritzen mit kaltem Wasser aus Hochdruckgeräten, erzwungenes Ausziehen sowie Androhungen von Vergewaltigungen.

Diese Folterpraxis ist nicht hinnehmbar, sie muss wirksam unterbunden werden. Das absolute, keine Ausnahmen zulassende Verbot der Folter ist nach den Anti-Folterkonventionen der Vereinten Nationen und des Europarates fester Bestandteil des Völkerrechts. Die erwähnten Reformansätze in der Türkei müssen gerade vor dem Hintergrund eines EU-Beitritts mit internationaler Hilfe gestärkt werden, bis die Menschenrechtslage den internationalen Menschenrechtsstandards genügt. Diesen Prozess will die Internationale Liga für Menschenrechte gern begleiten und forcieren (mit Nachdruck vorantreiben). Allerdings hat die Liga ihren internationalen Schwerpunkt unter anderem auf den Israel-Palästina-Konflikt gelegt, mit dem Ziel, auf einen gerechten Frieden in Nahost hinzuwirken. Die Türkei und die kurdische Frage gehörten in den vergangenen Jahren nicht zu ihren Schwerpunkten. Allerdings habe ich mich vor meiner Zeit als Liga-Präsident intensiv mit diesem Problem beschäftigt; so habe ich unter anderem Kurden vor deutschen Gerichten vertreten sowie zusammen mit "medico international" den Aufruf zur internationalen Beobachtung des Öcalan-Prozesses initiiert. Deshalb bin ich nach wie vor an der Menschenrechtssituation in der Türkei interessiert und setze mich für eine grundlegende Verbesserung ein.

- Immer noch ist die Lage der kurdischen Bevölkerung in der Türkei prekär (schwierig ya da heikel). Zwar ist offiziell der Ausnahmezustand in den kurdischen Regionen aufgehoben, de facto dauert dieser jedoch weiterhin an. Der fünfzehnjährige Krieg zwischen der PKK und dem türkischen Staat ist vorbei. Eine Lösung der kurdischen Frage steht jedoch immer noch aus. Wie sehen Sie die Lage? Ist eine Lösung der Menschenrechtslage in der Türkei nicht mit der Lösung dieser Frage verbunden?

- Die politische Lösung der kurdischen Frage ist Voraussetzung für eine Verbesserung der Menschenrechtsslage in der Türkei. Dieses Problem ist nach wie vor ungelöst, solange den Kurden kulturelle, soziale und politische Rechte vorenthalten werden. Hier liegen wohl die größten Hindernisse auf dem Weg zu einer Demokratisierung der Türkei.

Im Rahmen des EU-Kandidatenstatus der Türkei sollten die europäischen Regierungen ihren politischen Einf-

luss energischer geltend machen, um den Weg für eine demokratische, friedliche und gerechte Lösung zu bereiten. Denn es geht auch um eine gesamteuropäische Aufgabe: Allen Kurden und Kurdinnen in der Türkei, aber auch in anderen Ländern müssen im Rahmen föderativer Strukturen politische und kulturelle Rechte garantiert, ihre Menschen- und Bürgerrechte voll anerkannt werden.

- Seit seiner völkerrechtswidrigen Entführung in die Türkei ist Abdullah Öcalan in Isolationshaft. Seine Gesundheit ist stark angegriffen, weshalb seine Anwälte die Entsendung einer unabhängigen Ärztekommision fordern. Die Besuch seiner Familie und Anwälte werden immer wieder willkürlich verhindert. Viele internationale Menschenrechtsorganisationen verhalten sich demgegenüber passiv. Ein Großteil der Kurden in der Türkei hingegen empfindet den Umgang mit Abdullah Öcalan als einen Angriff auf sich selbst, weshalb es bei Protestaktionen immer wieder zu Zusammenstößen mit den türkischen Sicherheitskräften kommt. Demzufolge ist der Fall Öcalan nach wie vor ein Politikum. Wie sehen Sie den Fall Öcalans? Was gedenkt Ihre Organisation diesbezüglich zu tun?

- Der Liga-Vorstand hat vor Monaten einen Anwalt von Öcalan in Berlin empfangen, um sich über die Haftbedingungen und den gesundheitlichen Zustand seines Mandanten zu informieren. Für die Liga ist klar, dass der Fall Öcalan solange ein Politikum bleibt, solange er unter den beschriebenen skandalösen Bedingungen leben muss.

Öcalan wird seit nunmehr fünf Jahren auf der Gefängnisinsel Imrali von der Außenwelt weitgehend isoliert gefangen gehalten. Die verschärften Isolationshaftbedingungen bedrohen ernsthaft seine Gesundheit. Er leidet, so wurde uns berichtet, unter Atembeschwerden und unter mangelhaften hygienischen Bedingungen.

Die zuständigen internationalen Institutionen sind dazu aufgerufen, gegen diese unzumutbaren, menschenunwürdigen Haftbedingungen zu intervenieren. Die Liga unterstützt die Forderung der Familie und Anwälte Öcalans, eine unabhängige Ärztekommision zu entsenden, um seinen Gesundheitszustand festzustellen und geeignete medizinische Maßnahmen zu ergreifen. Es ist höchste Eile geboten - wenn diese Haftbedingungen nicht zu einer Hinrichtung auf Raten führen sollen.

Kürt Gençliğini Dünya Listelerinde Temsil Edeceğim

Mazlum Doğan Gençlik Kültür ve Spor Festivali'nde boks dalında kazandığı birincilikle tanıdığımız Engin Erdoğan, şampiyonluklar yaşamış başarılı bir Kürt sporcu. Ailesi Amed'den Aksaray'a sürgün edilmiş. İç Anadolu'da sürgün bir Kürt olarak doğmasına rağmen anadilini ve kültürünü korumakla övünüyor. Bunu da Kürdistan Özgürlük Mücadelesine borçlu olduğunu belirtiyor. 1986'da geldiği Avusturya'da boksla tanışmış.

- Spora ne zaman ilgi duymaya başladınız?

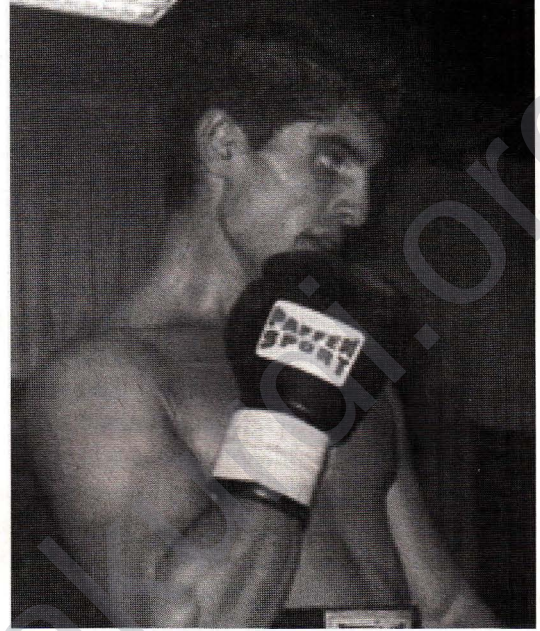
- Spora ilgim çocukluk yıllarımdan beri vardı fakat 1993 yılında Bc Obendorf Boks kulübünde boks sporuna başladım.

Ömer Yüce ve değerli hocamız Herman Hem'in yanında spor hayatıma başladım.

- Antenörünüz nasıl?

- Hocamız bizi çok sevdiği, başarılı olacağımıza inandığı ve ayrıyeten Kürtlerin başarılı ve mücadeleci bir halk olduğuna yönelik sempatisinden dolayı bize ayrı bir önem veriyordu.

Bizi gerçekten çok disiplinli bir tarzda yetiştirerek yeteneklerimizi nasıl kullanacağımızı öğretti.

Diğer klüplere oranla biz çok şanslıydık. Çünkü bizi yetiştiren hocamız, çok tecrübeli ve insanın ruhunu okuyabilecek bir düzeydeydi.

Avusturya'nın en başarılı hocalarından biriydi. Onlarca Avrupa ve dünya şampiyonu yetiştirmiştir. Eğitimimizi halen hocamızın yanında devam ettirmekteyiz.

- Bugüne dek spor hayatınızda ne gibi başarılar elde ettiniz?

- Şu ana kadar 92 resmi maçım oldu. Bunlardan

Bize Dünya Boks Spor Örgütü'nün (WBO) içeriğini biraz anlatır mısınız?

Profesyonel boksta üç ayrı örgüt bulunmaktadır. Bunlardan ilki olan WBO, 1920'de Amerika'da Dünya Boks Konseyi adı altında kuruldu. İkincisi, 1963'te Meksika'da kurulan WBA yani Dünya Boks Derneği'dir. Latin Amerika, Kuzey Amerika, Uzak Doğu ve Avrupa Boks Birliği'ni bünyesinde toplamaktadır. Üçüncüsünü ise

1983'de Dünya ve Uluslararası Denetim Örgütü olan WBC IBF kuruldu.

Bu örgütler, dünya çapında çeşitli organizasyonlar düzenlemekte, sporcuların lisanslarını düzenlemekte ve denetlemektedir. Her yıl dünya şampiyonluklarını düzenlemekte, yapılan değişik kategorilerde sporcular kendi kilolarında yaptıkları karşılaşmalarda birinci olan sporculara birincilik ünvanını ve 'Altın Kemer'i vermektedir.

birçoğunu başarıyla kazandım. 6 defa Avusturya şampiyonu oldum. 1994 Avusturya Gençler Şampiyonu ve Yılın En İyi Teknik Sporcusu seçildim. 10 yıl Avusturya milli takımı adına uluslararası turnuvalarda Avusturya'ya onlarca altın, gümüş ve bronz madalya kazandırdım. 2002 Avusturya Profesyonel Ön Aşama Şampiyonu ve Yılın En İyi Teknik Sporcusu seçildim. Avrupa'daki Kürt gençlerinin düzenlediği Mazlum Doğan Kültür ve Spor Festivali'nde Dünya Şampiyonu Bekir Barak'la yaptığımız müsabakada berabere kalarak birincilik ödülünü aramızda paylaştık. Toplam 75 civarında kupam var.

- Hedefleriniz neler?

- 2003 yılında Dünya Profesyonel Boks WBO grubunda şu ana kadar iki maç yaptım. İlk maçında Uluslararası Boks Federasyon Şampiyonu olan Çekoslovak sporcu-yu yenerek bu gruptaki şampiyonluğumu elde ettim. İkinci maçında ise Rusya temsilcisini yenerek WBO grubunda 73 kiloda dünya şampiyonluğuna adım adım yaklaşıyorum. Bu şampiyonluğu Kürt halkına hediye edeceğime söz veriyorum.

Öncelikle bu yıl benim için açılım yılıdır. Uluslararası ve dünya şampiyonluk karşılaşmalarında başarılar elde edeceğime inanıyorum.

Tabii ki en büyük hedefim, WBO grubunda kendi kilomda dünya şampiyonu olmak. Kendimi bu dalda yetkinleştirmek istiyorum. Bunu başara-cağıma inanıyorum. Önderliğimizin deyimiyle, inanmak başarının yarısıdır. İnanmakla da kalmayıp kendimi daha da geliştireceğim ve mücadele

edeceğim. Kürt gençliğini dünya listelerinde temsil edeceğim için onur duyduğumu belirtmeliyim.

En büyük arzum, kendi halkımı Kürdistan milli takımında ve milli komitede temsil etmektir.

- Sizce gençlik ve spor neyi ifade ediyor?

- Spor toplumda önemli bir yere sahip kaynaşma aracıdır. Gençlik ve spor kavramları her zaman birlikte anılır. Bu da gençliğin enerjisinden ve dinamizminden dolaydır.

Toplumun değiştirici gücü olan gençliğin spora olan ilgisi, gençlikle ilgilenen tüm kesimlerin sporla da ilgilenmesini beraberinde getirmiştir. Gençliği kazanabilmek için onun ilgi alanlarına da yönelmek gerekmektedir. Bugün çok geniş gençlik yığınları, sporla yatıp kalkıyor. Spor, toplu-

"Birçok yerde neredeyse tek sosyalleşme alanı olan spor, geniş gençlik kesimlerini siyaset dışına çeken, toplumsal sorunlara kayıtsız kılan alan haline getirilmiştir. Yani sporun toplumsal yaşam içinde oynadığı rol, ilk çıkış amacına ters düşmektedir."

mun en önemli gündem maddesi haline gelmiş durumda. Dünyanın en çok satan gazeteleri spor gazeteleri. Birçok yerde neredeyse tek sosyalleşme alanı olan spor, geniş gençlik kesimlerini siyaset dışına çeken, toplumsal sorunlara kayıtsız kılan alan haline getirilmiştir. Yani sporun toplumsal yaşam içinde oynadığı rol, ilk çıkış amacına ters düşmektedir.

Örneğin çağdaş anlamda futbolu ilk geliştirenler İngiliz devrimcileridir.

Kollektivizmi ve sosyaliteyi geliştirmek için oynanan bu oyun, bugün egemenlerin elinde devrimci mücadelelere karşı büyük bir koz durumundadır.

ÖZGÜR GENÇLİK

LOGOSUNU SEN YARAT!!!

*Gençliğin sesi ÖZGÜR GENÇLİK dergisi
logo yarışmasına sende katıl. Gençliği en iyi ifade
eden logoyu sen yarat, senin yarattığın logo gençliğin
sembolü olsun...*

01 Mart 2004 - 30 Mayıs 2004
tarihleri arasında ÖZGÜR GENÇLİK LOGOSU
yarışması düzenliyoruz. Yarışmaya
katılım sağlamak istiyorsanız yalnızca yaptığınız
logoyu aşağıda belirteceğimiz e-mail adresine
göndermeniz yeterlidir.

Ayrıca dereceye giren ilk üç logonun yaratıcılarına
süpriz hediyeler verilecektir.

e-mail:
ozgurgenclik@gmx.net
veya
ozgurgenclik@gmx.de

MİZAH-MİZAH-MİZAH

100 METREDE 3 SANİYE TAYYİP

Tayyip'le Bush ilk buluşmalarında birbirlerine hava atarlar. Bush, Tayyip'e "bizde öyle bir teknoloji var ki, ölüyü diriltiriz" der.

Tayyip altta kalmaz ve karşılık olarak "bizde öyle bir teknoloji var ki, partimizin bütün üyelerine 100 metreyi 3 saniyede koşmayı öğretiyoruz" der.

Türkiye'ye döndüğünde Tayyip'i bir düşünce alır. Danışmanlarını çağırtır ve attığı palavrayı anlatır. "Haftaya Bush geliyor. Yalanımız ortaya çıkacak. Acaba ne yapsak?" diye sorar.

Danışmanlarından biri hemen yanıtlar: "Onlara ölüyü nasıl dirilttiğini sordunuz mu?"

"Hayır sormadık"

"O halde hiç korkmayın başbakanım, alın Bush'u Anıtkabir'e götürün. Atatürk'ü diriltmesini isteyin. Diriltmezse o rezil olur. Yok eğer diriltirse, siz zaten 100 metreyi 3 saniyede koşarsınız!.."

TRAFİK POLİSİ

Adamın biri arabasıyla şehirler arası yolda seyahat ederken trafik polisi durdurur.

"İyi günler beyefendi, ehliyet ruhsat lütfen", der.

Adam: "Buyrun" der ve uzatır.

Trafik polisi bakar: "Yangın söndürücünüz var mı?"

Adam: "Var" der, gösterir.

Polis: "İlkyardım çantası?"

Adam: "Var" der, yine gösterir.

Polis: "Zincir" diye sorar, adam gösterir.

"Takoz?" "Var."

"Çekme halatı." "Var."

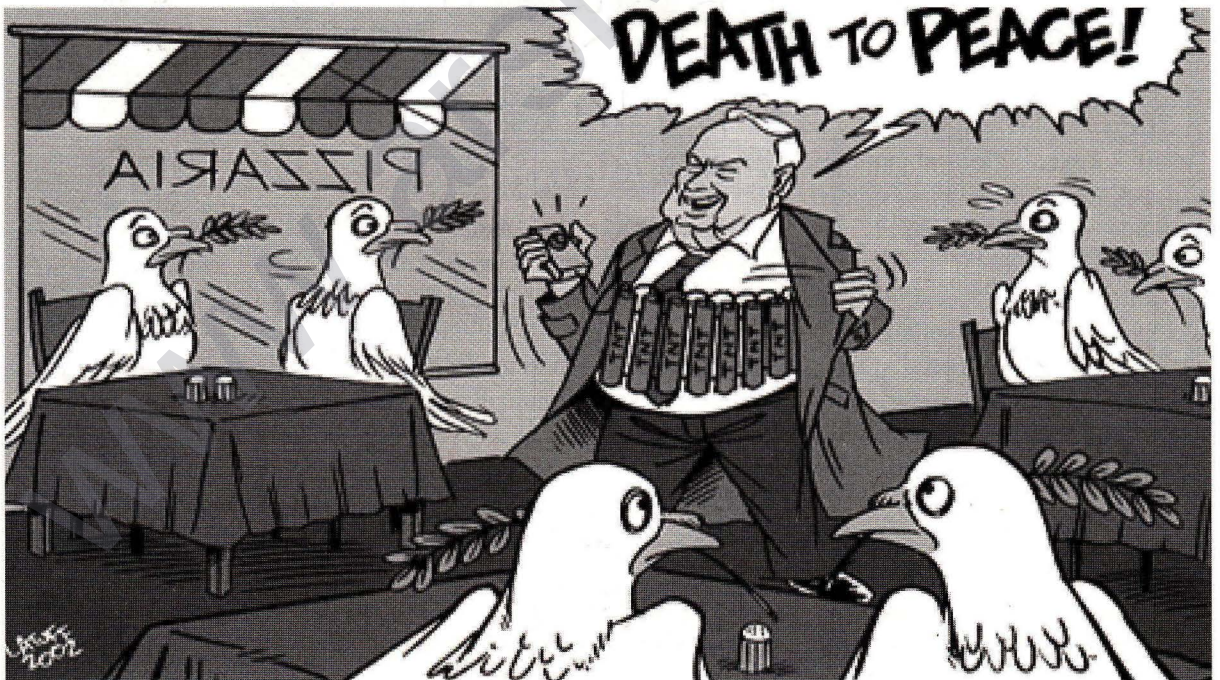
Polis dayanamaz: "Mezdekenin kaseti var mı lan?" der. Adam güler: "O da var" der, kaseti gösterir.

Polis: "Tak o zaman teybe" der.

Adam takar, polis oynamaya başlar.

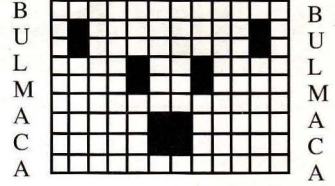
Adam gülerek: "Memur bey, napıyorsunuz" der.

Polis adama döner: "Eşşek değilsin ya, bi 20 milyon takarsın artık!"

Bulmaca

BULMACA

Soldan Sağa

- 1- KONGRA-GEL Bilim Sanat Komitesi üyelerinden.
- 2- Kürtçe'de Mart - Fazla bön - Bir kürk hayvanı.
- 3- Bir erkek ismi - Yüz, çehre.
- 4- 1979'da ülkücüler tarafından öldürülen Milliyet gazetesinin genel yayın yönetmeni ve gazeteci.
- 5- Küçük mağara - Hiç yaprak dökmeyen zehirli bir Akdeniz bitkisi - Potasyumun simgesi - Oksijen.
- 6- Şarap, bira gibi sıvıların şekerleştirilmesi sonucu ortaya çıkan glikoz çözültülerin mayalaşmış özlerinin damıtılmasıyla elde edilen, kokulu, yanıcı, uçucu, renksiz sıvı - Ölüm meleği.
- 7- "Orhun ..." (Türk basketbolcu) - İlave - Yayla atılan ucu sivri silah.
- 8- İktidar - Demirden ulaşım aracı - Temiz, berrak.
- 9- Bir besin maddesi - Oturmak için tahtayla yapılmış alçak iskemle.
- 10- Bir nota - Beser Şahin'in son kasedi - Kürdistan'da petrol bulunan bir dağ.
- 11- İridyum - İngilizce'de büyük - Küçümseyerek eğlenme.
- 12- Güçlü sevgi, aşk - Güzel.
- 13- İnek yavrusu - Latin Amerika'da bir ülke - Sesleniş ünlemi.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	M	U	S	T	A	F	A	K	A	R	A	S	U
2	A	O	A	R		E	N	A	Y	i		A	S
3			K	A	A	N		R		S		M	A
4			A	B	D	i	T	P	E	K	E	i	
5	i	N		Z	A	K	K	U	M		R		O
6	A	L	K	O	L		A	Z	R	A	i	L	
7			E	N	E		M		E	K		O	L
8	E	R	K		T	R	E	N		D	U	R	U
9			E	T		O	T	U	R	A	K		M
10				R	O	J		R	A	M	A		
11	T	R		O		D	i	G		A	L	A	Y
12			E	Y		A		Ü		R	A	N	A
13	D	A	N	A		S	i	L	İ			E	Y

Yukarıdan Aşağıya

- 1- Siyaseti bir bilim olarak dünyada ilk kez gündemleştiren ve "Hükümdar" adlı yapıtı olan İtalyan yazar.
- 2- Bir çalgı - Hollanda'nın plakası - Toprak parçası.
- 3- Bir kuş - Servet Kocakaya'nın bir kaseti - Genişlik.
- 4- Karadeniz'de bir şehir - Homeros'un İlyada eserinde de geçen ve Çanakkale'de bulunan antik şehir.
- 5- "... Ağaoğlu" (Yazar).
- 6- Alman markının en küçük birimi - Kürtçe günaydın.
- 7- Lahza - Bir yerde oturmak.
- 8- Amed'in meşhur meyvesi - "... Yeşilçay" (Aktris).
- 9- Kamer - "Yunus ..." (Anadolu tasavvuf geleneğinin ünlü ozanı) - Bir Mısır tanrısı.
- 10- Riziko - Van gölünde bir ada.
- 11- Alkollü içecek - Bilgiçlik taslayan.
- 12- Arapça, Asurice, İbranice gibi dilleri kapsayan diller öbeği - Bir peynir çeşidi - Hoş kokan otsu bir bitki.
- 13- United States of America - Kayaların doğal etkenlerle parçalanıp ufalanmasıyla oluşan çok küçük, sert taneciklerin tümü - Zemberek